

Sametingets plenum

Møtebok 02/06

Tid: 30.mai - 02.juni 2006

Sted: Kárášjohka

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
014/06	Konstituering
015/06	Sametingsrådets beretning om virksomhet iht. forretningsorden § 20
016/06	Spørsmål til Sametingsrådet i.h.t. Sametingets forretningsorden § 11
017/06	Sametingsrådets internasjonale satsingsområde - redegjørelse
018/06	Kunngjøring av nye saker i.h.t. Sametingets forretningsorden § 4
019/06	Samisk læringsplakat og prinsipper for opplæring i læreplanverket for Kunnskapsløftet - samisk
020/06	Sametingets revidert budsjett 2006
021/06	Kontrollkomiteen - beretning perioden 2005- april 2006
022/06	Kjørereglene for arbeidet i Sametingets fagkomiteer
023/06	Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke
024/06	Sametingets møteplan 2007
025/06	Oppnevning av klageorgan i henhold til retningslinjer for tilskudd til samiske organisasjoner
026/06	Valg av nytt medlem til valgkomiteen og tilskuddstyret
027/06	Unntak fra kjørereglene for arbeidet i Sametingets fagkomiteer

Møtesekvenser

Tid		Sak	Side
Tirsdag 30.05.06	kl. 09.00 – 09.20	014/06	4
	kl. 09.20 – 15.40	015/06	7
	kl. 15.40 – 16.40	016/06	23
	kl. 16.40 – 17.00	017/06	34
	kl. 17.30 – 18.10	022/06	76
	kl. 18.10 – 18.10	024/06	101
Onsdag 31.05.06	kl. 09.00 – 10.30	018/06	40
	kl. 11.00 – 11.10	027/06	107
	kl. 11.10 – 12.30	019/06	59
	kl. 14.00 – 15.10	020/06	62
	kl. 15.30 – 16.00	021/06	72
	kl. 16.00 – 17.00	018/06	40
Torsdag 01.06.06	kl. 09.00 – 09.05	025/06	103
	kl. 09.05 – 09.10	026/06	105
	kl. 09.10 – 14.40	023/06	85
Fredag 02.06.06	kl. 08.30 – 10.10	017/06	34

Sak 14/06

Konstituering

Saken påbegynt tirsdag 30. mai 2006 kl. 09.00.

Representanter

Følgende representanter var til stede ved konstitueringen:

1. Magnhild Mathisen	23. Anne Dalheim (<i>vara for Tor Mikalsen</i>)
2. Gunn-Britt Retter	24. Hilde Nyvoll Vangen
3. Knut Store	25. Per-Bjørn Lakselvnes (<i>vara for Randi A. Skum 30. – 31.05.06</i>)
4. Marianne Balto Henriksen	26. Bjarne Store-Jakobsen
5. Janoš Trosten	27. Lene Hansen
6. Per Ivar Henriksen	28. Ann-Mari Thomassen
7. Egil Olli	29. Henrik Eriksen
8. Terje Tretnes	30. Nanna Thomassen (<i>vara for Susanne Amalie Andersen</i>)
9. Synnøve Solbakken-Härkönen	31. Kjersti Myrnes Balto
10. Ingen vara for Marie Therese Nordsletta Aslaksen	32. Vibeke Larsen
11. Aili Keskitalo	33. Roger Pedersen
12. Berit Marie P. E. Eira (<i>vara for Per Andersen Bøhr 30. – 31.05.06</i>)	34. Ingen vara for Tone Finnesen 30.05.06
13. Ingen vara for Isak Mathis O. Hætta	35. Anders Urheim
14. Klemet Erland Hætta	36. Miriam Paulsen
15. Josef Vedhugnes	37. Jarle Jonassen
16. Olaf Eliassen	38. Maja Lisa Kappfjell (<i>vara for Sten Erling Jonsson, ugyldig fravær</i>)
17. Tone Merete Orti Olsen (<i>vara for Wiebke Synnøve Slåtsveen</i>)	39. Laila Wilks (<i>vara for Kirsten Appfjell</i>)
18. Per Edvind Varsi	40. Rita-Alise Porsanger
19. John Harald Skum	41. Jørn Are Gaski
20. Kristin N. Harila (<i>vara for Toril Bakken 30. – 31.05.06</i>)	42. Johan Mikkel Sara
21. Inger Jørstad	43. Kirsti Guvsám
22. Willy Ørnebakk	

Innvilgende permisjoner

Permisjoner for hele plenumsmøtet

Representant nr. 17 Wiebke Synnøve Slåtsveen
Representant nr. 23 Tor Mikalsen
Representant nr. 30. Susanne Amalie Andersen
Representant nr. 10 Marie Therese Nordsletta Aslaksen
Representant nr. 39 Kirsten Appfjell
Representant nr. 13 Isak Mathis O. Hætta

Permisjoner for deler av plenumsmøtet

Representant nr. 1 Magnhild Mathisen innvilget permisjon fra 31. mai 2006 kl. 12.00
Representant nr. 34 Tone Finnesen innvilget permisjon fra 30. mai 2006
Representant nr. 9 Synnøve Solbakken-Härkönen innvilget permisjon 31. mai 2006 kl. 13.30 – 15.30
Representant nr. 25 Randi A. Skum innvilget permisjon 30. – 31. mai 2006
Representant nr. 26 Bjarne Store-Jakobsen innvilget permisjon 01. og 02. juni 2006
Representant nr. 12 Per Andersen Bæhr innvilget permisjon 30.-31.05.2006
Representant nr. 20 Torill Bakken innvilget permisjon 30. – 31. mai 2006
Representant nr. 4 Marianne Balto Henriksen innvilget permisjon 02.06.06
Representant nr. 6 Per-Ivar Henriksen innvilget permisjon 02.06.2006
Representant nr. 18 Per Edvind Varsi innvilget permisjon 31.05.2006 kl. 13.30 – 15.30 og 02.06.2006
Representant nr. 17 Tone Merete Orti Olsen innvilget permisjon 01.-02.06.2006
Representant nr. 19 John Harald Skum innvilget permisjon 02.06.2006

Vararepresentanter

Anne Dalheim møtte for representant nr. 23 Tor Mikalsen
Berit Marie P. Eira møtte for representant nr. 12 Per Andersen Bæhr
Tone Merete Orti Olsen møtte for representant nr. 17 Wiebke Synnøve Slåtsveen
Kristin N. Harila møtte for representant nr. 20 Toril Bakken
Per-Bjørn Lakselvnes møtte for representant nr. 25 Randi A. Skum
Laila Wilks møtte for representant nr. 39 Kirsten Appfjell
Nanna Thomassen møtte for representant nr. 30 Susanne Amalie Andersen
Maja Lisa Kappfjell møtte for representant nr. 38 Sten Erling Jønsson
Ranveig Matheussen møtte for representant nr. 26 Bjarne Store-Jakobsen
Sigrun Rasmussen møtte for representant nr. 1 Magnhild Mathisen

I Dokumenter

Møteinnkalling av 27.04.06 med forslag til saksliste.

II Forslag og merknader

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget

Innkalling av 27.04.06 med innstilling til saksliste godkjennes.

Sametinget godkjenner at tilleggssak 026/06 Valg av nytt medlem til valgkomiteen og tilskuddstyret legges til sakskartet som sak torsdag 01. juni 2006.

III Votering

Av 43 representanter var 38 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Møtelederskapets innkalling av 27.04.06 med saksliste ble enstemmig godkjent.
- Tilleggssak 026/06 Valg av nytt medlem til valgkomiteen og tilskuddsstyret, ble godkjent og lagt til sakskartet som sak torsdag 01. juni 2006.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Josef Vedhugnes	
	Egil Olli, til forretningsorden	
	János Trosten, forretningsorden	

VI Sametingets vedtak

Innkalling av 27.04.06 med innstilling til saksliste godkjennes.

Sametinget godkjenner at tilleggssak 026/06 Valg av nytt medlem til valgkomiteen og tilskuddstyret legges til sakskartet som sak torsdag 01. juni 2006.

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.05.06 kl. 09.20.

Originalspråk: Norsk

Sak 15/06

Sametingsrådets beretning om virksomheten iht. forretningsorden § 20

Arkiv

Arkivsaksnr.

06/1641

Saken påbegynt tirsdag 30.05.06 kl. 09.20

I Dokumenter

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
----	-----------	-------------------	--------

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag:

Sametingsrådets beretning tas til orientering.

Beretningen omfatter Sametingsrådets aktiviteter i perioden 14.02.06-10.05.06.

1 Om virksomheten

Sametingsrådet har i denne perioden avholdt 5 møter og behandlet 32 saker. Det vises til møtebok R 02/06, R03/06, R04/06, R05/06 og R06/06.

Sametingsrådet vil i denne beretningen omtale flere saker rådet har arbeidet med i perioden.

2 Saksområder

2.1 Opplæring

2.1.1 Kunnskapsløftet

Sametingsrådet har gjort innledende vedtak om samisk innhold i nasjonale læreplaner i fellesfagene religion og etikk, geografi, samfunnsfag og historie. Sametingsrådet er nå i dialog med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet om samisk innhold i læreplanene.

2.1.2 Fag- og timefordeling for elever som har samisk opplæring

Sametinget har gjennomført administrative konsultasjoner med Kunnskapsdepartementet og kommet til enighet om fag- og timefordeling for elever som får opplæring i og på samisk. Detaljene omkring fag- og timefordelingen fremgår av Rundskiv F-009-06 som finnes på denne nettside: <http://odin.dep.no/kd/norsk/dok/regelverk/rundskriv/bn.html>

De viktigste hovedpunktene er at Sametinget fikk gjennomslag for å øke timetallet til førstespråket (samisk/norsk)- og andrespråket (samisk/norsk). Videre er elever som har opplæring i og på samisk unntatt for kravet om obligatorisk opplæring i andre fremmedspråk/språklig fordypning. Dette fordi disse elevene allerede har opplæring i tre språk i grunnskolen. Disse elevene har likevel rett til opplæring i andre fremmedspråk/språklig fordypning dersom de ønsker det.

Et annet hovedpunkt er at det samlede timetallet for elever som får samisk opplæring er høyere enn for øvrige elever som følger nasjonal fag- og timefordeling, alt etter hvilke alternativ som velges. Dette er gjort nettopp for å styrke opplæringen i førstespråket og andrespråket, og for å unngå at opplæringen i andre fag svekkes. Det er en unntaksbestemmelse som gjelder for elever som får samisk opplæring og som er bosatt utenfor definisjon av samisk distrikt i opplæringsloven. Disse kan likevel bli fritatt for opplæring i andre fag med inntil 76 timer på barnetrinnet slik at timetallet for disse elevene ikke skal bli urimelig høyere enn for øvrige elever som ikke har opplæring i samisk.

2.1.3 Samisk læringsplakat, læreplaner for grunnskolen og gjennomgående læreplaner for grunnopplæringen

Samisk læringsplakat og samiske læreplaner for grunnskolen og læreplaner i fagene samisk og norsk som skal gjelde for hele det 13-årige skoleløpet har vært til høring. Samisk læringsplakat og prinsipper for opplæringen behandles som egen sak under denne plenumssamlingen.

Sametingsrådet fastsatte innholdet for læreplanene i samisk som førstespråk og samisk som andrespråk 20.04.06.. Dette er gjennomgående læreplaner for opplæring i samisk språk for grunnskolen og videregående opplæring. Disse er publisert på Samisk læringsnett og Sametingets nettside. Læreplanene foreligger på nordsamisk og norsk og er under oversetting til lulesamisk og sørsamisk. Læreplanene vil gi et helhetlig og gjennomgående opplæringsløp i samisk for hele grunnopplæringen og vil kunne bety en styrking av det samiske språket. Læreplanene i samisk som andrespråk har en unik struktur sammenlignet med andre læreplaner i Kunnskapsløftet. Planen er tilpasset elever både med og uten forkunnskaper i samisk språk med den hensikt at alle elever blir motiverte til å lære samisk.

For øvrige samiske læreplaner for grunnskolen: mat og helse, musikk, samfunnsfag, naturfag, duodje, kristendoms-, religions- og livssynskunnskap og gjennomgående læreplan i norsk for elever med samisk som førstespråk, er oppsummering av høringen og Sametingets forberedelse til ferdigstillelse gjennomført. Planene er oversendt Kunnskapsdepartementet som fastsetter disse i løpet av våren 2006. Sametinget har bedt om konsultasjoner i forbindelse med fastsettingen.

2.1.4 Forskning

Sametingsrådet har siden forrige plenum fulgt opp flere saker som vedrører samisk forskning. President Aili Keskitalo deltok på Norges forskningsråds avslutningskonferanse for Program for samisk forskning i Tromsø 23.-24.02.06. Presidenten holdt innlegg om samisk forsknings betydning for samiske beslutningstakere. Et nytt program for samisk forskning er nå under utarbeidelse. Sametinget deltar i dette arbeidet.

28.02.06 hadde presidenten møte med Norges forskningsråd der forskningsrådets nordområdestrategi ble diskutert. Presidenten la fram Sametingets syn og poengterte at det var av sentral betydning at urfolksdimensjonen måtte inn i forskningsrådets nordområdestrategi. Sametinget har også gitt høringsuttalelse til Forskningsrådet på dette.

20.-21.03.06 ble det avholdt lulesamisk forskningskonferanse på Árran lulesamisk senter. Presidenten holdt innlegg om samisk forsknings betydning for utviklingen av samiske samfunn.

Universitetet i Tromsø arrangerte forskningskonferanse på Svalbard 23.-26.04.06. Presidenten holdt innlegg om høyere utdannings betydning for urfolk i nord.

Presidenten har hatt møte med divisjon for vitenskap i Norges forskningsråd i Karasjok 27.04.06. Presidenten informerte om framtidige behov for samisk forskning. Divisjonsstyrets leder informerte om forskningsrådets videre satsing på samisk forskning. Det ble enighet om faste årlige møter mellom Sametinget og Norges forskningsråd. Sametingsrådet ga uttrykk for at det er på tide med bedre samisk representasjon i forskningsrådets styrende organer.

2.2 Oppvekst

2.2.1 Møte med barneombudet

Sametinget har hatt sitt årlige møte med barneombud Reidar Hjermand i Kautokeino 07.03.06. Fra Sametinget møtte president Aili Keskitalo og Ann-Helene Saari fra Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU). Tema på møtet var samiske barns oppvekstvilkår.

Sametinget la fram at det er mangel på samisk språk og kulturkompetanse i barnevernets institusjoner. Dette gir et dårligere tilbud til samiske barn. Det er også for få samiske fosterhjem. Det må derfor gjøres et større rekrutteringsarbeid for å skaffe flere fosterhjem. Videre er det behov for metodeutviklingsarbeid innenfor samisk barnevern. Barnevernets utviklingssenter i Tromsø (BVUNN) har fått spesielt ansvar for metodeutvikling innenfor samisk barnevern. Det er behov for et kontinuerlig metodeutviklingsarbeid innenfor fagfeltet men senteret mangler faste økonomiske rammer for å gjøre dette arbeidet.

Sametinget etterlyste i tillegg samisk språk- og kulturkompetanse hos Barneombudet, og det er enighet om å jobbe videre med saken.

Situasjonen for samiske barn i barnehage og skole, og læremiddelsituasjonen for samiske barn ble tatt opp på møtet med Barneombudet. I tillegg ble saker som er tatt opp tidligere oppsummert og drøftet for videre oppfølging. Her kan nevnes reindrift- og slaktingsreguleringer som forhindrer at barnehagebarn kan erfare og lære om forvaltning av sentral samisk kultur, og samarbeid mellom nordiske barneombud om samiske spørsmål.

SUPU tok opp sakene om samisk ungdomsrepresentasjon i Barneombudets ungdomsråd, og uttalelsene fra Sametingets ungdomskonferanse 2005 om samisk som valgfritt sidemål for alle elever i

Norge, og endring av Opplæringslovens § 6-2, samisk opplæring i grunnskolen. Det er enighet om å jobbe videre med sakene.

2.2.2 Barnehager

Sametinget har hittil i 2006 tildelt særskilt tilskudd til 42 samiske barnehager/avdelinger, og midler til samiskopplæring i 11 norske barnehager.

2.3 Språk

2.3.1 Sametingets språkstyre

Sametingets nye språkstyre har avholdt sitt første møte i Trondheim, hvor de også hadde møte med Sametingsrådet. I møtet ble blant annet språkstyrets mandat og oppgaver framover avklart. Språkstyret skal i perioden evaluere språkstyrets mandat og retningslinjer, utarbeide retningslinjer for tospråklighetsmidlene, lage strategisk språkplan for samefolkets fond og utarbeide målsetningsprogram for samisk språk.

Sametingsrådet har oppnevnt to varamedlemmer til språkstyret for perioden 2006-2009. For Elle Marja Vars er Gudmund Johnsen oppnevnt. For Heidi Andersen er Adele Nystø Rahka oppnevnt.

2.3.2 Tysfjord kommune inn i forvaltningsområdet for samisk språk

I forbindelse med at Tysfjord kommune er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk, inviterte Sametingsrådet til et informasjonsmøte om saken. Møtet ble avholdt i Kjøpsvik den 14.03.06. På møtet deltok ulike instanser og offentlige organ som blir berørt av Tysfjord kommunes innlemmelse i språkforvaltningsområdet. Sametingsrådet informerte om de ulike sidene denne innlemmelsen i forvaltningsområdet vil ha for Tysfjord kommune og de berørte instansene.

Som en oppfølging til møtet inviterte Sametingsrådet v/presidenten og visepresidenten Tysfjord kommunes politiske ledelse til samtale om status og framdrift i arbeidet med å legge til rette for å oppfylle samelovens språkbestemmelser. Møtet ble avholdt på Drag 05.05.06. Ordfører og rådmann i Tysfjord kommune redegjorde for status i arbeidet og planene kommunen har i det videre arbeidet.

2.3.3 Språkmotiveringsstipend 2005/2006

Sametinget har for skoleåret 2005/2006 tildelt kr. 1 127 679 i stipend til 493 elever som har samisk på videregående nivå. Derav er det 212 som tar samisk som 1. språk, 263 som tar samisk som 2. språk og 18 som tar samisk som valgfag. Slik fordeler dette seg på fylkene:

Fylke	Samisk som 1. språk	Samisk som 2. språk	Samisk som valgfag
Finnmark	180	144	5
Troms	12	84	10
Nordland	12	21	2
Nord-Trøndelag	2	6	0
Sør-Trøndelag	0	1	0
Oppland	0	2	0
Hedmark	0	0	1
Hordaland	0	1	0
Finland	1	0	0
Sverige	5	4	0

2.4 Kultur

2.4.1 Etablering av stiftelsen Nordvestsamisk museumssiida

Nordvestsamisk museumssiida ble stiftet 25.04.06. Dette er en konsolidering av museene Sámiid Vuorká-Dávvirat/De samiske samlinger, Porsanger museum, Kokelv sjøsamiske museum og Guovdageainnu gilišilju/Kautokeino bygdetun. Konsolideringen innebærer at museene vil ha en samordnet drift og personalforvaltning. Sametingsrådet oppnevnte to medlemmer til styret, de nåværende eiere oppnevnte to og de ansatte en. Sammensetningen av styret ble som følger:

Medlemmer

Leder Liv Østmo

Ingar Eira

Kåre Olli

Reidar Erke

Marit Reiersen

Personlig vara

Åge Gaup

Ole Johan Nikodemussen

Synnøve Persen

Kirsten Karen Bals

Anne May Olli

Oppnevnt av
Sametingsrådet

Oppnevnt av
Sametingsrådet

Oppnevnt av eierne

Oppnevnt av eierne

Oppnevnt av ansatte

2.4.2 Delutredning for samisk museumsvirksomhet i Troms og Nordre Nordland

I forbindelse med utarbeidelsen av delutredningen for samisk museumsvirksomhet i Nordre Nordland og Troms, arrangerte Sametinget et møte 21.03.06. Alle berørte miljøer var invitert. På møtet ble utredningens hovedpunkter presentert.. Det var godt oppmøte og det kom mange konstruktive innspill som Sametinget vil ta med seg i den videre prosessen. De fremmøtte uttrykte stor tilfredshet med at Sametinget hadde innkalt til et slikt møte. Det er også besluttet at utredningen skal sendes på formell høring til berørte parter, inkludert kommuner, og at den vil behandles i plenum tidligst i september.

2.4.3 Opprettelse av nasjonalt samisk museumsnettverk - Árran nettverkskoordinator

Som et ledd i oppfølging av Sametingsrådets melding om samiske museer 2004 og museumsreformen, skal det opprettes et nasjonalt samisk museumsnettverk. Sametinget har tildelt Árran lulesamisk senter rollen som nettverkskoordinator. Sametingsrådet ved visepresident Johan Mikkil Sara hadde møte med Árran 05.05.06 for å klarlegge innholdet i et slikt nettverk og rollen til Árran som nettverkskoordinator. På møtet ba Árran om at Sametinget må sørge for at Árran har den faglige og økonomiske basisen som skal til for å drive nettverket. Når dette er på plass vil det utarbeides en formell nettverksavtale mellom Sametinget og Árran, og deretter vil Árran innkalle potensielle deltagere i nettverket til et seminar hvor nettverket skal etableres formelt.

2.4.4 Seminar om etablering av forsknings- og dokumentasjonsvirksomhet om grenselostrafikken i Tysfjord

Sametingsrådet arrangerte 05.05.06 seminar om etablering av forsknings- og dokumentasjonsvirksomhet om grenselostrafikken i Tysfjord. Fra Sametingsrådet deltok president Aili Keskitalo og visepresident Johan Mikkil Sara. Bakgrunnen for seminaret er at det i statsbudsjettet for 2006 ble avsatt kr 1 000 000 til dette formålet i 2006. Med seminaret ønsket Sametinget å etablere dialog med berørte parter for å diskutere innholdet i virksomheten, hvordan midlene skal brukes, og hvordan arbeidet skal videreføres fremover. Det var godt oppmøte og mange konstruktive innspill. Visepresidenten avsluttet seminaret med å informere om at rådet ville vurdere å utsette den planlagte behandlingen i mai-plenum på grunn av at de mange momenter som kom frem på seminaret. Dette ville også kunne gi rom for en god behandling av saken.

2.4.5 Kartlegging av samisk gjenstandsmateriale

INTERREG-prosjektet "Recalling Ancestral Voices - Repatriation of Sámi Cultural Heritage/kartlegging av samisk gjenstandsmateriale" er nå fullfinansiert, både med EU-midler og nasjonal finansiering i alle tre land. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Sametinget i Norge, Siida-museet i Finland og Ájtte i Sverige. Prosjektets målsetting er å kartlegge den samiske kulturarven som finnes på institusjoner i Norden og Europa. Etter planen vil prosjektleder tiltre i juni 2006, og i løpet av høsten vil det tilsettes prosjektmedarbeidere i alle tre land.

2.4.6 Spillemidler til samisk idrett

I forkant av fordelingen av overskuddet til Norsk Tipping til idrettsformål i 2006, sendte Sametingsrådet 07.04.06 et brev til kulturministeren der betydningen av å avsette spillemidler til samiske idrettsformål ble poengtert. Sametingsrådet uttrykte i brevet en forventning om en årlig oppjustering til en oppnår et akseptabelt nivå på støtten.

2.4.7 Riddu Riddu som knutepunktinstitusjon

Sametingsrådet har anbefalt Riddu Riddu festivalen i Kåfjord som knutepunktinstitusjon overfor Kultur- og kirke departementet (KKD). Dette er en oppfølging av Sametingets årsmelding for 2005. En status som knutepunktfestival innebærer at festivalen vil få fast driftsstøtte over statsbudsjettet. Sametingsrådet vil følge opp saken med KKD med et møte på politisk nivå.

2.4.8 Samisk programråd

Sametingsrådet har oppnevnt Samisk programråd for perioden 2006-2009. Følgende personer er oppnevnt:

Medlemmer

Leder Sára Márjá Magga
Nestleder Olav Skogmo
Henrik Eriksen
Nancy Porsanger
Aina Dahl

Personlig varamedlem

Arne Nystad
Kirsti Guvsám
Per Edvin Varsi
Berit Marie P. Eira
Svein Ole Granefjell

Lederen for samisk programråd har også plass i Kringkastingsrådet.

2.5 Regionalutvikling

2.5.1 Forvaltningsreformen

I forbindelse med forvaltningsreformen ble Sametinget invitert til den regionale høringen i Alta 14.03.06. På møtet deltok rådsmedlem Jarle Jonassen. I forbindelse med invitasjonen til høringmøtet ble det sendt brev fra Sametingsrådet til kommunalministeren der det ble bedt om eget møte angående saken. Dette møtet ble avholdt 04.04.06 i Oslo. På møtet ble partene enige om at Sametinget skulle komme med innspill i forhold til konsekvenser for overføring av oppgaver fra statlig til regionalt nivå innen midten av mai. Nytt møte om saken skal være i midten av juni.

2.5.2 Kommunekonferansen

Sametinget holdt sin årlige kommunekonferanse 03.05.06 i år. Temaene på møtet var forvaltningsreformen og Husbankens prosjekt *Utfordringer i planlegging av det bygde miljøet i samiske områder*.

2.6 Grenseoverskridende arbeid

2.6.1 Nordområdespørsmål

Det skal holdes halvårlige kontaktmøter mellom Utenriksdepartementet og Sametinget i saker som har med nordområdene generelt å gjøre, og Arktisk råd og Barentssamarbeidet spesielt. Det første kontaktmøtet ble avholdt mellom statssekretær Liv Monica Stubholt i Utenriksdepartementet og Sametingets president og visepresident i Oslo den 06.03.06. Dagsorden for møtet var arbeidet med regjeringens nordområdestrategi og urfolksarbeidet innenfor rammen av Arktisk råd og Barentssamarbeidet, Nordisk samekonvensjon, klimaendringer og samiske programmer i EUs territoriale samarbeid.

Rådsmedlem Jarle Jonassen hadde et møte med regjeringens ekspertutvalg for nordområdene i Hammerfest den 10.03.06. Jonassen holdt et innledende innlegg om urfolkstematikk.

Visepresident Johan Mikkel Sara har deltatt i Norges delegasjon under den bilaterale nordområdedialogen med Canada 10.-11.05.06 i Ottawa. Visepresidenten holdt et innlegg om Sametingets politikk som omhandlet klimaendringer og nordlige folk.

2.6.2 Samisk parlamentarisk råd

Samisk parlamentarisk råd (SPR) avholdt sitt første møte i år i Levi i Finland 16.-17.03.06. For Sametinget deltok Aili Keskitalo, Magnhild Mathisen, Kirsti Guvsám, Jarle Jonassen, Marianne Balto Henriksen, Synnøve Solbakken-Härkönen og Anders Urheim.

Saker som ble drøftet var blant annet valg av nye styrerepresentanter, årsmelding 2005, virksomhetsplan 2006-2007, SPRs ungdomsarbeid, urfolk i utformingen av ny nordområdepolitikk, Finlands formannskap i EU, strategier for samer, oppnevning av medlemmer til Samisk språknemnd, Samekonvensjonen og FN's urfolksdeklarasjonsarbeidsgruppe.

2.7 Helse og sosial

2.7.1 Oppnevning til styrene i lokale helseforetak

Regionalt helseforetak Nord har oppnevnt nye styre for de lokale helseforetakene. Etter forslag fra Sametinget er Ragnhild Nystad oppnevnt som styremedlem i Helse Finnmark HF, Marianne Balto Henriksen er oppnevnt som styremedlem i Universitetssykehuset HF og John Aslak Kappfjell er oppnevnt som styrerepresentant i Helgelandssykehuset HF. Sametinget har i flere år jobbet for å sikre samisk representasjon i styrene for helseforetakene, og oppnevningene er en viktig styrking av styrenes kompetanse.

Sametinget har ikke fått gjennomslag for sine forslag til styrerepresentanter i Hålogalandssykehuset HF, Nordlandssykehuset HF og Sykehusapotek Nord HF. Sametingsrådet beklaget dette. Disse helseforetakene har en betydelig samisk befolkning i sitt virkeområde, og vil ha stort behov for den kompetansen Sametingets kandidater innehar. Samisk representasjon i disse styrene vil være svært

viktig for å sikre en likeverdig helse- og sosialtjeneste til det samiske folk, på linje med den øvrige befolkning.

2.8 Rettigheter

2.8.1 Rettigheter til fiske

Sametinget har sammen med Finnmark Fylkeskommune vært i konsultasjoner med Fiskeri- og kystdepartementet for å komme fram til en løsning med statlige myndigheter vedrørende mandatet for utredningen om samer og andres rett til fiske i havet utenfor Finnmark. Dette er en oppfølging av Stortingets vedtak som ble fattet sammen med vedtaket av finnmarksloven sommeren 2005.

Prosessen har tatt lengre tid enn nødvendig da det er nesten ett år siden finnmarkslovsvedtaket ble fattet i Stortinget. I denne perioden har det blitt avholdt 2 konsultasjonsmøter, i januar og april. Sametingets viktigste posisjoner i dette arbeidet har vært at det må opprettes et uavhengig ekspertutvalg, at utredningen fører til konkrete lovforslag som sikrer og anerkjenner samer og andre rett til fiske i havet utenfor Finnmark, til samisk med- og selvbestemmelse i ressursforvaltningen, samt regler som sikrer at samiske interesser blir i tilstrekkelig grad vektlagt og tatt hensyn til. Sametinget har lagt til grunn at det i Stortingets finnmarkslovsvedtak allerede ligger en anerkjennelse av at samer og andre har rett til fiske.

Sametingsrådet finner det gledelig å kunne melde at vi nå har kommet frem til rammene av noe som kan være enighet for mandatet som sådan, dets form og sammensetning, forutsatt at det ikke endres vesentlig i den videre behandling hos statlige myndigheter. Det nærmere innhold av mandatet må først politisk behandles av regjeringen, før Sametingsrådet kan komme tilbake til dette i detalj.

2.8.2 Konvensjonen om biologisk mangfold

Sametinget deltok i den norske delegasjonen under det åttende partsmøtet under konvensjonen om biologisk mangfold. Møtet ble avholdt i Curitiba, Brasil i perioden 20.-31.03.06. Sametinget i Sverige og Samerådet var også representert på partsmøtet. De samiske utsendingene konsentrerte seg hovedsaklig om temaene som omhandlet urfolksspørsmål, tilgang til og fordeling av fordeler ved bruk av genressurser, verneområder, fremmede innvandrede arter, biodiversitet og klimaendringer, samt marin- og kyst biomangfold.

Det ble gjort enkelte vedtak som kan virke positivt for styrkingen av urfolksdimensjonen i konvensjonen. Det ble blant annet gjort vedtak om å bedre urfolksdeltakelse under utarbeidelsen av et regime for genressurser. Videre ble det vedtatt at det utarbeides indikatorer knyttet til tradisjonell kunnskap, samt fase to for samlerapporten om slike kunnskaper. Områdevern fortsetter å være et av de store satsningsområdene. Fram mot det neste partsmøtet blir etiske koder for respekt for urfolks kulturelle- og intellektuelle arv et viktig tema. Forøvrig var møtet preget av enkelte staters defensive holdninger knyttet til urfolkenes rolle i forhold til det biologiske mangfoldet.

2.8.3 Mineraler, olje og gass

Sametingsrådet ved visepresident Johan Mikkel Sara har deltatt på en studietur til Canada i regi av Statoil i tiden 25.03-03.04.06. Bakgrunnen er at Statoil har innledet samarbeid med UNEP/GRID-Arendal om en rekke problemstillinger knyttet til miljø og samfunn i arktiske strøk. Samarbeidet fokuserer blant annet på erfaringsoverføring av konsekvenser av olje-/gassprosjekter i Russland, Canada og Alaska, samt integrering av urbefolkningsinteresser i utbyggingsprosjekter. Programmet til studieturen omfattet møter med myndigheter, interessegrupper, oljeselskaper med flere. Med utgangspunkt i Calgary besøkte man nye og eldre utbyggingsområder i nordlige Canada. Turen anses

som et viktig grunnlag for erfaringsoverføring til de som skal jobbe med nordområdene. Deltakerne var representanter fra Statoil, Olje- og energidepartementet, Miljøverndepartementet, i tillegg til Sametinget.

Sametingsrådet ved president Aili Keskitalo holdt et innlegg om mineralvirksomhet i samiske områder på Nordisk Mineral Symposium i Trondheim 21.04.06, etter en invitasjon fra Bergvesenet. Deltakerne var representanter for bergindustrien i Norden og tilhørende myndigheter. I etterkant av møtet har Nærings- og handelsdepartementet bedt om et møte med Sametingsrådet. Bakgrunnen for dette er at de ønsker å oppdatere seg på området vedrørende samiske rettigheter, kultur, næringsutøving og mineralaktivitet i forkant av at arbeidet med ny minerallov tas opp. De ønsker et slik møte i juni.

Sametingsrådets ved visepresident Johan Mikkel Sara har holdt et innlegg om konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og statlige myndigheter på Statoil Arctic Environment Conference. Konferansen foregikk på Svalbard i perioden 26-30.04.06. Årets konferanse fokuserte på miljøforskning, teknologiutvikling og sameksistens mellom oljeindustrien og andre. Deltakerne kom fra myndigheter, forskning, selskaper og interessegrupper. Sametingetsrådet deltok i sameksistensgruppen som fokuserte på forholdet mellom urbefolkning og oljeindustrien. Andre deltagere i denne gruppen var representanter fra UNEP/GRID-Arendal, Barentssekretariatet, Arkhangelsk Oblast, Murmansk Oblast, RAIPON/Nenets, WWF, fiskeriinteressene og andre.

2.8.4 Revisjon av reindriftsloven

Det er avholdt tre konsultasjonsmøter i 2006 på politisk nivå mellom Sametinget og Landbruks- og matdepartementet. Møtene omhandlet arbeidet med ny reindriftslov. I arbeidet er det viktig at man søker å få en reindriftslov i tråd med folkerettslige forpliktelser og reindriftenes sedvaner. Konsultasjonene har vært preget av konstruktiv dialog og lydhørhet. Rådet forventer at forslag til ny reindriftslov vil bli behandlet i Sametingets plenum i september.

2.8.5 Konsultasjonen om reindriftenes rettigheter i Mauken-Blåtind

17.02.06 ble det avholdt et konsultasjonsmøte mellom Sametinget og Forsvarsdepartementet på administrativt nivå. Møtet omhandlet og kartla premisser og arbeidsform for den framtidige konsultasjonsprosessen sett i lys av Sametingets vedtak i sak 59/05 *Reindriftenes rettigheter i Mauken-Blåtind*. På møtet ble det gitt uttrykk for at Sametinget gjennom konsultasjonsprosessen må få tilgang til utredninger og andre dokumenter som legges til grunn for departementets standpunkter, herunder forsvarets behov, folkerettslige vurderinger, reindriftsfaglige utredninger mv. I brev av 02.05.06 har Forsvarsdepartementet oversendt fire slike dokumenter til Sametinget, og det opplyses om at materialet vedrørende forholdet til folkeretten vil bli ettersendt i en egen ekspedisjon. Tidspunkt og agenda for det neste konsultasjonsmøtet er ikke fastsatt.

2.9 Næring

2.9.1 Jordbruk

Sametingsrådet har hatt møte med landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen 05.04.06 hvor Sametingets innspill til jordbruksforhandlingene ble presentert. Sametinget fremmet følgende innspill til jordbruksforhandlingene:

- Økte melkekvoter til eksisterende bruk i samiske områder ved omfattende driftsutbygging gjerne avgrenset til bruk som har kvoter under 100 tonn
- Innføre rekrutteringskvoter for unge og kvinner som vil overta melkeproduksjonsbruk

- Lempe på regelverket rundt sovende kvoter for å få dem aktive igjen
- Få i stand et bedre samarbeid med miljøvernmyndighetene for å redusere rovvilttap i områder med sau

Sametingsrådet viste til at det har vært en nedgang i melkekvotene i de samiske områdene. Samme nedgang er registrert i resten av landet. Det som gjør situasjonen verre i samiske områder er at jordbruksmiljøene er små, og det er vanskelig å etablere andre produksjonsmiljøer enn de som finnes i dag. Sametingsrådet viste til at hovedproduksjonene i samiske områder er basert på melkeproduksjon og sauehold. Et svekket jordbruksmiljø med færre bruk fører til at det blir vanskeligere å opprettholde blant annet meierier, slakterier og videreforedlingsanlegg i distriktene. Det kan også føre til at rekruttering av unge og kvinner svikter som følge av at det kan bli langt mellom gårdene. Aktive produsentmiljøer er viktige både for det faglige nivået i næringen og trivselen for de som er i jordbruket.

Staten la fram sitt tilbud 06.05.06. Sametinget fikk delvis gjennomslag for ønsket om særskilte kvoter til samiske områder. Avtalepartene valgte å sette av 1 millioner liter mer i melkekvote for Finnmark. Dagens kvoter utgjør litt over 19 millioner liter. Denne kvoteøkningen har stor betydning for de bruk som får dra nytte av tillegget. Staten har lagt til grunn blant annet hensynet til samisk kultur og tradisjon.

2.9.2 Rovvilt

Sametingsrådet holdt et seminar for Sametingets representanter i de regionale rovviltnemndene den 16.03.06 i Tromsø. Både de fire faste medlemmene og varamedlemmene ble innkalt. 5 møtte i tillegg til at Norske reindriftssamers landsforbund deltok etter eget ønske. Hensikten med seminaret var å få til en enhetlig rovviltpolitikk fra Sametingets side. Sametingsrådet ser at det er nødvendig å følge opp dette arbeidet for å utarbeide klare mål for Sametingets rovviltpolitikk.

2.9.3 Reindrift

Sametingsrådet (SDR) har i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet (LMD) oppnevnt nytt reindrifststyre for perioden 2006-2009.

Medlemmer

Leder Ottar Befring
 Nestleder Margreta Påve Kristiansen
 Berit Marie P.E. Eira
 Jarle Jonassen
 Alf Johansen
 Mats Kappfjell
 Inger Skjerve Bjartnes

Varamedlemmer

Siri Vigmostad
 Arild Pettersen
 Mikkel P. Bongo
 Gustav Kant
 Tove-Lill Labahå
 Arne Holtan
 Gaute Helland

Oppnevnt av LMD
 Oppnevnt av SDR
 Oppnevnt av SDR
 Oppnevnt av SDR
 Oppnevnt av LMD
 Oppnevnt av LMD
 Oppnevnt av LMD

2.10 Annet

2.10.1 Prosjekt Økonomihåndbok

Sametinget har nå ferdigstilt arbeidet med etableringen av en elektronisk økonomihåndbok. Håndboka er tilgjengelig for samtlige ansatte via Sametingets intranett. Senter for statlig økonomistyring (SSØ) i Hamar har hatt prosjektledelsen og arbeidet har pågått i samarbeid med SSØ siden 2.11.2005. Prosjektet skulle etter planen vært avsluttet 1. mars 2006, men ferdigstilling og sluttrapport ble utsatt til 16. mai 2006 av kapasitetsmessige årsaker.

Økonomihåndboka er utarbeidet etter en prosessbasert struktur der følgende hovedprosesser inngår; budsjett, regnskap, lønn og godtgjørelser, styringsinformasjon og tilskuddsforvaltning.

Tilskuddsforvaltningen har vært tillagt betydelig vekt i arbeidet og revisjon av retningslinjer for tilskuddsordningene vil være et hovedinnsatsområde for å komplementere økonomihåndboka. Sametingsrådet tar sikte på at de nye retningslinjene blir innført fra 1. januar 2007. I det videre arbeidet med tilskuddsforvaltningen vil også evaluering av ordningene stå sentralt.

Økonomihåndboka vil være gjenstand for kontinuerlig revisjon.

3 Kunngjøring av nye saker – oppfølging

3.1 Rådets oppfølging av nye saker kunngjort på plenumsmøtet sak 05/06

Forslag 1: Tilskudd til samisk i grunn- og videregående opplæring – prisjustering av timesatsen

Sametingsrådet er klar over gapet som er mellom merutgifter og tilskudd til undervisning i og på samisk. Det vises til rapporten fra arbeidsgruppe nedsatt av KRD: Utgifter knyttet til tospråklighet i kommunene og fylkeskommunene (KRD mai 2002).

Tilskuddet til grunnskolen skal dekke følgende typer utgifter:

- Merutgifter knyttet til klassedeling og gruppedeling på grunn av de ulike språkalternativene i L97-Samisk. Dette gjelder for forvaltningsområdet
- Merutgifter knyttet til drift av egne skoler/klasser for undervisning på samisk etablert i samsvar med opplæringsloven (§ 6-2) eller på eget initiativ
- Merutgifter knyttet til undervisning av enkeltelever i samsvar med opplæringsloven (§6-2)
- Merutgifter til konvertering av timer til undervisning i og på samisk

Det er foretatt prisjustering av timesatsen fra kr. 246,50 pr. time i 2002 til kr. 282,- i 2006. Timesatsen er ikke tilstrekkelig for å dekke de reelle kostnadene, slik Sametingsrådet erfarer, selv etter siste prisjustering. Sametingsrådet mener at ordningen for tilskudd for opplæring i samisk i grunn- og videregående skole må enders slik at den imøtekommer behovene knyttet til opplæring i samisk. Dette vil Sametingsrådet ta opp med sentrale myndigheter så snart det lar seg gjøre.

Forslag 2: Revisjon av reindriftsloven

Sametingsrådet viser til rådets beretning om virksomheten som omhandler det pågående arbeidet med reindriftsloven.

Forslag 3: Begrensninger for seinot-snurpere i Varangerfjorden

Den 28.02.06 er det gjort en henvendelse til Fiskeri- og kystdepartementet angående ”Begrensninger for seinot-snurpere i Varangerfjorden”. Det blir påpekt at seinot-snurperne tømmer fjordene for sei, slik at fiskerne som bor i området ikke kan utføre fisket på en tilfredsstillende måte. Det blir vist til at Sametinget gjentatte ganger har fastslått at nærhets- og avhengighetsprinsippet skal ligge til grunn for ressursene. Det kreves til slutt at statlige myndigheter straks innfører et forbud mot et slikt fiskeri, innenfor de vedtatte fjordlinjene. Sametinget har ikke fått svar på henvendelsen.

Forslag 4: Helhetlig kultur- og næringspolitisk plan

Sametinget vil i løpet av 2006 gjøre ferdig sametingsplanen for neste fireårs periode. I denne planen vil både kulturpolitiske og næringspolitiske strategier inngå. Sametingsplanen vil være styrende for alle sektorer Sametinget er i befatning med. Planen er et overordnet dokument som rådet bruker aktivt ved politikktutforming innen de ulike sektorene. Plenum har tidligere behandlet ulike delplaner for enkelte sektorer så som melding om fiske som næring og kultur i kyst- og fjordområdene (2004), reindriftsmelding og kulturpolitisk redegjørelse (2004). Slike sektorplaner har en tendens til å bli altfor detaljerte og av kortsiktig karakter og av den grunn blir planene fort gamle. Sametingsrådet ser også begrensninger i hvor ofte slike planer kan oppdateres.

Sametingsrådet har ikke inntrykket av at det er søknader som styrer virksomheten i kultur- og næringspolitikken. Sametinget har fleksible ordninger som gjør det enkelt å tilpasse endringer i virkemiddelbruken i forhold til endringer i de samiske samfunn. Samiske samfunn står overfor utfordringer når det gjelder synkende folketall, spesielt i kyst- og fjordområdene. Et annet forhold er den høye andelen offentlige arbeidsplasser og arbeidsplasser som er avhengige av offentlige tilskudd. Det siste forholdet bidrar ikke til nyskapende virksomheter i næringslivet, og her har både det private næringslivet og offentlige myndigheter et stort ansvar.

Utfordringen ligger i å ha en helhetlig tenkning på alle samfunnsområder der alle sektorene sees under ett. Av den grunn vil en sametingsplan være en slik sektorovergripende plan som kan skape grunnlag for en positiv utvikling ikke bare innen kultur- og næringsliv, men også på andre områder.

Forslag 5: Nettverksoppbygging blant samisk ungdom

Sametingsrådet er av den formening at kunnskaps- og holdningsskapende arbeid er viktig også i det samiske samfunn. I den sammenheng er det bl.a. viktig å gi samisk ungdom anledning til å lære av og om hverandre, for å øke kunnskapen om samer blant samer.

Sametinget arbeider kortsiktig og langsiktig, og på flere plan, for å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge, hvor de gis mulighet til å utvikle og styrke sin samiske identitet og tilhørighet til det samiske samfunn. I dette arbeidet tilstrebes det å ta hensyn til, og spre kunnskap om, mangfoldet og variasjonene i det samiske samfunn i dag.

Sametinget bidrar gjennom tilskudd til ulike formål til å tilrettelegge for arenaer hvor samisk ungdom fra ulike områder kan møtes, og til tiltak som også bidrar til å øke kunnskapen blant samisk ungdom om mangfoldet i det samiske samfunn. Eksempler her er ulike samiske-/urfolksfestivaler, samiske idrettsarrangement, drifts- og prosjektstøtte til samiske ungdomsorganisasjoner, Samisk Foreldrenettverk, Ungdomsbladet Š, Infonuorra Sápmi, med mer.

Et av formålene med Sametingets årlige ungdomskonferanser er å være en arena hvor ungdom fra hele Sápmi på norsk side kan møtes og utveksle erfaringer og synspunkter, knytte kontakter og nettverk. Også tematisk har ungdomskonferansene bidratt til økt forståelse for mangfoldet blant samisk ungdom.

Sametingets samarbeidsavtaler med ulike fylkeskommuner er gode utgangspunkt for å øke kunnskapen om samiske forhold generelt i befolkningen, og for å utvikle ulike arenaer for kontakt mellom samisk ungdom.

Sametingsrådet anser det som mest hensiktsmessig i første omgang å kanalisere innsatsen for kunnskaps- og holdningsskapende arbeid, og nettverkskapende virksomhet, gjennom fortsatt å bidra til å opprettholde og videreutvikle eksisterende tiltak for ungdom. Sametingsrådet vil involvere

Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) i dette. Sametingsrådet har og presentert forslaget til ny sak for SUPU. SUPU tilbyr seg å bidra i arbeidet med utformingen av eventuelle nettverkskapende tiltak/ virksomhet for ungdom, i tillegg til sitt arbeid med Sametingets ungdomskonferanser.

Sametingsrådet er videre av den formening at det tilligger også offentlige myndigheter et ansvar for denne type kunnskaps- og holdningsskapende arbeid, og ønsker i den sammenheng å fremme prosjektet med de Samiske veiviserne.

Forslag 6: Samiske barnevernbarns rettigheter

Den siste tids hendelser i Finnmark aktualiserer utfordringene vi står overfor i samisk barnevern.

Sametingsrådet tror at det er nødvendig med en opprustning av det tilbudet barnevernet gir til samiske barn. Samiske barn har rettigheter i norsk lov og i internasjonale konvensjoner.

Barnekonvensjonens art.30, som nå er inkorporert i norsk lovgivning, har forrang foran norsk lovgivning. Her stadfestes samiske barns rett til å bruke sin kultur, språk og religion. I ILO-konvensjon nr.169, art.25 stadfestes samiske brukeres rett til tilfredsstillende helsetjenester. I sameloven § 3-5 gis barn bosatt i forvaltningsområdet for samisk språk, rett til å bli betjent på samisk i helse- og sosialinstitusjoner. Det vil si at et barn fra forvaltningsområdet har rett til en barneverninstitusjon med samisk språkkompetanse.

Samiske barn har behov for og rett til et tilbud i barnevernet tilpasset deres språk og kultur. Nasjonale myndigheter har ansvar for å gi samiske barn et tjenestetilbud tilpasset eget språk og kultur.

Barnevernet i kommunene må settes i stand til å kunne fange opp barn som lever under bekymringsverdige forhold. Det er avgjørende at det bygges opp samisk språk- og kulturkompetanse i Bufetat (Barne-, ungdoms- og familieetaten), region nord. Dette regionkontoret har fått spesielt ansvar for samiske barn, iflg. Regjeringens handlingsplan Mangfold og Likeverd 2002-2005.

Kompetansen som bygges opp her vil det lokale barnevern kunne dra nytte av. Det må gjøres et omfattende rekrutteringsarbeid for å skaffe flere samiske fosterhjem og akuttinstitusjoner med samisk språk og kulturkompetanse, slik at vi unngår at samiske barn som plasseres i fosterhjem sendes ut av sitt opprinnelige kulturelle miljø. Barnevernets utviklingssenter i Tromsø trenger faste økonomiske rammer fra Barne- og familiedepartementet for å kunne drive et kontinuerlig arbeid på dette feltet. Sametinget har støttet Barnevernets utviklingssenter med prosjektmidler til metodeutvikling innenfor samiske barnevern i flere år. Denne kompetansen må videreføres til fagarbeidere innenfor barnevernet.

Situasjonen for samiske barn i møte med barnevernet ble tatt opp i møte med Barneombudet 07.03.06. Videre har Sametingsrådet i brev av 13.03.06 til Barne- og likestillingsminister Karita Bekkemellem bedt om et møte hvor samiske barns møte med barnevernet er ett av temaene.

Forslag 7: Informasjon om reindriftsrettigheter

Sametingsrådet er kjent med at reindriften generelle kjøreløyve innenfor sitt reinbeitedistrikt er knyttet opp mot driften. Det innebærer at å kjøre skuter i forbindelse med jakt og felling av rovvilt ikke defineres som driftstiltak. Sametingsrådet er enig i at dersom en reindriftsutøver får fellingstillatelse på skadedyr innefor sitt reinbeitedistrikt, skulle det være unødvendig å måtte søke om kjøreløyve utøver den tillatelsen man allerede har som reindriftsutøver. Sametingsrådet vil følge opp denne saken i forhold til Direktoratet for naturforvaltning og gjennom de aktuelle regionale rovviltutvalgene.

Forslag 8: Etnisk overvåking av samefolket må granskes!

Sametingsrådet har flere ganger tatt opp spørsmålet om politisk overvåking av samer på etnisk grunnlag med regjeringen. Spørsmålet om overvåking av samer på etnisk grunnlag er en meget viktig sak. Sametingsrådet har derfor i brev av 15.05.06 til statsråd Knut Storberget anmodet om at regjeringen igangsetter særskilte undersøkelser for å redegjøre hvorvidt det har forekommet overvåking av samer på etnisk grunnlag. Rådet har bedt om at det opprettes et utvalg med mandat å granske overvåkingspolitiets overvåking av enkeltsamer, samiske institusjoner og organisasjoner. I brevet understreker Sametingsrådet betydningen av at vi får tatt et oppgjør med den skjulte siden av fornorskningen. Det presiseres at dette er et ansvar som tillegger landets myndigheter, og legger til grunn at en slik overvåking er noe dagens regjering eventuelt vil beklage.

Forslag 9: NAV reformen (ny arbeids- og velferdsforvaltning)

NAV – reformen er en av de største velferdsreformene som er i ferd med å gjennomføres i Norge. Sametingsrådet er opptatt av at samiske befolkningen blir ivaretatt med samisk språk- og kulturkompetanse i reformen. De forpliktelsene Norge har overfor samene som urfolk, tilsier at det bør være en prosess i reformen som sikrer de samiske brukerne. Likeledes forplikter samelovens språkregler den nye etaten i forhold til å inneha samisk språkkompetanse. De samiske næringene, spesielt reindrifta, er lokalisert til flere kommuner. Likeledes er det mange samiske brukere som har en stor grad av realkompetanse fremfor formalkompetanse. Disse forholdene tilsier at den nye etaten stilles overfor spesielle utfordringer i de samiske områdene. Sametingsrådet er kjent med at Avjuvarre urfolksregion har søkt om å bli pilotkontor i den nye reformen. Dette vil være viktig for å utvikle en felles kompetanse i hvordan ivareta samisk språk, kultur og samfunnsliv i den kommende etaten. Felles fokus fra urfolksregionen vil gjøre det enklere å overføre kompetanse til andre samiske områder. Sametingsrådet har i brev av 10.05.06 til Arbeids- og inkluderingsdepartementet bedt om at søknaden fra Avjuvarre urfolksregion imøtekommes, og at regionen får status som pilotkontor. Denne saken vil bli fulgt videre opp i møte mellom Sametinget og Arbeids- og inkluderingsdepartementet 30.06.06.

Forslag 10: Etablering av samisk mediefond – Samisk dagsavis første milepæl

Sametingsrådet vil sette fokus på utvikling av samisk media. Blant annet innebærer dette å arbeide for å øke den samiske pressestøtten med formål om etablering av samisk dagsavis. Sametingsrådet vil i nær fremtid etablere dialog med Kultur- og kirkedepartementet i forbindelse med utvikling av samisk media generelt og behovet for økt pressestøtte spesielt.

Forslag 1, representant Willy Ørnebakk, Arbeiderpartiets sametingsgruppe

Sametinget viser til den store oppmerksomheten omkring de ansattes arbeidsmiljø, og til uroen i organisasjonen i forbindelse med den administrative omstillingen i Sametinget.

Sametinget ber om at Sametingsrådet, i plenums møtet i september 06, legger fram en rapport om de tiltak som er iverksatt og som er planlagt gjennomført, for å bedre arbeidsmiljøet, og for å følge opp arbeidsmiljøundersøkelsen.

Forslag 2, representant Willy Ørnebakk, Arbeiderpartiets sametingsgruppe

Sametingspresidenten anvendte Sametingets talerstol til å påtale en ansatt under plenums møtet i februar 06. Presidentens handlemåte er et brudd på parlamentarisk praksis. Sametinget konstaterer at Sametingspresidenten ikke har beklaget sin handlemåte fra Sametingets talerstol.

Sametinget beklager dette, og vil på denne måten samlet gi uttrykk for sin beklagelse for det inntrufne.

III Votering

Av 43 representanter var 40 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Willy Ørnebakks forslag 1 ble forkastet med 21 stemmer. 19 stemte for.
- Willy Ørnebakks forslag 2 ble forkastet med 21 stemmer. 19 stemte for.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V TALELISTE OG REPLIKKORDSKIFTE

Innlegg	Replikk
1 Aili Keskitalo, saksordfører	
2 Egil Olli	Olaf Eliassen
	Aili Keskitalo
	Terje Tretnes
	Klemet Erland Hætta
	Jánoš Trosten
	Johan Mikkel Sara
Willy Ørnebakk, til forretningsorden	
Egil Olli	
3 Jánoš Trosten	Marianne Balto Henriksen
	Egil Olli
	Bjarne Store-Jakobsen
Jánoš Trosten	
4 Anders Urheim	Aili Keskitalo
	Johan Mikkel Sara
Anders Urheim	
5 Olaf Eliassen	Magnhild Mathisen
Olaf Eliassen	
6 Marianne Balto Henriksen	Aili Keskitalo
	Johan Mikkel Sara
	Klemet Erland Hætta
Marianne Balto Henriksen	
7 Kjersti Myrnes Balto	Terje Tretnes
	Willy Ørnebakk
Kjersti Myrnes Balto	
8 Magnhild Mathisen	Terje Tretnes
	Johan Mikkel Sara
	Per Edvin Varsi
Magnhild Mathisen	

9	Synnøve Solbakken-Härkönen	
10	Willy Ørnebakk	
11	John Harald Skum	
12	Per Ivar Henriksen	
13	Ann-Mari Thomassen	
14	Kirsti Guvsam	
15	Gunn-Britt Retter	
16	Maja Lisa Kappfjell	
17	Lene Hansen	
18	Anne Dalheim	
19	Vibeke Larsen	
20	Miriam Paulsen	
21	Olaf Eliassen	
22	Bjarne Store-Jakobsen	
23	Willy Ørnebakk	
24	Johan Mikkel Sara	
25	Anders Urheim	
26	Per Edvin Varsi	
27	Terje Tretnes	
28	Maja Lisa kappfjell	
29	Jánoš Trosten	
	Willy Ørnebakk, til forretningsorden	
	Josef Vedhugnes, til forretningsorden	
30	Bjarne Store-Jakobsen	
31	Jarle Jonassen	
32	Aili Keskitalo, saksordfører	
	Jánoš Trosten, til forretningsorden	

VI Sametingets vedtak

Sametingsrådets beretning ble tatt til orientering.

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.05.06 kl.15.40.

Sak 16/06

Spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Arkiv

Arkivsaksnr.

06/1642

Saken påbegynt tirsdag 30.05.06 kl. 15.40

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	22.04.05	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Individuell opplæringsrett for samiske elever
2	22.05.06	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Sørsamisk handlingsplan og handlingsprogram
3	22.04.05	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Giellatjehppe
4	22.05.06	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Sildekvoter til Nord-Norske lokalsamfunn
5	23.05.06	Representant Willy Ørnebakk, APs sametingsgruppe	Har Sametingsrådet vurdert å gjenåpne direkte dokumentinnsyn til Sametingets postlister, og når kan brukerne forvente at direkte innsyn gjøres offentlig tilgjengelig?
6	23.04.05	Representant Vibeke Larsen, APs sametingsgruppe	Muligheten for økonomikontroll etter implementeringen av det nye økonomisystemet i Sametinget

II Forslag og merknader

Spørsmål 1, representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe

Individuell opplæringsrett for samiske elever

Under plenum i november 2002 fremmet Arbeiderpartiets sametingsgruppe, støttet av Høyre, Flyttsamelista og Samenes Valgforbund følgende tilleggsforslag – som ble enstemmig vedtatt - under behandlingen av sak 46/2002 Samisk utdanning utenfor forvaltningsområdet for Samelovens språkregler;

”Sametinget krever at Opplæringsloven § 6.2 endres til at alle samiske barn - uavhengig av bosted - sikres individuell rett til opplæring i og på samisk.

Sametinget vil som egen sak fremme forslag om evaluering og endring av Opplæringsloven.”

Sametingets enstemmige vedtak er naturlig nok tatt inn under kapittel 1; Lovgrunnlag.

Under plenum i februar 2003 stilte undertegnede spørsmål til Sametingsrådet om hva rådet har foretatt seg for å følge opp ovennevnte plenumsvedtak. Dette primært på grunnlag av at det da oppstod betydelig forvirring da Sametingsrådet presenterte overfor Stortingets kommunalkomite rådets innstilling som plenums vedtak, men også spørsmål om hva rådet har gjort for å følge opp det enstemmige plenumsvedtaket. Dette var hovedbakgrunnen for mitt spørsmål da.

Sametingsrådet svarte da at ”(..) Sametingsrådet kan derfor ikke se at rådet ikke har handlet i henhold til plenumsvedtaket. Kommunalkomiteen er gjort oppmerksom på at de selv nå har fått referert rådets innstilling i sak 34/02 og ikke vedtaket fra plenum. Dette vil i følge våre opplysninger bli gjort kjent for Stortinget” - og rådet henviser da til at den daværende Kommunalkomiteen er gjort oppmerksom på at Sametingsrådet har referert til rådets innstilling i sak 34/02, som lyder;

”Sametinget mener at prinsipielt bør alle elever med samisk som førstespråk ha lovfestet rett til opplæring på samisk. Sametinget vil imidlertid på grunn av praktiske gjennomførbare årsaker ikke i denne omgang kreve en individuell rett til opplæring på samisk, men at Opplæringsloven § 6-2, 2. ledd, endres slik at det kun skal være minst 5 elever i en kommune som kan kreve opplæring på samisk, og har rett til slik opplæring så lenge det er minst 3 elever i gruppa.”

Sametingsrådet avviste da at man har tilsidesatt plenums vedtak, noe som i motsatt fall ville vært meget alvorlig.

På grunn av at vedtaket fortsatt ikke var fulgt opp av Sametingsrådet, fremmet undertegnede på nytt spørsmål til rådet, nå under februar-plenum 2004. Samme spørsmål ble gjentatt, jf. punkt 3.

Rådet unnlot å svare på det skriftlige spørsmålet i sitt svar, og jeg finner derfor alvorlig grunn til atter å reise samme spørsmål – for tredje gang nå:

1. Hva har Sametingsrådet gjort for å følge opp dette enstemmige vedtaket?

2. I vedtaket i plenum sak 46/02 vedtok Sametinget enstemmig at ”Sametinget vil som egen sak fremme forslag om evaluering og endring av Opplæringsloven.”- som øvrig er referert til i tingets årsmeldinger m.v.

Hva ligger bak at rådet ikke følger opp plenums vedtak?

Svar på spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Sametingsrådet stiller seg helt og fullt bak plenumsvedtaket fra 2002 og arbeider kontinuerlig for å endre opplæringsloven. Særutskrift av plenumsvedtaket er sendt til daværende Utdannings- og forskningsdepartement og behandlet på flere administrative og politiske møter mellom Sametinget og fagdepartementet.

I forbindelse med uttalelsen til NOU 2003:16 - I første rekke. Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle, uttalte Sametinget følgende:

”Sametinget anmoder Utdannings- og forskningsdepartementet om å igangsette kvalitetssikring av grunnopplæringen også for samiske elever. Kvalitetssikring vil omfatte både endring av Opplæringsloven, utvikling av samisk læreplanverk og utvikling av samisk innhold i det nasjonale læreplanverket. Sametinget har i sak 46/02 vedtatt at alle elever skal ha rett til individuell opplæring på samisk, og anmoder Utdannings- og forskningsdepartementet til å igangsette arbeidet med endring av Opplæringslovens § 6-2, andre ledd.”

I desember 2004 avholdt daværende Utdannings- og forskningsdepartementet ei høring om opplæringsloven og friskoleloven. I sin høringsuttalelse gjentok Sametinget på nytt plenumsvedtaket fra 2002 om at samiske elever skal ha individuell rett til opplæring i og på samisk.

Senest den 16. januar 2006 ble det avholdt møte mellom sametingspresidenten og statssekretæren i Kunnskapsdepartementet der dette temaet ble tatt opp eksplisitt. Presidenten la da fram krav om endring av opplæringsloven slik at samiske elever gis individuell rett til opplæring på samisk.

Sametingsrådet utarbeider nå en større juridisk redegjørelse for flere områder av Opplæringsloven som spesielt berører samiske elever. Sametingsrådet har derfor signalisert at Sametinget ønsker å gjennomføre nye konsultasjoner med departementet om denne saken.

Spørsmål 2, representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe

Sørsamisk handlingsplan og handlingsprogram

I plenumssak 32/02 – Sørsamisk handlingsplan – vedtok et enstemmig Sameting: ”Den utarbeidede ”Handlingsplan for det sørsamiske området” og høringsuttalelsene til den, vil danne et godt utgangspunkt for Sametingets fremtidig politikkkutforming for det sørsamiske området. Hovedmål for Sametingets politikk i det sørsamiske samfunnet er:

” å styrke og videreføre det sørsamiske språket, identitet, kultur og samiske samfunn ved å gi samene i området muligheter til kulturutfoldelse og næringsutvikling på egne premisser”.

Sametinget står overfor en særlig stor utfordring med å sikre og videreføre samisk kultur, næringer, språk og samfunnsniv i det sørsamiske området.”

Sametingets vedtak var at språk, kultur og utdanning skal være prioriterte innsatsområder for samene i det sørsamiske området. Handlingsplanen ble konkretisert gjennom 12 hovedpunkter; Språksentre, kultursentre og museum, sørsamisk teater, kvinnenettverk og ungdomsarbeid, Interreg, det sørsamiske språket, utdanning og kompetanse, duodji, reindrift og arealer i sørsamiske områder, dokumentasjon og forskning, media samt samarbeidsavtale mellom Sametinget og de berørte fire fylkeskommuner.

I forbindelse med plenum 01/05 – februar 2005 – fremmet undertegnede forslag om 10-årig handlingsprogram for sørsamisk språk, kultur og identitet.

Kjernen i forslaget er at Sametinget bør ta initiativ til og bidra til at det gjennomføres en systematisk og kontinuerlig oppfølging av arbeidet med revitalisering av sørsamisk språk, kultur og identitet. Dette bør sees (minst) i et tiårig perspektiv hvis sørsamisk språk skal overleve i fremtiden, jfr. Rapporter, og at Sametinget må ta initiativ til at det igangsettes et tiårig handlingsprogram rettet mot sørsamisk språk og kultur. Hovedmålsettingen må være å styrke og revitalisere sørsamisk språk.

Sametingsrådets tilsvarende plenum var henvisning til samarbeidsavtalen mellom Sametinget og fylkeskommunene Nordland, Nord- og Sør-Trøndelag og Hedmark som ble undertegnet 11.

februar 2005, der partene forpliktes til å ta et aktivt medansvar for sikring og utvikling av samisk kultur, språk og samfunnsliv, og at gjennom avtalen er partene forpliktet til å arbeide for at det skal bli mulig å gjennomføre et helhetlig utdanningsforløp i samisk. Partene vil også involvere statlige og kommunale myndigheter i dette arbeidet.

Sørsamisk språk og kultur er svært marginalisert. Jeg tillater meg derfor å stille følgende spørsmål til Sametingsrådet:

Hva har Sametingsrådet gjort for å oppfylle vedtatte sørsamiske handlingsplan og revitalisering av sørsamisk språk, kultur og identitet?

Svar på spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Sørsamisk handlingsplan og handlingsprogram

Sametingsrådet viser til at vedtatt sørsamisk handlingsplan og handlingsprogram omfatter et bredt spekter av prioriterte tiltak for politikktutforming for det sørsamiske området. Sørsamisk handlingsplan og handlingsprogram er et dokument som Sametinget bruker for politikktutforming innen de ulike områdene for det sørsamiske området. Sametingsrådet viser også til at plenum har tidligere behandlet ulike delplaner for enkelte sektorer som har innvirkning til å oppfylle vedtatte sørsamisk handlingsplan. Det vises også til at handlingsplanen er konkretisert gjennom 12 punkter, samt samarbeidsavtale mellom Sametinget og de berørte fylkeskommuner.

Som noen eksempler på konkrete tiltak kan nevnes:

- Opprettelsen av samisk språksenter på Røros
- Bortfall av studieavgift for studenter ved høgskolen i Nord-Trøndelag for studenter som leser samisk
- Arbeidet for investeringsmidler for bokbusser, der sørsamisk bokbuss er den første nyinvesteringen

Spørsmål 3, representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe

Giellatjehppe

Under behandlingen av plenumsak 09-05 Språkundersøkelsen 2004, vedtok Sametinget enstemmig følgende, etter enstemmig innstilling fra Oppvekst- og utdanningskomiteen:

”Sametinget kommer med et oppfølgings- og prioriteringsnotat i forhold til språkmeldingen hvor også følgende punkter tas med i vurderingen (herunder):

”Giellatjehppeordningen tillempes, slik at om nødvendig kan dette gjøres til fast supplement til samiskopplæringen, særskilt i lule- og sørsamisk område.”

Under plenum sak 11/05 (februar 2005) fremmet undertegnede forslag om ressurskoler / kompetansesentra i lulesamisk område på norsk side, der det redegjøres for samiske skolars prekære situasjon, særskilt med hensyn til svært få lærebøker og skjønnlitteratur på sitt språk. På grunnlag av den prekære situasjonen for lulesamisk språk, er det særskilt viktig at det tilrettelegges for gode og produktive læremiddelverksteder, og at ressurser kanaliseres til slike tiltak. Der slikt arbeid allerede er igangsatt, er det viktig å støtte opp om tiltakene. Slik dagens situasjon er, er det krevende å drive en grunnskole med alle de problemstillinger som eksisterer i forhold til samisk språkundervisning, bl.a. forstå for småskala-produksjon av læremidler. Det er i tillegg behov for veiledning av lærere.

I sitt tilsvarende påfølgende plenum (mai 2005) redegjorde Sametingsrådet at etablering av ressursentre / kompetansesentre i ulike samiske områder kan være et godt virkemiddel for å få forbedre kvalitet i samiskoppleringen.

Drag og Musken skoler i Tysfjord har søkt om midler fra Sametinget til giellatjehppe (språkrøtter) for inneværende skoleår, men begge har fått avslag.

Jeg finner grunn til å stille følgende spørsmål:

Hvordan samsvarer faktiske tildelinger / avslag – som i disse tilfellene – med plenums vedtak, jf. over, og hvordan samsvarer en slik praksis med Sametingsrådets egne erklæringer, som her redegjort for?

Svar på spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Spørsmål fra representanten Anders Urheim om Giellatjehppeordningen.

Søknadene fra Musken skole gjaldt fast stilling som språkmedarbeider, mens søknaden fra Drag skole gjaldt oppretting av midlertidig /prosjektstilling ved skolen.

Søknadene ble behandlet av tilskuddsstyret 04.-06.01.2006, sak TS 57/06 for Musken skole og TS 066/06 for Drag skole. Begge søknadene ble avslått. Ingen av avslagene er påklaget.

Sametingsrådet er klageorgan for saker som har vært til behandling i tilskuddsstyret. Det er i utgangspunktet slik at Sametingsrådet ikke kommenterer den behandlingen et underliggende råd har foretatt i konkrete saker utenfor den form og de rammer reglene for klagebehandling gir.

Sametingsrådet vil derimot knytte kommentarer av mer generell art til forhold som relaterer seg til spørsmålet.

Ved fordelingen av språkmidlene må tilskuddstyret og sametingsrådet forholde seg til de regler og de prioriteringer som Sametinget har fastsatt i sine plenumsvedtak. For språkmidlene er det spesielle retningslinjer som skal styre prioriteringen i det enkelte sak. Endringer og prioriteringer av bruken av språkmidlene må derfor også innarbeides i disse retningslinjene.

Arbeidet med å gjenoppbygge det samiske språket er en av de store ansvarshandlingene Norge som stat har påtatt seg. I dette arbeidet har Sametinget en sentral rolle. De midlene som Sametinget foreløpig disponerer til dette samsvarer ikke med omfanget av de oppgavene som skal løses. Sametingsrådet ser det derfor som svært viktig at styring av bruken av midlene konsentreres til formuleringer i disse retningslinjene og ikke relateres til Sametingets vedtak i andre saker.

Sametingsrådet viser for øvrig til at grunnskoleoppleringen er et kommunalt ansvar også når det gjelder opplæring i samisk språk og kultur.

Spørsmål 4, representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe

Sildevoter til nord-norske lokalsamfunn

I Sak 11/05 (Jokkmokk) fremmet undertegnede ny sak om sildevoter til nord-norske lokalsamfunn. Problemstillingen er fortsatt at sild til en verdi for flere milliarder kroner taes årlig opp i nord-norske fjorder, og at mesteparten av denne fangsten føres ut av landsdelen, og svært lite av denne verdiskapningen tilfaller lokalsamfunnet hvor silden fanges. Fiskere i samiske områder er utelukket

fra å delta i dette lukrative fisket, dette grunnet manglende kvoter. Det verste eksemplet i så måte, er Tysfjorden, hvor størstedelen av kvoten av norsk vårgytende sild tas opp. Førstehåndsverdien er beregnet til over 1,2 milliarder kroner. Lokale fiskere har ikke rettigheter og dermed tilgang til dette fisket. Lokalbefolkningen er i praksis husmenn. Man må sitte på land og se på at verdier for hundrevis av millioner kroner håves opp utenfor båtstøa, uten den minste rett til å skaffe seg inntekt av dette. Etter Sametingets syn har alle fiskere i slike områder en selvsagt rett til å få sin rettmessige andel av sildekvoten.

Sametinget ble anmodet om snarlig å kontakte Fiskeridepartementet for å få endret reglene for tildeling av sildekvoter, slik at kvotene blir tilbakeført og tildelt båter med tilhørighet i landsdelen – ikke minst til distrikter hvor sildefisket foregår.

Samtingsrådets tilsvar påfølgende plenum var da bl.a. at man fra Sametingets side vil fortsette å arbeide med å få tilbakeført fiskerettigheter til samiske områder, slik Sametinget vedtok i sin melding den 23. september 2004.

Situasjonen har ikke endret seg, og jeg finner derfor grunn til å stille spørsmål om hva har Sametingsrådet gjort i forhold til disse erklæringer og problemstillingene?

Svar på spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Sametinget legger til grunn at nærhet- og avhengighetsprinsippet er svært viktig for fordelingen av ressurser i kyst og fjordområdene. Det er også viktig at rettighetene til fiskeriressurser i samiske områder ses i sammenheng med rettighetsarbeidet som utføres og er noe vi også har fulgt opp i konsultasjonsmøtene med Fiskeri- og kystdepartementet i forbindelse med oppfølgingen av Stortingets vedtak om Finnmarksloven vedrørende sameier og andres rett til å utøve fiske.

Fiskeri- og kystdepartementet har nedsatt et strukturutvalg hvor det skal være en gjennomgang av strukturene i fiskerinæringen. Det er naturlig at rettighetsarbeidet og kvotefordelingene sees på i et helhetlig perspektiv. Sametinget vil følge opp dette når utvalget har avgitt sin innstilling i august.

Spørsmål 5, representant Willy Ørnebakk, APs sametingsgruppe

Har Sametingsrådet vurdert å gjenåpne direkte dokumentinnsyn til Sametingets postlister, og når kan brukerne forvente at direkte innsyn gjøres offentlig tilgjengelig?

Arbeiderpartiets sametingsgruppe har som målsetting at Sametingets virksomhet gjøres mer åpent, mer brukertilpasset og mer kostnadseffektivt, slik Sametingets plenum i mai 2001 gikk inn for.

Siden da har Sametinget fått en oppegående hjemmeside som kan bli porten til innsyn i Sametingets politiske hverdag, og denne kan også gi direkte innsyn i all inngående og utgående post.

I perioden mens postlisten ga anledning til direkte dokumentinnsyn, så ga dette svært mange positive sider. Vi vil her nevne kort noen forhold som bl.a.:

- Publikum og særlig sametingsrepresentantene fikk anledning å følge med i rådets løpende virksomhet mellom plenumsmøtene, og hvilke henvendelser som løper inn til Sametinget. En slik åpenhet ga alle representanter, særlig opposisjonen, en anledning å skjøtte sine folkevalgte verv på en bedre måte enn tidligere. Derfor skulle det nesten være unødvendig å påpeke at dette vil styrke det samiske demokratiet.

- Vi vil også nevne at media, både samiske og norske, fikk en enestående anledning til, på en enkel og brukervennlig måte anledning å gjøre seg kjent med løpende saker inn/ut i Sametinget.
- En åpenhet er særdeles viktig som interesseskaper for Sametingets arbeid.
- En åpenhet gir også andre offentlige organer kunnskap om Sametinget.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe viser til at gruppeledere i møte med presidenten den 26.4.06 fikk en orientering om at antallet inngående dokumenter i 2005 var i underkant av 15000, og ca 12000 egenproduserte dokumenter.

Når det gjelder egenproduserte dokumenter, forventer vi at disse dokumentene er vurdert i saksbehandlingen, og der skulle det ikke være grunn for ytterligere kvalitetssikring for åpning for direkte dokumentinnsyn.

Sametingets administrasjon har i dag ca 110 årsverk (jfr rådets svar til spørsmål nr 3 i plenum des. 2005). Med denne ressursen til disposisjon er Arbeiderpartiets sametingsgruppe overbevist om at det skal være mulig å etablere tilfredsstillende rutiner for flerdoble kontrollordninger for å ta ut de få inngående dokumenter som skal graderes for publisering på internett. Satt på spissen har de ansatte i snitt under 1-ett brev pr arbeidsdag å vurdere!

Dagens stenging av direkte innsyn med bestilling av dokumenter er både tungvint, tidkrevende, lite publikumsvennlig for brukerne og vi er ikke i tvil om at dagens ordning medfører en ekstra arbeidsbelastning for saksbehandlerne. Denne arbeidstiden kunne de ansatte heller ha benyttet til å vurdere om der er grunn for å unndra for offentligheten inngående post.

For oss er det helt uforståelig at direkte innsyn ikke kan åpnes, og vi vil fremholde at det er et organisatorisk problem som rådet må ta ansvar for.

Vi ber sametingsrådet besvare følgende:

1. Vil sametingsrådet besørge for å gjenåpne direkte dokumentinnsyn og gi anledning for publikum å laste ned inngående og utgående post fra den offisielle postlisten?
2. Når vil rådet iverksette direkte dokumentinnsyn?
3. Dersom det er tekniske årsaker for ikke å åpne direkte innsyn, ber vi sametingsrådet redegjøre for dette.

Vi ber også om en oversikt over hvor mange inngående dokumenter de siste 3 månedene som alternativt faller under gruppene:

- a. Dokumenter som ble helt unntatt offentlighet, fullstendig gradert mot innsyn?
- b. Dokumenter hvor kun deler av dokumentet ga grunnlag mot innsyn, men hvor dokumentet likevel kan fås ut ved forespørsel.
- c. Resterende dokumenter som dermed vil være uten hjemmel for gradering.

Svar på spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Sametingsrådet er svært opptatt av at allmennheten og mediene skal kunne bruke den lovbestemte innsynsretten i forhold til Sametingets dokumenter, og bestreber derfor meroffentlighet i størst mulig grad.

Sametingsrådet understreker at allmennheten selvsagt har krav på og vil få innsyn i Sametingets offentlige dokumenter. Dagens løsning forutsetter imidlertid at man må henvende seg til Sametinget og be om slikt innsyn. En slik ordning er vanlig blant de fleste offentlige etater i Norge.

Sametingsrådet har inntil videre besluttet å ikke legge ut sin post direkte på nett, fordi vi i dagens situasjon ikke i tilstrekkelig grad er sikker på at hensyn til personvernet og dokumenter som er unndratt offentlighet er ivarettatt på en sikker måte.

Sametingsrådet arbeider med å tilrettelegge og forbedre den tekniske løsningen for publisering, slik at teknologien i større grad kan hjelpe oss med å sikre personopplysninger og taushetsbelagte opplysninger enn hva tilfellet er i dag.

De kontrollrutiner og kontrolloppgaver som kreves ved behandling av Sametingets post er svært ressurskrevende. Samlet sett er derfor rådets vurdering at direkte publisering av Sametingets dokumenter på nett innstilles inntil videre.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe ber også om statistikk for inngående dokumenter med hensyn til offentlighet for de siste tre måneder. Sametingsrådet kan gi oversikten som etterspørres for månedene februar, mars og april 2006. Antallet inngående dokumenter var i perioden 3 165, og av disse var 838 unntatt offentlighet. Det er ikke mulig å få en mer detaljert oversikt, fordi en slik oversikt krever granskning av det enkelte fysiske dokumentet med alle vedlegg.

Vedlagt følger også kopi av brev av 11.05.06 fra Sametingspresident Aili Keskitalo til Josef Vedhugnes vedrørende Sametingets elektroniske kommunikasjon og tjenesteproduksjon - anmodning om gjenåpning av dokumentinnsyn i postjournalen.

Spørsmål 6, representant Vibeke Larsen, APs sametingsgruppe

Muligheten for økonomikontroll etter implementeringen av det nye økonomisystemet i Sametinget.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe viser til vårt spørsmål i plenum februar 2006 og til rådets svar på spørsmålet hvor rådet understreker at ”det er under utarbeiding og implementering av et nytt budsjettstyringsverktøy og ny kontoplan”. Den nye økonomimodellen ble av rådet tidfestet implementert til våren 2006.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe hilser en forbedret økonomistyringsverktøy velkommen og jeg vil ut fra dette be om svar på følgende:

1. Er den nye økonomimodellen implementert og tatt i bruk?
2. Hvordan har erfaringene vært med bruken av det elektroniske fakturabehandlingssystemet?
3. Vil Sametinget etter implementeringen kunne få tertial-, eller halvårsrapporter på budsjettkontrollen?
4. Vil Sametingets representanter kunne få tilstilt budsjettkontroll fordelt på lønn og reiser, splittet opp for gruppene administrasjon, plenum, komiteer, rådet og andre utvalg/områder etter særskilt behov?
5. Vil en slik budsjettkontroll kunne gi historisk data for å kunne følge med i den økonomiske utviklingen over tid?

Svar på spørsmål til Sametingsrådet i henhold til Sametingets forretningsorden § 11

Ny økonomimodell (dvs. ny kontoplan) er utarbeidet iht. norsk standard kontoplans oppbygging, og denne ble tatt i bruk 1. januar 2006. Innføring av ny kontoplan har også medført ny definisjon av spørringer og rapporter i regnskapssystemet.

Etter at årsoppgjøret for 2005 var ferdigstilt i begynnelsen av februar 2006 var utgående balanse pr. 31.12.05 klar for å registreres/overføres som inngående balanse pr. 01.01.06. Endringene i kontoplan og prinsippene for å bokføre tilskudd har medført at vi har måttet kopiere opp og bokføre hver enkelt gyldige tilsagn på nytt i 2006. Registrering av inngående balanse pr. 01.01.06 ga derfor svært mye ekstraarbeid.

Samtidig med innføring av ny kontoplan har vi tatt i bruk nytt lønns- og personalsystem (SAP). Innføringen av denne har bl.a. medført at Sametinget selv bokfører alle reiseregninger, godtgjørelser og lønnsdata. Tidligere ble alle disse forhold utført av Senter for statlig økonomistyring (SSØ). Implementering av nytt system og at vi utfører mer av arbeidet selv på lønnsområdet, har også krevd ekstra innsats av våre ansatte.

Implementering av et nytt budsjettstyringsverktøy som er direkte integrert med regnskapssystemet Agresso er også gjennomført.

Gjennomføring av såpass store prosjekter samtidig har gitt oss kapasitetsmessige utfordringer og har vært tidkrevende, men de ansatte har stått på og systemene er på plass.

De gjenstående prosjektene er som følger:

- ESS - elektronisk selvbetjening som gjør det mulig for ansatte å se og vedlikeholde egne data i SAP via en internettportal. I tillegg vil de ansatte også kunne sjekke/skrive ut sine egne lønsslipper.
- Elektroniske reiseregninger - en egen modul i SAP hvor den enkelte registrerer sine egne reiseregninger via selvbetjeningsfunksjonaliteten i SAP. Denne sender reiseregningen til ansvarlig for kontroll og videre til leder for godkjenning.
- Elektronisk fakturabehandling (EFB) - alle inngående fakturaer vil bli skannet, attestert og anvist elektronisk.

Vi har startet med prosjektarbeidet mht. å implementere ESS (jfr. de to første punktene ovenfor) og regner med å få satt i gang ESS fra 01.09.06. Umiddelbart etter det vil vi starte med prosjektet elektronisk fakturabehandling (EFB). Dette prosjektet vil ventelig vare ut året og startpunktet er planlagt til 01.01.07.

Sametingsrådet rapportering av regnskap mot budsjett foretas via årsmeldingen til Sametingets plenum. I tillegg rapporterer Sametingsrådet til kontrollkomitéen.

Sametinget har både før og etter implementeringen av ovennevnte systemer kunne ta ut tertial-, eller halvårsrapporter fra regnskapssystemet. Dvs. oppfølging av forbruk regnskapet mot budsjettet. Historiske data fra regnskapssystemet har også hele tiden vært tilgjengelige. Da vi har innført ny kontoplan fra 01.01.06 som er forskjellig fra den forrige, samtidig som den administrative strukturen er endret, vil det naturlig komme et tidsskifte i forhold til rapporteringen. Dvs. at tidligere års historiske data er vanskelig sammenlignbare.

Regnskapssystemet har også hele tiden kunnet gi rapportering fordelt på lønn, reiser og andre kostnader. Disse kan man også ta ut totalt for Sametinget, politisk nivå totalt, administrativt nivå totalt, pr. avdeling og politiske nivå (plenum, rådet), pr. prosjekt, etc. Herunder må nevnes at den nye kontoplan strukturen vil gi et riktigere bilde av fordelingen av kostnadene.

Det tidligere lønssystemet ga derimot ikke muligheten for tilfredsstillende rapportering, og vi oppfatter at spørsmålsstillingen i spørsmålene 3 - 5 kanskje kan ha utgangspunkt i dette.

III Votering

Av 43 representanter var 40 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

Det ble ikke votert over denne saken.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Willy Ørnebakk	
2	Aili Keskitalo	
3	Willy Ørnebakk	
4	Aili Keskitalo	
5	Vibeke Larsen	
6	Jarle Jonassen	
7	Vibeke Larsen	
8	Jarle Jonassen	
9	Anders Urheim	
10	Jarle Jonassen	
11	Anders Urheim	
12	Jarle Jonassen	
13	Anders Urheim	
14	Johan Mikkel Sara	
15	Anders Urheim	
16	Johan Mikkel Sara	
17	Anders Urheim	
18	Johan Mikkel Sara	
19	Anders Urheim	
20	Johan Mikkel Sara	
	Anders Urheim, til forretningsorden	
21	Anders Urheim	
22	Terje Tretnes	
23	Anders Urheim	

24 Terje Tretnes

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.05.06 kl. 16.40.

Sak 017/06

Sametingsrådets internasjonale satsingsområde - redegjørelse

Arkivsaknr.

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingets plenum	29.05.- 02.06.06	017/06

Saken påbegynt tirsdag 30.mai 2006 kl. 16.40

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
-----	-----------	-------------------	--------

II Forslag og merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametingsrådets redegjørelse om internasjonal satsningsområde tas til etterretning.

Sametingsrådets internasjonale satsningsområde - redegjørelse

Innledning

Sametingsrådet er nå i slutfasen i et arbeid med ei melding om internasjonale satsningsområder. Vi tar sikte på å vedta meldingen innen kort tid, og den vil da bli fremmet for møtelederskapet. Med dette som et bakteppe fremmer Sametingsrådet nå en redegjørelse på dette politikkområdet overfor Sametingets plenum. Vi ser frem til fredagens debatt, og vi håper på å få mange konstruktive innspill til vårt videre arbeid med meldingen.

I 2002 ble det lagt frem i plenum en redegjørelse om Sametingets internasjonale engasjement. Redegjørelsen la imidlertid ikke opp til en klar prioritering av Sametingets internasjonale satsningsområder med vurderinger og analyser av utfordringer en står overfor.

Sametingsrådets melding om internasjonale strategier er tenkt som den første meldinga som søker et mer helhetlig blikk på den situasjonen og de utfordringer samene har i det internasjonale samfunnet for å oppnå en utvikling som sikrer ens framtid. Det er et bredt felt av internasjonale saker og arenaer som er av betydning for samer som urfolk. Sametinget vil ikke kunne ha kapasitet til å delta like aktivt på alle disse områdene. Sametinget har gitt innspill til utformingen av norsk utenrikspolitikk og deltar i norske delegasjoner til internasjonale organisasjoner. Norske myndigheter betrakter gjerne Sametinget som en viktig aktør for utviklingen av folkeretten og for urfolkens posisjon i verden, og Sametinget vil være en relevant partner ved utforming av norsk utenrikspolitikk. Sametinget er også en viktig aktør for å representere og fremme interesser og posisjoner i nordområdesamarbeidet. Det er viktig at Sametinget skal kunne ha mulighet og ressurser til å påvirke forhold av betydning for det samiske folk.

Sametinget har et valg mellom å bli styrt av den dagsorden som norske myndigheter og internasjonale organisasjoner til enhver tid setter, eller organisere arbeidet etter det som oppfattes som kjerneinteresser i det samiske samfunn. Dette er et valg mellom å prioritere områder eller å ha en stor bredde. Ressurssituasjonen tilsier at dette siste er vanskelig, og medfører at innsatsen på viktige områder blir for svak. Det å spisse arbeidet er krevende, men kan gi større gevinster. Sametingsrådets melding er ment å foreta og avklare denne spissinga av Sametingets internasjonale satsingsområder. Meldinga er ment å forplikte Sametinget – også i forhold til ressursinnsatsen. Et mer spisset internasjonalt arbeid vil gi Sametinget en mer pro-aktiv og selvstendig rolle i forhold til norske myndigheter.

Sametingsrådet legger derfor opp til noen overordnede strategier som påvirker alt internasjonalt arbeid, samtidig retter vi oss inn mot tre særskilte satsingsområder som faller inn under begrepene menneskerettighetsutvikling, bærekraftig utvikling og nordområdeutvikling.

Utgangspunkt

For Sametinget er det vanskelig å operere med noe klart skille mellom internasjonalt og nasjonalt rettet arbeid fordi:

- Samene er et folk i fire land
- Det er en tiltagende rettsliggjøring gjennom internasjonale organisasjoner som enkeltstater må ta hensyn til i forholdet til urfolks interesser og behov
- Næringspolitikken i nord er blitt mindre nasjonal enn tidligere: Enkeltstatenes interesser må avklares i forhold til hverandre, og store internasjonale energiselskaper ønsker tilgang bla. til olje- og gassressursene.

Når Sametingets internasjonale satsingsområder skal utformes kan det være grunn til å ha bevissthet omkring når Sametinget representerer interessene til samene i Norge, samene som urfolk eller urfolk generelt. Denne distinksjonen mellom hva Sametinget representerer kan ikke være skarp. Samene i Norge sine interesser og samene som urfolk sine interesser vil naturlig nok kunne gli over i hverandre og ha ulik vekt i ulike sammenhenger. Det er imidlertid ingen tvil om at det er et enormt bredt felt av internasjonale saker og arenaer som er av betydning for samer som urfolk. Sametinget vil ikke kunne ha kapasitet og målsetting om å delta like aktivt på alle disse områdene.

Svært grovmasket kan det være grunn til å ha følgende utgangspunkt i vektlegging av hvilke interesser de ulike samiske institusjonene primært representerer internasjonalt:

- Sametinget i Norge representerer interessene til samene i Norge
- Samisk parlamentarisk råd representerer interessene til samene som urfolk

Det er dreining mot globalisering på mange samfunnsområder. Dette betyr at grensene mellom nasjonal og internasjonal politikk brytes ned. På lik linje med andre aktører i det norske samfunn må Sametinget forholde seg til at Norge i økende grad importerer utenlandsk rett som del av eget lovverk

og fortolkningen av dette. For Sametinget er internasjonale konvensjoner og avtaler særlig viktig, men EU-/ EØS-samarbeidet og mellom- og flerstatlige avtaler i nord har også fått større betydning for næringsutvikling, forvaltning av ressurser og samhandling på tvers av landegrensene. Utviklingen av internasjonal rett har dermed snevret inn enkeltstaters handlingsrom.

Sametinget forvalter prinsipielle standpunkt og interesser som fremmes og forsvares på den internasjonale arena. Dette gjøres av Sametinget alene, gjennom norske delegasjoner og gjennom samarbeid med andre urfolk. Her skapes også norsk og nordisk samepolitikk gjennom utforming av avtaler og konvensjoner som forplikter enkeltstater. Sametinget skal fortsatt bidra aktivt til den internasjonale rettsutviklingen for urfolk – historien har vist at det er gjennom dette arbeidet Sametinget har maktet å forplikte norske myndigheter i forhold samiske krav og behov.

I og med at samene er et folk innenfor fire stater, så er samarbeidet på tvers av statsgrensene viktig. Samisk parlamentarisk råd (SPR) er et viktig instrument for å utvikle samhandlingen mellom de nordiske Sametingene og med de russisk-samiske organisasjonene.

Den politiske oppmerksomheten omkring nordområdene har økt betraktelig. Dette henger først og fremst sammen med olje- og gass letingen i nord. Utviklingen i nordområdene preges imidlertid av forholdet mellom stormakter og enkelte småstater samt forholdet mellom enkeltstater og store internasjonale selskap. I en slik sammenheng er det vanskelig å nå fram fra Sametinget og urfolkene i Arktis sin side. Likevel skal Sametinget representere og fremme interessene til den samiske befolkningen, samt bidra til at urfolkene i Arktis sine behov og interesser ivaretas i forhold til bla. framtidig utvinning og transport av olje og gass.

Den samiske befolkningen og Sametinget har fått en sterkere stilling som følge av finnmarksloven. Loven gir ikke bare samebruks- og eiendomsrett i Finnmark, men gir også Sametinget en viktig plass i forvaltningen av eiendommene som Statsskog må gi fra seg. Ved endringene i bruks- og eiendomsrett i Finnmark forventes det større interesse enn tidligere fra norske og utenlandske selskaper omkring ressursutnyttelse i Finnmark. Sametinget har her en viktig strategisk posisjon som skal utnyttes for en bærekraftig næringspolitikk for hele Finnmark.

I norsk politisk sammenheng er nordområdesamarbeidet adressert som nærings-/energi- eller utenrikspolitikk. Det er tatt lite hensyn til samene og andre urfolk i Arktis i norsk utenrikspolitikk overfor nordområdene. En grunn er at norsk nordområdepolitikk i stor grad bærer preg av forholdet til stormakter – og samiske og andre urfolks interesser får derfor liten plass. Sametinget og urfolkene i nord har likevel rettigheter til potensielt store økonomiske naturressurser, og vil også kunne berøres i betydelig grad av utvinning og transport av olje og gass. Likevel er det lite midler og begrenset kapasitet og kompetanse å gi inn i et målrettet arbeid for å fremme og forsvare urfolkernes interesser i nord.

Selv om Sametinget ikke har store ressurser å sette bak krav internasjonalt eller overfor norsk utenrikspolitikk så har Sametinget betydelig normativ innflytelse. Ikke minst gjennom arbeidet med finnmarksloven fikk Sametinget bekreftet sin autoritet, og ble oppfattet som en kraftfull representant for folkeretten og urfolk internasjonalt og nasjonalt. Dette har stor betydning fordi nasjonal politikk påvirkes i større grad enn før av internasjonal rett, avtaler og konvensjoner.

Overordnede strategier

Sametingetsrådet vil vektlegge Sametingets rolle som selvstendig aktør i samspill med andre som et første av tre overordnede strategier i forhold til internasjonale satsningsområder. Det kan se ut som om norske myndigheter i hovedsak har oppfattet Sametinget som en del av det norske samfunnet på lik linje med fylkene. Sametingsrådet ønsker at Sametinget skal kunne ha en mer selvstendig rolle og i denne sammenheng kan nevnes at det er fremmet krav om egen status i forhold til FN`s Permanente Forum for urfolks saker Sametingets selvstendige rolle for å ivareta rettigheter og

interesser for det samiske folk gjelder selvsagt også innenfor Barents- og nordområdesamarbeidet. Det er også nødvendig å skape en sterkere og mer forpliktende plattform for samarbeidet mellom Sametinget og Utenriksdepartementet. Slik situasjonen nå er, preges samarbeidet av ad-hoc saker og møter mer enn oppfølging av konsultasjonsprinsippet som nå er etablert som formalisert ramme rundt samhandlingen mellom Sametinget og norske myndigheter.

Kommunikasjon er den andre strategien vi vil fremheve. Sametinget har en selvstendig autoritet og plass innenfor den norske stat og i det norske samfunn. I og med dette, og de konvensjoner Norge har undertegnet, så har Sametinget en rett og plikt til å opptre på internasjonale arenaer for å forsvare og fremme sine interesser. Dette vil gi et mer aktivt internasjonalt arbeid fra Sametingets side, som må begrunnes og formidles til det samiske samfunn. Det må derfor gis mer informasjon om hva Sametinget gjør, og om hva som realiseres gjennom Sametingets opptreden internasjonalt. I tillegg har informasjonsbehovet om utenlandske selskaper og andre utenlandske aktører økt – og forventes å øke videre ettersom finnmarksloven implementeres. Til sammen setter dette høyere krav til kommunikasjonsfaglig beredskap fra Sametingets side.

Som et tredje overordnet strategi kommer vi ikke utenom finansiering. Det må prioriteres høyt fra Sametingets side å øke driftsmidlene til internasjonalt arbeid. Det er behov for en betydelig økning for at Sametinget skal kunne realisere de mange oppgaver som finnes innenfor dette feltet, og for å forsvare å fremme samenes interesser overfor utenlandske selskaper og på den internasjonale arenaen. Sametinget må skape en forståelse for dette behovet hos regjeringen. En økning i driftsmidlene er nødvendig for at Sametinget skal kunne ha et handlingsrom for selv å kunne prioritere ressursbruken, og for at Sametinget skal kunne realisere de oppgaver som følger av de konvensjoner som norske myndigheter har undertegnet vedrørende urfolks deltagelse i politiske prosesser som berører dem. En økning i driftsmidlene vil bli fordelt mellom aktiviteter som er de mest sentrale og operativt relevante for å realisere Sametingets definerte satsningsområder. I forhold til SPR er det nødvendig å etablere en omforent forståelse blant nordiske myndigheter vedrørende finansiering av dette samarbeidsorganet for de nordiske Sametingene. Det er i lengden ikke holdbart at dette finansieres av Norge alene, og heller ikke holdbart at finansieringen av SPR er på et så lavt nivå at det ikke er mulig å etablere tilfredsstillende faglige støttefunksjoner for SPR. En avklaring vedrørende finansiering må ses på som en vesentlig del i forbindelse med realiseringen av en nordisk samekonvensjon – som forutsetter et sterkere samarbeid mellom Sametingene i Norden.

Særlige satsningsområder

Som et særlige satsningsområder vil menneskerettighetsutvikling stå sentralt. Prinsippet om folkenes rett til selvbestemmelse er her en viktig bærebjelke. Selvbestemmelsesretten har utviklet seg i takt med den politiske utviklingen. Retten til selvbestemmelse kommer til uttrykk i mange folkerettslige instrumenter, blant annet i FN-pakten, samt FN-konvensjonene av 1966 om henholdsvis sivile og politiske rettigheter (SP) og økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK)¹. Det kan legges trykt til grunn at samene har rett til selvbestemmelse i henhold til SP artikkel 1, og at det er de folkevalgte Sametingene som forvalter denne kollektive retten.

- Urfolkserklæringen vil være et svært viktig verktøy for å sikre minstestandarder for urfolks rettigheter.
- Sametingsrådet ser det som viktig at Sametinget aktivt støtter lederen i arbeidsgruppen (WGDD) sitt tekstforslag til urfolkserklæring, og at det arbeides aktivt mot FN-systemet for forslaget.
- Ekspertgruppens forslag til Nordisk samekonvensjon ble overlevert sameministrene og sametingspresidentene i Helsinki 16.11.2005. Forslaget fra ekspertgruppen har Finland,

¹ Deler av dette underkapitlet bygger på utkastet til nordisk samekonvensjon fra den finsk-norsk-svensk-samiske ekspertgruppen

Norge og Sverige sendt på høring parallelt i de enkelte land i februar 2006 med høringsfrist 12. juni 2006.

En Nordisk samekonvensjon er en svært viktig sak for samene. Det er derfor naturlig at arbeidet med å få på plass en slik konvensjon prioriteres sterkt.

En bærekraftig utvikling med særlig fokus på det biologiske mangfoldet og arbeidet med klimaendringer er også et særlig satsningsområde som Sametingsrådet vil prioritere. Det samiske samfunnet står overfor utfordringer som fordrer en dynamisk- og sektorovergrepene politikk og forvaltning der urfolksrettigheter, kulturvern og naturforvaltning må ses i sammenheng. Dette er viktig ikke bare fordi samisk kultur kan sies å være nært knyttet til naturen, men også fordi internasjonale miljøkonvensjoner må ses i sammenheng med urfolksrettighetene. Internasjonalt miljøvernssamarbeid er den eneste løsningen for å møte de utfordringene som klimaendringer og langtransportert forurensning medfører. Og for bevaringen av det biologiske mangfoldet er det utfordringer knyttet til å implementere vedtak fra konvensjonen om biologisk mangfold i nasjonal lovgivning, slik at løsninger for å hindre tap av biologisk mangfold blir dratt ned på lokalt nivå. Samiske tradisjonelle kunnskaper er her viktige for både bevaring av biologisk mangfold, som indikator på klimaendringer, og i forhold til å utvikle positive tilpasningsstrategier for samisk kultur i lys av klimaendringer.

Til slutt, og som et tredje særlig satsningsområde, vil Sametingsrådet i denne redegjørelsen legge vekt på Nordområdeutvikling. I nordområdene finnes det enorme naturressurser, både fornybare og ikke-fornybare. Disse naturressursene har vært grunnlaget for folks levemåte, kultur og utvikling i årtusener. Disse rike ressursforekomstene har samtidig vært grunnen til den utstrakte grad av handel og samhandel som har vært mellom folk i disse områdene. De siste 100 årenes stadige raskere teknologiske utvikling har gjort at de rike naturressursene indirekte mer og mer framstår som en trussel mot urfolks kultur. For samtidig som mulighetene til å utnytte naturressursene øker, og særlig de ikke-fornybare ressursene, har urfolks muligheter til innflytelse og kontroll over disse ressursene blitt svekket. Nordområdenes rike naturressurser gir utfordringer både av sikkerhetspolitisk, økonomisk og miljømessig karakter. Ingen av disse utfordringene kan møtes uten at urfolksperspektivet har en sentral og selvfølgelig plass i analyser og utforming av mål og tiltak i en nordområdepolitikk.. Sametingsrådet fastslår at samene som eget folk har rettigheter til petroleumsressursene i nordområdene. Samenes urfolksrettigheter må derfor gjenspeile seg i hvordan petroleumsressursene fra disse områdene planlegges utnyttet, hvordan aktiviteten gjennomføres og hvordan verdiene fordeles. Dette forventer Sametinget at det vil være dialog og konsultasjoner om.

Innenfor bolken som omfattes av Nordområdeutvikling har næringsutvikling, EU samarbeid, Arktisk samarbeid, Barentssamarbeidet, ungdomsarbeid, idrettssamarbeid og kunnskapsdimensjonen sentrale plasser. Her vil jeg spesielt nevne at Norge overtar formannskapet i Arktisk rådet høsten 2006. Dette er en god anledning til å inngå nærmere drøftinger mellom regjeringen og Sametinget om former for samarbeid.

I nordområdesatsningen må urfolksdimensjonen videre integreres naturlig i alle satsingsfelt, sånn som klimaendringer, herunder ulike tilpasningsstrategier, helhetlig ressursforvaltning, og mer effektivt samarbeid. Helt sentrale stikkord for å integrere urfolksperspektivet er anerkjennelse av land- og ressursrettigheter, selv- og medbestemmelse i beslutninger, kapasitets- og kompetanseutvikling, og samarbeid mellom stater og urfolk

Med disse ord avslutter jeg, og jeg inviterer alle representantene til en fruktbar debatt på fredag.

III Votering

Av 43 representanter var 23 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Det ble ikke votert over denne saken.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Aili Keskitalo, saksordfører	
2	Gunn-Britt Retter	Terje Tretnes
3	Hilde Anita Nyvoll Vangen	Johan Mikkel Sara
	Hilde Anita Nyvoll Vangen	
4	Anders Urheim	Johan Mikkel Sara
	Anders Urheim	
5	Randi A. Skum	Henrik Eriksen
		Inger Jørstad
	Randi A. Skum	
6	Johan Mikkel Sara	Anders Urheim
		Aili Keskitalo
	Johan Mikkel Sara	
	Jarle Jonassen, til forretningsorden	
7	Anne Dalheim	
8	Gunn-Britt Retter	
9	Synnøve Solbakken-Härkönen	
10	Terje Tretnes	
11	Lene Hansen	
12	Olaf Eliassen	
13	Johan Mikkel Sara	
14	Aili Keskitalo, saksordfører	

VI Sametingets vedtak

Sametingsrådets redegjørelse om internasjonal satsningsområde tas til etterretning.

Behandlingen av saken ble avsluttet 02.06.06 kl. 10.10.

Originalspråk: Norsk

Sak 18/06

Kunngjøring av nye saker i.h.t. Sametingets forretningsorden § 4

Arkiv

Arkivsaksnr.

06/1643

Saken påbegynt onsdag 31.05.06 kl. 09.00.

I Dokumentliste

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	19.05.06	Representant Per Edvind Varsi, APs sametingsgruppe	Spilleavhengighet
2	30.05.06	Representant Klemet Erland Hætta, NSRs samarbeidsgruppe	Vårjakt på ender
3	30.05.06	Representant Kjersti Myrnes Balto, NSRs samarbeidsgruppe	Ekstra statlige midler til samiske fag på videregående nivå
4	30.05.06	Representant Miriam Paulsen/Tone Finnesen, NSRs samarbeidsgruppe	Et helhetlig og likeverdig helse- og sosialtilbud i lulesamisk område
5	30.05.06	Representant Josef Vedhugnes, APs sametingsgruppe	Sametingsrådet bes om å utrede sak for plenum om Sametingets syn og oppfølging av forslag til en tiltaksplan mot rømt oppdrettslaks
6	30.05.06	Representant Marianne Balto Henriksen, APs sametingsgruppe	Et levende landbruk over hele landet
7	30.05.06	Representant Marianne Balto Henriksen, APs sametingsgruppe	Nordområdepolitikken og urfolksdimensjonen
8	30.05.06	Representant Magnhild Mathisen, APs sametingsgruppe	Rettferdig forvaltning av kongekrabben
9	30.05.06	Representant Magnhild Mathisen, APs sametingsgruppe	Rettsvern for duodji
10	30.05.06	Representant Per-Ivar Henriksen, APs sametingsgruppe	Felles utviklingsplan for Tanadalen
11	30.05.06	Representant Vibeke Larsen, APs sametingsgruppe	Revidering av retningslinjer for tildeling av tilskudd til samiske organisasjoner
12	30.05.06	Representant Hilde Anita Nyvoll Vangen, APs sametingsgruppe	Rammeplan for musikk- og kulturskolen

Sign: _____ / _____
Møtesekretærer: Inga M. Eira / Marit E. Mienna

13	30.05.06	Representant Henrik Eriksen, APs sametingsgruppe	Levende bygder – endring av konsesjonsvilkår
14	30.05.06	Representant Willy Ørnebakk, APs sametingsgruppe	Stopp privatiseringen av de nasjonale fiskekvoter
15	30.05.06	Representant Per Edvind Varsi, APs sametingsgruppe	Samlet plan for vindkraftutbygging
16	30.05.06	Representant Maja Lisa Kappfjell, APs sametingsgruppe	Etablering av samisk språksenter i sørsamisk område, Helgelandsregionen
17	30.05.06	Representant Maja Lisa Kappfjell, APs sametingsgruppe	Videreutvikling av sørsamisk kompetansebibliotek
18	30.05.06	Representant Maja Lisa Kappfjell, APs sametingsgruppe	Sametinget lokaliserer en konsultstilling innen bygningsvern til Helgelandsregionen i sørsamisk område
19	30.05.06	Representant Maja Lisa Kappfjell, APs sametingsgruppe	Et helhetlig handlingsprogram rettet mot sørsamisk opplæring, språk og kultur
20	30.05.06	Representant Ann Mari Thomassen, NSRs samarbeidsgruppe	Styrkingstimer i samisk for elever med samisk som 1. og 2. språk
21	30.05.06	Representant Laila Wilks, Åarjel Læstoe	Informasjon om tilskuddsordninger
22	30.05.06	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Fortsatt urovekkende høy cesium innhold blant den sørsamiske befolkningen
23	30.05.06	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Veiutløsning for Musken
24	30.05.06	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Drag Aktivitetspark
25	30.05.06	Representant Anders Urheim, APs sametingsgruppe	Samiskundervisning – lulesamisk – i videregående opplæring

II Forslag og merknader

Forslag 1, representant Per Edvind Varsi, APs sametingsgruppe:

Spilleavhengighet

På landsbasis er over 70 000 av befolkningen i Norge definert som patologiske spillere eller problemspillere. Beregninger viser også at 3,2 % eller 11 000 tenåringer har klare tegn til spilleproblemer. De siste årene har det vært en økning i tallet på personer med spilleproblem. Det foreligger ingen tall for hvor mange samer som er blitt spilleavhengige, men en går ut i fra at flere lider av spilleavhengighet.

Behandling av spilleavhengige skjer vanligvis i regi av de regionale helseforetak. Også den samiske spilleavhengige har behov for hjelp fra andre enn familie og slekt.

Vi ser det som nødvendig at det finnes tilbud både for rusmisbrukere og spilleavhengige som er tilpasset det samiske mangfoldet. Dette gjelder både forebygging, behandling og ettervern.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe ber Sametingsrådet om å engasjere seg i problematikken med spilleavhengighet, dette for å bedre behandlingstilbudet for samiske spilleavhengige.

Forslag 2, representant Klemet Erland Hætta, NSR/Samarbeidsgruppa:

Vårjakt på ender

Viser til NOU 2004:28 "Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold" hvor det blant annet står:

I andejakteksemplet i boks 21.7 har vårjakt på ender i Kautokeino tradisjonelt vært utøvd for å bruke endene til menneskeføde. Fra gammelt av var dette en nødvendig tilskudd til naturallusholdningen etter vinteren da det var lite tilgang til mat. Jakten var tradisjonelt dessuten underlagt strenge sedvanerettslige regler om utvalg av arter og tidsrammer. I dag kan det vanskelig sies at disse vilkårene er oppfylt.

Slik utvalget forstår biomangfoldkonvensjonen, er denne typen jakt ikke en form for bruk som myndighetene er forpliktet til å støtte opp under.

Om begrensninger for jakt strider mot andre deler av folkeretten, særlig urfolksrettigheter, er et annet spørsmål.

Vårjakt på ender har vært en lang samisk tradisjon i deler av Finnmark. Spesielt blant innbyggere bosatt i Kautokeino kommune, har vårjakt på ender hatt en spesiell rolle, spesielt for å ivareta og utøve tradisjonell samisk utmarksbruk.

Biomangfoldutvalget avviser vårjakt på ender da de ikke anser dette som et nødvendig tilskudd til naturallusholdning. At en samisk bruksmåte er tradisjonell skal ikke utelukke at bruken kan tilpasses til dagens tekniske og økonomiske utviklingen. Ved å forby slike samiske tradisjoner, vil konsekvensen kunne bli at samiske tradisjoner en etter en blir forbudt og dermed helt dør ut. Sametinget kan ikke akseptere at samiske tradisjoner blir forbudt med den begrunnelsen at det ikke er behov etter dagens tekniske og økonomiske utviklingen.

Allerede i 1950 ga landbruksdepartementet etter søknad fra Kautokeino formannskap, tillatelse til "jakt og fangst av alke, lomvier, teist, lundefugl, skarver, terner, fiskeender og gaul (ringgås) til utgangen av mai 1950 i Kautokeino herred til utnyttelse som menneskeføde".

Også i 1951 og 1952 ble det gitt tillatelse til jakt ut mai måned. Og for 1994 og 1995 åpnet Miljøverndepartementet ny prøveordning. Prøveordningen ble av Miljøverndepartementet utvidet til også å gjelde i 1996, med de samme jaktbare artene som i 1995. I 1997 besluttet departementet å ikke åpne for fortsatt jakt. I 1999 åpnet Miljøverndepartementet igjen for avgrenset vårjakt på ender i Kautokeino kommune. Prøveordningen gjaldt i utgangspunktet for to år. I 2001 søkte Kautokeino kommune om at vårjakt på ender skulle bli en permanent ordning. Miljøverndepartementet besluttet å forlenge prøveordningen med ett år. Miljøverndepartementet forlenget prøveordningen med ett år (for 2002), for så i mars 2003 å vedta forlengelse med ytterligere 4 år, dvs. til og med 2006.

Det at man hele tiden må søke om ekstraordinære prøveordninger for å kunne utøve samiske tradisjoner, er noe som Sametinget ikke kan godta. Spesielt bør samiske tradisjoner ses i sammenheng med folkeretten og særlig urfolksrettigheter.

Sametinget kan ikke godta at tradisjonell samisk vårjakt på ender må basere seg på prøveordninger.

Og ber den norske regjeringen om å vedta vårjakt på ender som en permanent ordning i Kautokeino kommune, etter de tradisjonelle strenge sedvanerettslige regler om utvalg av arter og tidsrammer. Dette er en viktig samisk tradisjon i visse områder som er viktig å videreføre.

Forslag 3, representant Kjersti Myrnes Balto, NSR/Samarbeidsgruppa:

Ekstra statlige midler til samiske fag på videregående nivå

I samiskfaget er det i dag en automatikk i at Staten overfører statlige midler med x antall timer pr. elev på videregående nivå til skoleeiere, dvs. fylkeskommuner når det gjelder de fylkeskommunale videregående skoler. Ordningen sikrer at elever som velger samisk får tilbud om samisk som del av den videregående opplæring.

Ordningen bør gjelde også for faget samisk kulturkunnskap på vk 1 og vk 2 nivå.

Det er få elever som velger faget og disse vil tape kampen om hva slags fag som skal komme i gang på skolene. Magre budsjett i skolene gjør at fag med få elevvalg ikke vil bli igangsatt. Når det er få elever som velger samisk kulturkunnskap vk 1 og vk 2, kommer ikke faget i gang fordi faget taper i forhold til fag med lang tradisjon i skoleverket. Faget Samisk kulturkunnskap vil derfor ikke bli igangsatt uten ekstra økonomisk drahjelp.

NSRs sametingsgruppe ber Sametingsrådet arbeide for å få overført timer til samisk kulturkunnskap på videregående nivå til vk 1 og vk 2 faget etter samme prinsipper som overføring av timer til samiskfaget. Dette vil sikre at elever som velger samisk kulturkunnskap vk 1 og vk 2 vil kunne få tilbud om det.

Ordningen kan senere lett overføres til Kunnskapsløftet for programfaget samisk historie og samfunn som delvis vil videreføre faget samisk kulturkunnskap.

Sametingsrådet må løfte dette overfor departementet slik at departementet overfører økonomiske bevilgninger i form av særskilt timefordeling til samisk kulturkunnskap på lik linje med samiskfaget.

Forslag 4, representant Miriam Paulsen og Tone Finnesen, NSR/Samarbeidsgruppa:

Et helhetlig og likeverdig helse- og sosialtilbud i lulesamisk område.

Sametinget har ved behandling av melding om samisk helse og sosialtjenester understreket Sametingets hovedmål: ”Et helhetlig og likeverdig helse- og sosialtilbud for det samiske folk på lik linje med den øvrige befolkning.”

Sametinget har i løpet av 2002 – 2003 finansiert et utredningsprosjekt ” Samisk helse og sosialsenter – et flerkulturelt kompetansesenter i lulesamisk område.” Prosjektet har utarbeidet en modell som har som mål å ivareta og utvikle et helhetlig og likeverdig helse og sosialtilbud til både den samiske og norske befolkningen i regionen. Nærmere beskrivelser av dette arbeidet fremgår av tidligere sendte prosjektrapporter.

Sametinget oppfordrer Tysfjord kommune til å ta del i dette prosjektet.

Samiske pasienter i lulesamiske områder har rett på et helse og sosialtilbud som er tilpasset samisk kultur og språk. De offentlige helsetjenestene ved stat og kommune har ansvaret for å tilrettelegge helse og sosialtilbudet til samiske pasienter..

Sametinget mener at et likeverdig helse og sosialtilbud til samiske pasienter forutsetter at tilbudet tar utgangspunkt i samisk språk og kultur. Sametinget vil videre minne om at Tysfjord kommune er

innenfor forvaltingsområdet for samisk språklov, og har et spesielt ansvar for å ivareta samiske brukere på eget språk.

Et tjenestetilbud som tar utgangspunkt i samisk språk og kultur vil fortsatt stå sentralt i Sametingets arbeid for en likeverdig helse og sosialtjeneste til samiske pasienter, både på et lokalt og sentralt nivå.

Sametinget bes bistå i det videre forarbeidet med sikring av et helhetlig og likeverdig helse- og sosialtilbud i det lulesamiske området, gjennom at saken tas opp med sentrale- og regionale myndigheter.

Forslag 5, representant Josef Vedhugnes, Aps sametingsgruppe:

Sametingsrådet bes om å utrede sak for plenum om Sametingets syn og oppfølging av forslag til en tiltaksplan mot rømt oppdrettsfisk.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe viser til vårt forslag til ”ny sak” fremlagt 6.12.05 vedr. å utrede en mulighet for å etablere en oppdrettsberedskapsenhet mot rømt oppdrettsfisk, og videre til sametingsrådets oppfølging med brev av 13.2.06 til Fiskeri- og kystdepartementet.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe viser til at det fortsatt ikke er iverksatt noen konkrete tiltak for gjenfangst av rømt oppdrettsfisk. Derimot drøftes det fortsatt hvilke ansvar næringen skal ha, og hvilke krav og ansvar myndighetene har uten at næringen er pålagt krav om å betale for oppryddig etter rømmingstilfeller. Det skulle ikke herske tvil om at det er den som har fisk i sjøen som har ansvar for å forebygge og forhindre rømming. Videre kan det være påkrevd at oppdrettsnæringen blir pålagt av myndighetene å iverksette tiltak, gjerne som en fellesordning for å fange rømt oppdrettsfisk. En mulig modell kan være å etablere en felles beredskapsenhet med utstyr og kompetanse for rask innsats. Rømt oppdrettsfisk er like miljøforurensende som for eksempel oljesøl hvor det er etablert en oljevernberedskapsenhet.

De høye rømmingstallene taler sitt tydelige språk om at ingen, verken myndighetene eller oppdrettsnæringen har tatt på alvor og ansvar for å etablere en beredskapsenhet. For oppdretterne kan årsaken være at svært mange av rømmingstilfellene henlegges av politiet uten at det reises tiltale mot oppdretterne.

En nylig oversikt fra Fiskeridirektoratet (april 2006) viser at til nå i 2006 er det registrert 470 763 laks og ørret på rømmen. Dette er alarmerende opplysninger sammenliknet med de årlige rømminger siden 2001 – 2005 hvor det i gjennomsnitt rømte 515 000 laks og ørret, og da er ikke ”mørketallene” med. I tillegg kommer andre fiskeslag som bl.a. torsk. Anleggssvikt er årsaken til over halvparten av alle rømmingstilfeller i følge Fiskeridirektoratets oversikt.

Laks og ørret på rømmen er en miljøforurensing, særlig for de lakseførende vassdrag i landet, og særlig for de sjøsamiske bosettingsområdene.

Sametingsrådet bes utrede en sak for plenum i september 2006 med forslag til konkrete tiltak mot rømming av oppdrettsfisk og forslag til Sametingets engasjement i saken.

Forslag 6, representant Marianne Balto Henriksen, Aps sametingsgruppe:

”Et levende landbruk over hele landet”

Forslag til vedtak:

Sametinget registrerer med glede at det i årets jordbruksoppgjør foreslås å tildele Finnmark en ekstra melkekvote på 1 million liter. Denne melkemillionen bør først og fremst brukes til å sikre mer lønnsom drift på små melkebruk, slik at en stopper ytterligere nedgang i antall bruk, og sikrer mangfoldet i bygdene. Fylkesmannen i Finnmark bør derfor sammen med faglagene i fylket gis i oppgave å lage regionale kriterier som skal brukes under tildelingen melkemillionen til bøndene i Finnmark.

Vi vil derfor oppfordre Regjeringen til å bidra til en slik utjevningmessig presisering, når jordbruksoppgjøret behandles i Stortinget

Bakgrunn:

I Soria Moria-erklæringa er en av målsettingene å opprettholde et levende landbruk over hele landet. Dette for å kunne produsere trygg mat, sikre matforsyningen og samtidig bidra til sysselsetting og bosetting over hele landet.

Det norske landbruket opplever en utvikling med stadig færre, men større melkebruk. Dette gjelder hele landet, og er ikke spesielt for Finnmark. Likevel er dette av stor betydning for Finnmark og for de samiske områder, da Finnmarksjordbruket ikke har det mangfoldet som finnes andre steder i landet. Melkeproduksjon er det bøndene i Finnmark og i de samiske områder kan aller best, og er viktig for å sikre et levedyktig landbruk i fylket.

I 1997 hadde fylket 248 melkeprodusenter, mens den totale melkeknoten for fylket var på 22,8 mill liter. I 2005 hadde vi 185 melkeprodusenter, mens den totale kvoten var 19,5 mill liter. Denne nedgangen i antall melkeprodusenter og i kvoten er dramatisk, hele 25 %, og det er stort sett melkebøndene med små bruk som legger ned.

Sametinget er derfor svært tilfreds med forslaget til årets jordbruksoppgjør der Finnmark foreslås forbeholdt en ekstra kvotetildeling på 1 million liter melk. Dette er et meget godt forslag for å sikre landbruket i Finnmark, og også å sikre den samiske bosetningen.

Sametinget er likevel usikker på virkningen av dette forslaget slik det ligger nå. Dette fordi føringene for bruk av disse midlene er bestemt i sluttprotokollen, nemlig at de skal legges ut på salg på det frie marked til en forholdsvis billig penge. I henhold til dagens regelverk kan en kjøpe melkekvote for inntil 30 % av den kvoten bonden har per i dag. Denne ordningen favoriserer de bøndene som allerede har store melkekvotes, og da også økonomi og mulighet til å kjøpe mer melkekvote. Også det samiske jordbruket kan bli taperen.

Landbruket i Finnmark står overfor store utfordringer når det gjelder nedgangen i antall bruk og når det gjelder nye krav til drifta. I 2024 må alle melkebruk ha lagt om fra bås- til løsdrift, en omlegging som er svært kostbar. Denne kostnaden vil være vanskelig å takle for de mindre melkebøndene, og det er stor fare for at mange av disse ikke vil klare kostnadene og blir tvunget til å legge ned. Deres viktigste mulighet blir derfor å bygge seg opp nå, ved å kjøpe mer melkekvote. På denne måten vil de kunne øke lønnsomheten og være i stand til å klare kostnadene omleggingen til løsdrift medfører.

For at dette skal være mulig bør hele eller deler av melkemillionen øremerkes de melkebøndene som har små kvoter.

Tabellen nedenfor viser at halvparten av melkekvoteene i fylket i dag er under 100 000 liter. Disse brukene vil kunne få problemer med å finansiere en større ombygging, da lønnsomheten ikke vil være tilstede.

Under 60 tonn	60 – 80 tonn	80 – 100 tonn	100 – 150 tonn	Over 150 tonn
18 stk	28 stk	45 stk	76 stk	18 stk

Kilde: Fylkemannens landbruksavdeling, Finnmark

For å sikre at melkemillionen hindrer en ytterligere nedlegging av antall bruk i Finnmark må iallfall deler av denne øremerkes bruk under 100 000 liter.

I dag er det SLF (Statens landbruksforvaltning) som tildeler kvoter. Dette kan de fremdeles gjøre. Det kan likevel utformes regionale kriterier som styrer denne ekstra tildelingen av melkekvote. Fylkesmannen i Finnmark sammen med faglagene i fylket (Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag) bør derfor gis i oppgave å utforme regionale kriterier som styrer salget av melkemillionen, slik at den får en størst mulig positiv virkning for landbruket i Finnmark.

Også i samiske områder utenfor Finnmark, er det behov for ekstraordinære tiltak for å opprettholde en variert bruksstruktur.

Forslag 7, representant Marianne Balto Henriksen, Aps sametingsgruppe:

Nordområdepolitikken og urfolksdimensjonen.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe er glad for den aktive nordområdepolitikken den nye Regjeringa fører. Urfolkspolitikk er en integrert del av denne, noe som gir helt nye muligheter for å utforme en urfolkspolitikk som virkelig tar hensyn til interessene til urfolkene i nord – ikke minst gjelder det de små nordlige folkene i Russland – som møter mange sosiale problemer og konkurranse om arealer og ressurser, i sitt møte med den industrialiserte og kapitalbaserte verden.

Regjeringa legger stor vekt på at Sametinget igjennom konsultasjoner eller på andre måter vil være premissleverandør i utforming av urfolksdimensjonen i Nordområdepolitikken. For å kunne bidra i denne viktige prosessen, er det avgjørende at Sametinget nå setter denne saken på den politiske dagsorden.

Arbeiderpartiets Sametingsgruppe ber Sametingsrådet om å forberede en temadag i forbindelse med Sametingsplenium i september 2006 hvor bl.a. følgende sentrale utfordringer bør fokuseres;

Hvilke fortrinn gir urfolksdimensjonen i Nordområdet og hvordan utnytte dette fortrinnet i Nordområdesatsingen?

Hva er den lokale og regionale utfordringen i Nordområdepolitikken sett fra et samisk ståsted?

- Vurdere hvordan lokalsamfunnenes og de samiske samfunnenes fremtidige rolle skal kunne få en nasjonal betydning og sammen med nasjonale myndigheter vektlegge:

utviklingspotensialet, utviklingskraften og tilpasningsevnen i de lokale- og samiske samfunnene og se den i sammenheng med hvordan avkastningen av olje og gassvirksomheten kan gi et positivt løft til den samiske samfunnsutviklingen.

- Synliggjøre lokal- og erfaringsbasert kompetanse i det samiske samfunnet.

Se hvordan de samiske institusjoner og kompetansemiljøer bør få en mer aktiv rolle i samfunnsplanleggingen

- Synliggjøre de miljømessige utfordringer rundt olje- og gassutvinningen.

Synliggjøre samisk utfordring for nasjonen Norge:

- Synliggjøre hvordan urfolksdimensjonen kan bli et viktig ”utenrikspolitisk” kort for Norge og for oljeselskapene.
- Det er viktig at urfolksdimensjonen må inngå som en sentral del av den regionale politikk og derfor vil utfordringen være hvordan man må jobbe for å oppnå en bred regional aksept og bygge ned motsetningene.
- De samiske lokalsamfunn kan bli de viktige eksempler i nye planleggingsmodeller i Nordområdet der sårbarhet og tilpasningsevne blir nøkkelbegrep.

Til temadagen bør også de samiske institusjoner, kompetansemiljøer og andre aktører som har viktige roller i utforming av urfolksdimensjonen inviteres til å delta.

Sametinget bør også vurdere å etablere et samisk Nordområdeutvalg hvor representanter også fra det samiske kompetansemiljøer utnevnes, og utvalget bør ledes av Sametinget.

Forslag 8, representant Magnhild Mathisen, Aps sametingsgruppe:

Rettferdig forvaltning av kongekrabben

Arbeiderpartiets sametingsgruppe konstaterer at et utvalg har lagt frem et nytt forslag til forvaltningen av kongekrabbe. Der blir kombinasjonsnæringsutøvere med små båter fortsatt holdt utenfor, og det foreslåtte regelverket vil i tillegg trolig stenge ute mange av de fjordfiskerne med mindre båter, som har krabbekvote i dag. Det er helt uakseptabelt.

En stor del av fjordbefolkningen i fjordene fra og med Porsanger og østover, er samer og kvener. Myndighetene er derfor i henhold til folke- og urfolksretten, forpliktet til å sikre det materielle grunnlaget for bosetningen i området. Det er derfor meget beklagelig at utvalgsarbeidet i følge mandatet fra den forrige fiskeriminister, ikke skulle legge folkeretten til grunn. Det til tross for at enkelte folkerettsbestemmelser for minoritetsbeskyttelse, også er vedtatt som norsk lov gjennom Menneskerettsloven.

Når fundamentale rettsprinsipper settes til side i mandatet, må resultatet bli deretter. Arbeidet må gjøres på nytt, fiskerimyndighetene må derfor selv foreta de urfolks- og minoritetsrettslige vurderingene, før nye deltakelsesforskrifter for kongekrabbefiske fastsettes. Dette er man forpliktet til når samiske interesser er involvert

Arbeiderpartiets sametingsgruppe krever at alle i de berørte områdene som har fiske som levevei, også de som driver i kombinasjon med jordbruk og /eller andre stedbundne næringer, skal ha en selvsagt rett til å delta i kongekrabbefiske uten hinder av båtstørrelser, eller andre byråkratiske krav.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe vil foreslå følgende prinsipper for tildeling av krabbekvoter;

- I henhold til urfolks- og sedvanerettslige prinsipper skal også de minste båtene med torskeadgang i gruppe I eller II, kombinert med fiskerimantall og merkeregistrering, hjemmehørende i de verste krabbekområdene, tildeles krabbekvote i 2006.
- Om nødvendig avsettes det et kvantum på f. eks. 15000 krabber, etter et områdeprinsipp, for å tilgodese fiskere med små båter som på en urettferdig måte er satt utenfor retten til å fange kongekrabbe

- Båter, hjemmehørende i de verste krabbeområdene, som har oppfylt kvalifiseringskravene til å få krabbekvote etter at kommersielt fiske ble innført i 2002, men som likevel ikke har fått kvote på grunn av lengdebegrensningen, skal tildeles ordinær kvote i 2006 og seinere.
- Mindre fartøy med liten aksjonsradius, hjemmehørende øst for Nordkapp, fritas fra kravet om at et kvalifiserende torskekvantum skal være tatt med line eller garn. Årsaken er at garn- og linefisket inne på fjordene er til dels umuliggjort på grunn av krabben. Derfor må også juksafiske telle som kriterium for å få krabbekvote.
- På grunn av krabbemengden i fjordene, gjennom at det tradisjonelle fisket hemmes sterkt, skal man for båter under en viss størrelse i krabbeområde øst for Nordkapp, ikke behøve en årlig kvalifisering for å opprettholde krabbekvoten.
- For å ivareta sikkerhetsaspektet, bør fiskere med små båter få formell mulighet til å fiske sine krabbekvoter på andre lokale fartøy av tilstrekkelig størrelse.

Forslag 9, representant Magnhild Mathisen, Aps sametingsgruppe:

Rettsvern for duodji

Arbeiderpartiets sametingsgruppe mener at det er et stort behov for rettsbeskyttelse av samisk duodji. Rettsvern innebærer i denne sammenheng rettsvern mot utenforståendes urettmessige bruk av duodji i kommersiell øyemed.

Det vises til at verken internasjonal eller nasjonal lovgivning gir et tilstrekkelig vern for duodji. Et unntak her er særegne produkter som egner seg for patentering.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe ber sametingsrådet bidra til at det lages en utredning om rettsvern av sámí duodji. Det vises for øvrig til rapport om rettsvern for duodji, (utredning Rettsvern for duodji av SEG juni 2005)

Forslag 10, representant Per-Ivar Henriksen, Aps sametingsgruppe:

Felles utviklingsplan for Tanadalen.

Sametinget må ta kontakt med Sametinget på finsk side, og sammen ta opp denne saken i Samisk parlamentarisk råd. Sametinget må også snarest be om konsultasjoner med de norske myndigheter og forlange at det settes i gang en prosess som skal lede til en felles utviklingsplan for Tanadalen, der det er en forutsetning at det blir tatt tilstrekkelig hensyn til samiske rettigheter, tradisjonell naturbruk og en forsvarlig forvaltning av Tanadalens ressurser.

Når det gjelder fisket i Tanavassdraget, bør det legges opp til et rimelig tak på antallet tilreisende fiskere, og innføres regler som gjør at de tradisjonelle brukerne av elva ikke blir unødig skadelidende, eller at deres interesser blir satt til side på grunn av turistfisket.

Begrunnelse:

Arbeiderpartiet sametingsgruppe mener at det er vesentlig at samene skal være premissleverandører til reiselivsprodukter basert på natur og samisk kultur, og den samiske befolkningen må selv delta i utforming av reiselivsstrategier og planer.

Målet med slike planer er å utvikle gode helhetsprodukter for reiselivet, ivareta lokalbefolkningens rettigheter, og sikre en forsvarlig forvaltning av miljøet i Tanadalen. Dette innebærer at det må utarbeides bruksplaner for Tanadalen, og i disse planene må det legges opp til prosesser som ivaretar lokalbefolkningens innflytelse, kontroll og rettigheter.

I 1994 behandlet den norsk- finske grensevassdragskommisjonen den mer eller mindre ukontrollerte hyttebyggingen på finsk side av Tanadalen. I fellesuttalelsen fra grensevassdragskommisjonen pekes det blant annet på at denne hyttebyggingen medfører økt press på laksefisket i Tanelva, og at det måtte utarbeides en konsekvensutredning i forbindelse med utbygging i Tanadalen. Slike felles ønskemål om å begrense hyttebyggingen på finsk side, er også for flere år siden nedfelt i den flerbruksplanen for Tanavassdraget som grensevassdragskommisjonen utarbeidet.

Det planlegges for tiden en massiv satsning på reiselivsnæringen langs Tanaelva. Disse planene innebærer en utbygging av 450 hytter, de fleste i 100 meters beltet, mange så nær som 20-30 meter fra Tanaelva. Dette vil kunne føre til en privatisering av Tana elva, og den samiske befolkningen langs dalen risikerer å bli tilsidesatt i utviklingen av sitt nærmiljø.

En annen og svært alvorlig følge av denne utbyggingen er implementeringen av EU's vanddirektiv, som krever en lik forvaltning av grenseoverskridende vannforekomster. Dette kan tvinge frem en like massiv utbygging på norsk side av Tana vassdraget. Derfor bør argumentasjonen overfor myndighetene legge vekt på at det av hensyn til de samiske fellesinteressene i dette området, er sterkt ønskelig at det finske regelverket blir mest mulig likt det norske.

Forslag 11, representant Vibeke Larsen, Aps sametingsgruppe:

Revidering av retningslinjer for tildeling av tilskudd til samiske organisasjoner

Retningslinjer for tildeling av tilskudd til samiske organisasjoner ble fastsatt av Sametinget 9.juni 1993.

Siden den tid har disse retningslinjene ikke vært gjenstand for en eneste revidering. Det er derfor på sin plass å stille spørsmål ved om denne tilskuddsordningen ivaretar det samepolitiske mangfoldet som eksisterer og har potensiale i det samiske samfunnet.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe ber Sametingsrådet evaluere de gjeldende retningslinjer på grunnlag av utviklingen i det samiske samfunnet og komme tilbake til Sametinget med reviderte retningslinjer.

Forslag 12, representant Hilde Anita Nyvoll Vangen, Aps sametingsgruppe:

Rammeplan for musikk- og kulturskolen

Det er våre etterkommere som skal bringe vår kultur videre. Det er viktig at også det samiske blir en naturlig del av hverdagen blant annet gjennom lek, musikk og kultur. Musikk- og kulturskolen har en viktig oppgave i denne forbindelse. Derfor må det samiske perspektivet tydeliggjøres i rammeplanen for musikk- og kulturskolen.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe ber om at Sametinget starter et arbeid for å tydeliggjøre det samiske perspektivet i rammeplanen for musikk- og kulturskolen.

Forslag 13, representant Henrik Eriksen, Aps sametingsgruppe:

Levende bygder – endring av konsesjonsvilkår

Søknader om fradeling av boligtomter blir behandlet etter jordloven og skogloven. I forbindelse med eiendomsoverdragelser blir disse utenom nær slekt behandlet etter konsesjonsloven. Alle overdragelser blir vurdert etter bestemmelsene om bo - og driveplikt. Det er et mål at de produktive arealene i kommunene skal være i aktiv bruk, slik at de fornybare ressursene i kommunene skal bli forvaltet på en best mulig måte.

Stortinget har i desember 2003 vedtatt endringer i konsesjonsloven (lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom). I loven står det at landbrukseiendommer under 100 dekar kan omsettes konsesjonsfritt dersom ikke mer enn 20 dekar av eiendommen er fulldyrket. Det kan innføres konsesjonsgrense 0 i den enkelte kommune, dersom en ser det som hensiktsmessig.

Hovedformålet med konsesjonsloven er å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og sikre eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet.

Konsesjon betyr at det offentlige skal godkjenne, i denne sammenhengen, erverv av fast eiendom. Er vilkårene tilstede, kan ervervet skje konsesjonsfritt.

I prinsippet vil ubebygde eiendommer under 100 dekar kunne omsettes fritt. Dette åpner for spekulasjon i kjøp og salg av landbrukseiendommer. Prisen for eiendommene vil i mange tilfeller avgjøre om hvorvidt salgsobjektene forblir som landbrukseiendommer eller at disse blir rene ferie- og fritidseiendommer. Kapitalsterke investorer kan være med på å forsterke avfolkningsprosessen i bygde-Norge ved at landbrukseiendommer under 100 dekar blir brukt til andre formål enn til rene jordbruksformål.

I Soria Moria erklæringen skal Regjeringen, prioritere bønder som henter en vesentlig del av sin inntekt fra gården og fra annen primærnæringsvirksomhet. Med dagens konsesjonslov svekkes eksistensen til småbruk/kombinasjonsbruk, det åpnes for monopolisering av landbruket i enkelte bygder og den er etter dette en stor trussel mot bosetningen i samiske områder.

Sametinget anmoder regjeringen om å endre konsesjonsloven. Siktemålet må være at aktive jordbrukere og nyetablere sikres tilgang til nødvendige jordarealer, og at de minste driftsenhetene får mulighet til å få kjøpt tilleggsarealer til rimelig kostnad.

Regjeringen må også vurdere å revidere den foretatte endringen i konsesjonsloven, og gjeninnføre de bestemmelsene som sikret at jordbruksareal blir anvendt til landbruksformål.

Forslag 14, representant Willy Ørnebakk, Aps sametingsgruppe:

Stopp privatiseringen av de nasjonale fiskekvoter

Situasjonen i fiskeriene er nå at 10% av fartøyene tar 80% av fisken. Konsentrasjonen øker år for år.

Kannibalismen rår, og de store blir større. De som har kjøpt kvoter er fanget av systemet. Banker og finansinstitusjoner er viktige premissgivere, og tjener stort på finansiering ved kjøp og salg av kvoter.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe ber om at Sametinget nå reiser krav om at alle konsesjonsordningene engjøres til tidsbegrenset disposisjonsrett for kvote/fiskerettigheter, (for eksempel 10 -15 år) mot en ressursavgift eller en samfunnsforpliktelse (for eksempel leveringsplikt). Dette vil innebære at aktørene må søke om fornying av rettighetene etter at tidsperioden er over, eller ved endringer av disponeringer, og at man oppnår fordeling av rettighetene etter samfunnets ønsker om fordeling og verdiskapning.

Overgangsordninger må lages for de som har kjøpt rettigheter under nåværende regime, med full avskrivning av investeringene over f. eks en 15-års periode.

Sametinget må jobbe for at rettighetene kommer tilbake på fellesskapets hender, samt sette i gang et arbeide for å utrede alternative modeller på hvordan dette kan gjennomføres.

I neste omgang må Sametinget også forberede seg på å bistå fiskerne med å få tilgang til disse kvotene.

Forslag 15, representant Per Edvind Varsi, Aps sametingsgruppe:

Samlet plan for vindkraftutbygging

Arbeiderpartiets sametingsgruppe og Sametinget har gjentatte ganger tatt opp kravet om en samlet plan for vindkraftutbygging.

Gjennom samfunnsdebatten kan man enkelt konstatere at det stadig vekk dukker opp nye søknader om tillatelse til utbygging. Samtidig blir vi gjennom media kjent med grupper av mennesker som føler seg fullstendig overkjørt av store tunge utbyggere.

Viktige aktører, som f. eks reiselivsnæringen, er også på banen med advarende pekefinger i forhold til planløs utbygging.

Samtidig gjør utsiktene til framtidige energikriser krav om utbygging enda mer aktuell.

Norges vassdrags- og energidirektoratet har lagt frem en ny prognose. Her heter det at over halvparten av vårt økte energibruk frem mot 2020 kan dekkes ved vindkraft. Høyere strømpriser er i ferd med å gjøre vindkraft mer konkurransedyktig, selv om statsstøtte fortsatt er nødvendig.

Arbeiderpartiets sametingsgruppe understreker at det nå er viktigere enn noensinne at Sametinget setter inn store ressurser på å få gjennomslag for å få utarbeid en samlet plan for vindkraftutbygging.

Forslag 16, representant Maja Lisa Kappfjell, Aps sametingsgruppe:

Etablering av samisk språksenter i sørsamisk område, Helgelandsregionen

Situasjonen for det sørsamiske språket er kjent og det er en utbredt enighet om at behovet for å snarest igangsette tiltak for å sikre det sørsamiske språket og kulturen. Forskere, utdanningsaktører, institusjoner, utredninger og organisasjoner er samstemte i analysen av situasjonen. En nærmere begrunnelse for behovet skulle dermed være unødvendig.

Gjennom prosjektet "Sørsamisk opplæring i heimeskolen" ved Fylkesmannen i Nordland ble Hattfjelldal, Snåsa og Røros/Brekken/ Elgå definert som ressurskoler og sentra innen sørsamisk språkopplæring. Sijti Jarngje/ Samisk kultursenter i Hattfjelldal er nær samarbeidspartner til Gaske-Nöörjen Saeminskovle/ sameskolen for Midt-Norge. Sijti Jarngje har den 6.februar 2005 søkt Sametinget om tildeling av språksenter til Helgelandsregionen.

Et sørsamisk språksenter tillagt Helgelandsregionen vil bidra til en positiv styrking og utvikling av sørsamisk språk for grunnopplæringen i det sørsamiske området.

Sametinget bør bidra til at det opprettes et samisk språksenter i sørsamisk område, Helgelandsregionen.

Forslag 17, representant Maja Lisa Kappfjell, Aps sametingsgruppe:

Videreutvikling av sørsamisk kompetansebibliotek

Med henvisning til Sametingsrådets vedtak av 1998, har Sijti Jarngge fått og tar ansvar for organisering av bibliotekstjenester for den sørsamiske befolkningen. Dette gjelder også Sametingets informasjonsbehov og informasjon om andre samiske forhold.

Det vises for øvrig til søknad fra Sijti Jarngge i mai 2006, om midler til skisseprosjekt "Sørsamisk kompetansebibliotek" som er sendt Sametinget.

Sametinget bør bidra til å styrke og videreutvikle bibliotekstjenestene i sørsamisk område økonomisk.

Forslag 18, representant Maja Lisa Kappfjell, Aps sametingsgruppe:

Sametinget lokaliserer en konsulentstilling innen bygningsvern til Helgelandsregionen i sørsamisk område

Sijti Jarngge/ Samisk Kultursenter i Hattfjelldal har sendt brev til Sametinget den 22.05.2006 angående saken.

Sijti Jarngge/ Samisk kultursenter i sørsamisk område viser til lang og bred erfaring innen samisk bygningsvern i sørsamisk område. Sijti Jarngge/ Samisk kultursenter har avviklet flere kurs som har resultert i at en rekke fagpersoner innen faget er utdannet. Sijti Jarngge/ Samisk kultursenter har også tatt på seg ansvar for en rekke bygningsprosjekter og restaureringsprosjekter, spesielt i Helgelandsregionen.

Ved at Sametinget oppretter en konsulentstilling innen samisk bygningsvern til Helgelandsregionen i sørsamisk område vil styrke og ivareta samisk byggeskikk og tradisjoner.

Forslag 19, representant Maja Lisa Kappfjell, Aps sametingsgruppe:

Et helhetlig handlingsprogram rettet mot sørsamisk opplæring, språk og kultur

Grunnlagsdokumenter:

- "Sørsamisk opplæring" - 17.03.2005, Fylkesmannen i Nordland, Oppvekst og Utdanningsavdeling
- Dokument fra Utdanningsdirektoratet den 09.09.2005.
- Gaske-Nöörjen saemien skovles brev om utredning av innhold, organsiering og tilknytning for Sameskolen i Midt-Norge av 08.10.03
- Brev fra Gaske-Nöörjen Saemienskovele om Utbygging/ Modernisering av GNSS den 11.11.03 og 14.09.05
- Fylkesmannens tilrådning i forbindelse med Utbygging/Modernisering av GNSS av 05.09.05
- UFD's svar av 11.11.03 til Gaske-Nöörjen Saemien skovle
- Sametingets egen Rapportering til Europarådet om Europeisk pakt om regions- eller minoritetsspråk (10.01.2005)
- Nordlandsforsknings sluttevaluering av prosjektet Sørsamisk opplæring i heimeskolen
- Sami Ealahus-ja Guorahallanguovddas - Samisk Nærings- og Utredningscenter; "Undersøkelse om bruken av samisk språk"
- St.meld 30 "Kultur for læring"

Viser til tidligere sak ang. Sørsamisk handlingsprogram som ble fremmet under plenum i Jokkmokk 2005. Det vises også til oppsummeringsdokument etter prosjektet "Sørsamisk opplæring ved heimeskolen" fra Fylkesmannen i Nordland, Oppvekst – og utdanningsavdelingens av 17.mars 2005 og en rekke andre fagrapporter hva gjelder den videre satsningen på sørsamisk opplæring.

Situasjonen for det sørsamiske miljøet er velkjent og det er en utbredt enighet om å igangsette tiltak for å sikre det sørsamiske språket og kulturen. Forskere, utdanningsaktører, institusjoner, utredninger og organisasjoner er samstemte i analysen av situasjonen. En nærmere begrunnelse for behovet skulle dermed være unødvendig.

Det er et generelt misforhold mellom de rettigheter, lovverk og læreplaner, og det tilbud samfunnet kommer med for å oppfylle rettighetene innen samisk opplæring. Det er også en manglende vilje fra ansvarlige myndigheter til å gå seriøst inn på de tiltak som er nødvendig for å kunne etterleve gjeldende lovverk og læreplaner.

Det er behov for avklaringer fra ansvarlige myndigheter på hvordan den videre satsningen på sørsamisk opplæring, språk og kultur ivaretas. Det vises til bl.a korrespondanse mellom Gaske-Nöörjen saemien skovle og utdanningsmyndighetene, Utdanning og forskningsdepartementet, Utdanningsdirektoratet og Fylkesmannen i Nordland, Utdannings- og oppvekstavdeling i forbindelse med f. eks styringsstruktur for sameskolene og utbyggingssaken ved Gaske-Nöörjen saemien skovle. Disse står som grunnlagsdokumenter ovenfor.

Det har gått halvannet år siden Prosjektet "Sørsamiske opplæring ved heimeskolen" ble avsluttet i 2004. De sørsamiske opplæringsmiljøene er som kjent meget sårbare og det er av avgjørende betydning at en oppfølging av det arbeidet prosjektet "Sørsamisk opplæring ved heimeskolen" igangsettes snarest.

Sametinget bør snarest ta initiativ til at avklaringer ang. Sørsamisk opplæring kommer på plass og at en større satsning rettet mot språk, opplæring og kultur iverksettes.

Forslag 20, representant Ann Mari Thomassen, NSR/samarbeidsgruppa:

Styrkingstimer i samisk for elever med samisk som 1. og 2.språk.

NSRs samarbeidsgruppe er ikke fornøyd med at statlige myndigheter ikke har vilje til å endre opplæringsloven slik at elever med 1. og 2.språk utenfor forvaltningsområdet for samisk språkløv får lovfestet rett til opplæring også på samisk.

For å nå målet om funksjonell tospråklighet er det tvingende nødvendig at samiske elever får muligheten til å bruke samisk som redskapsspråk også i andre fag enn samiskfaget. Samiskopplæring til 1.språkselever og 2.språkselever får alt for lite timer til at elever får den oppbakkingen som trengs for å utvikle morsmålet. Det haster å få tilfredsstillende løsninger.

NSRs samarbeidsgruppe ber sametingsrådet arbeide for en rett til 5 undervisningstimer utover de timer som elever med 1. og 2.språk har i samiskfaget. Dette er å regne for det absolutte minimum av undervisningstimer som må til for å nå målet om funksjonell tospråklighet.

Forslag 21, representant Laila Wilks, Åarjel Læstoe:

Informasjon om tilskuddsordninger.

Sametingets tilskuddsordninger og satsningsområder må gjøres kjent for brukerne. Mange kjenner ikke til de mulighetene som finnes til å søke støtte gjennom tilskuddssystemet, og dette skyldes i stor grad vanskelig tilgjengelig informasjon.

Vi ber om at Sametingsrådet sørger for at det utarbeides informasjonsbrosjyre/materiell som gjøres tilgjengelig for brukerne.

Tilskuddsstyret bør også foreta reiser for å informere om sin virksomhet.

Forslag 22, representant Anders Urheim, Aps sametingsgruppe:

Fortatt urovekkende høy cesium innhold blant den sørsamiske befolkningen

Det er nå 20 år (28. april 1986) siden eksplosjonen i atomkraftverket i Tsjernobyl, Ukraina, i daværende Sovjetunionen. I Norden fikk det sørsamiske området mest radioaktivt nedfall, og reindriftsutøvere og bønder i dette området har siden måttet drive med nedforing for å redusere cesium innholdet i kjøttet. For at det blir spiselig for mennesker.

Statens Strålevern har siden ulykken foretatt målinger av bequerell nivået. Målingene viser at sørsamene fortsatt er den mest radioaktive folkegruppen i Europa, hvis en ser bort fra de som var i nærheten av ulykkesområdet i Ukraina. Mengden av radioaktivitet som andre nordmenn vanligvis har i kroppen er rundt 5 bequerell pr kilo, mens de siste målingene av sørsamene rett før påske viser at de har nærmere 100 bequerell pr. kilo. Helsemyndighetene har satt en øvre grense på 400 bequerell pr kilo. Sammenlignet mellom med Sverige, opererer man med helt andre øvre grenseverdier for hva som er helseskadelig for mennesker og dyr, og disse varierer oppsiktsvekkende nok så mye at det er grunn til å stille spørsmål hvorvidt disse er korrekte og faglig forsvarlig fundamenterte.

Myndighetene har ikke tatt på alvor de helseskadelige bivirkninger som dette radioaktive nedfallet kan ha, spesielt overfor den sørsamiske befolkningen. Helsemyndigheter avviser at dette kan ha noen senvirkninger i det hele. Statens strålevern har målt radioaktivt innhold i mennesker og reinsdyr, men andre tiltak utover dette er ikke blitt gjort.

I dagbladet onsdag 26. april 2006, skrev professor ved Høgskolen i Oslo, Karl Georg Høyer følgende; ”.. Også i områder av Norge lever mange fortsatt med radioaktiviteten. Sau på fjellbeite må i større områder fortsatt kontrolleres og gjennomgå særskilte tiltak for utskilling av radioaktivitet. Spesielt utsatt er likevel den sørsamiske befolkningen. Oppkonsentreringen av radioaktivt cesium i næringskjeden lav-rein-menneske er spesielt kritisk. Reinsdyr oppnår fortsatt konsentrasjoner av radioaktivitet som gjør dem uegnet som menneskemat. Og sørsamene selv har gjennom de tyve årene fått i seg mengder radioaktivitet som gjør dem utsatt for en rekke alvorlige helsevirkninger...” Den sørsamiske befolkningen har lenge etterspurt etterspurt korrekt informasjon, dokumentasjon og forskningsresultater om eventuelle senvirkninger, men dette har ikke blitt gjort tilgjengelige. Det er internasjonalt anerkjent at radioaktivt nedfall går inn i genmaterialet og videreføres til kommende generasjoner.

Norske myndighetenes håndtering viser med all tydelighet at disse alvorlige problemstillinger ikke tas alvorlig nok. Det synes som om Statens strålevern og Helsedirektoratet forsøker å dysse ned ettervirkningene. I dag er det kun fragmenter av målinger av bequerell-nivået som presenteres, og det er øvrig faglig uenighet mellom en rekke ledende fagforskere.

Senter for samisk helseforskning bør oppfordres til å følge opp dette arbeidet med kartlegging og dokumentasjon av eventuelle skadevirkninger.

Sametinget krever at forsvarlig faglig forskning og dokumentasjon foretas snarest over skadevirkninger, og krever gransking av norske myndigheters håndtering av denne problematikken. Dokumentasjon og forskningsresultater må ut til den samiske befolkningen, og i særdeleshet til den sterke rammede sørsamiske befolkningen.

Forslag 23, representant Anders Urheim, Aps sametingsgruppe:

Veiutløsning for Musken

Veiutløsning for Musken har vært et krav fra den siste lulesamiske fjordbosettingen siden 1960-tallet. Statens Vegvesen har så tidlig som i 1990 utredet og prosjektet dette tiltaket, som ett av fire alternativer for veiutløsning for Musken. Foreliggende traseévalg trenger da kun oppdatering og ajourføring i forhold til nyere teknologi og kostnadsoverslag.

Den samiske befolkningen er inne i en kritisk fase, der alternativene er enkle; enten fraflytting og tap av de siste levende lulesamiske fjordbosettingen, eller snarlig og aktiv styrking av infrastruktur og utvikling - og dermed livsgrunnlaget for den samiske kulturen i området. Hvis Sametinget ikke foretar seg noe, vil dette være en alvorlig situasjon for den samiske lokalbefolkningen, som direkte vil bidra til avfolkning av den samiske fjordbosettingen.

En del av traséen på ca 3 km – fra Musken til Gidádibme (Josemmerset) – er allerede vedtatt prioritert av Tysfjord kommune, gjennom vedtak i den politisk vedtatte handlingsplanen for det statlig initierte "Hellmoprosjektet". Traseéplan for denne delen av veien er allerede utarbeidet. Det nasjonale utvalget for bruk og vern i lulesamisk område – oppnevnt av Sametinget og regjeringen Bondevik-II – har behandlet dette tiltaket og er meget positiv til dette i sin innstilling.

Planarbeidet er således gjennomført og politisk godkjent av Tysfjord kommune. Denne strekningen bør prioriteres snarest, også uavhengig av samlet veiutløsning til Hellandsberg. Musken/Hellmofjorden vil være et eget punkt i samarbeidsavtalen, slik forrige sametingsråd og Nordland fylkeskommunes politiske ledelse har lovet. Denne delen av traséen bør aller snarest prioriteres i samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Nordland fylkeskommune, i samarbeid med Tysfjord kommune.

Sametinget mener det er viktig at Måsske (Musken) og Oarjjevuodna (Hellmofjorden) får veiutløsning langs fjorden til Ájládde (Hellandsberg) i Divtasvuodna/Tysfjord, og knytter sammen de samiske bygdene langs fjorden og slik bidrar konstruktivt til å sikre og bevare den siste lulesamiske fjordbosettingen. Sametinget ber Sametingsrådet, og andre organer i Sametinget, og samarbeidsparter om å bidra snarlig og positivt til dette.

Sametinget vil prioritere dette konstruktive tiltaket og at det tas opp i samarbeid med Nordland fylkeskommune i forbindelse med samarbeidsavtalen, der Tysfjord kommune naturligvis involveres. Tiltaket kan eksempelvis ses i sammenheng med Fylkesvegplan 2006-2015, som rulleres hvert fjerde år. Sametinget vil snarlig arbeide med dette, og slik være langt i forkant av neste rullering som er forventet i 2010. Sametinget vil også vurdere alternative løsninger for realisering for dette tiltaket. Sametinget vil, jamfør ovenstående, bidra snarest til at veien mellom Musken og Gidádibme (Josommarset) realiseres umiddelbart.

Forslag 24, representant Anders Urheim, Aps sametingsgruppe:

Drag Aktivitetspark

Drag Aktivitetspark, Drag i Tysfjord, anses som et meget godt, viktig og konstruktivt tiltak særskilt for samiske, men også andre, barn og unges oppvekstvilkår og fritidstilbud i regionen.

Etter de foreliggende planer, framdrift og konkrete avklaringer med hensyn til realisering av aktivitetsparken som er forelagt Sametinget per dato, anses dette tiltaket som et nødvendig tiltak som bør prioriteres i forbindelse med samarbeidsavtalen som skal inngås mellom Sametinget og Nordland fylkeskommune, med forventet politisk behandling i løpet av 2006.

Forslag 25, representant Anders Urheim, Aps sametingsgruppe:

Samiskundervisning – lulesamisk - i videregående opplæring

Det er svært gledelig at antall elever i videregående opplæring i lulesamisk viser en sterk økning, og interessen vil med all sannsynlighet øke ytterligere de kommende år.

Imidlertid er læremiddelsituasjonen for elever i videregående opplæring i lulesamisk 1. språk og 2. språk svært prekær. For lulesamisk C-språk er situasjonen noe lettere. Men det er enda ikke produsert et fullstendig læreverk til bruk i lulesamisk opplæring språkopplæring i videregående opplæring.

For førstespråkelever fins det nesten ikke læremidler, og for andrespråkelever er tilgangen til pedagogisk læremateriell svært vanskelig. Pedagogisk ansatte må i dag bruke store deler av sin arbeidstid til å utarbeide slike læremidler, noe som får konsekvenser for undervisningen, og også like sterkt konsekvenser for rekrutteringen av samisklærere. Dette gjelder tilsvarende lulesamisk som 2. språk, selv om læremiddelsituasjonen til en viss grad er litt bedre.

Det er en meget merkelig situasjon at pedagogisk personale må bruke mesteparten av sin arbeidstid til å produsere læremidler. Dette er ikke holdbart.

Gjennom skolereformen "Kunnskapsløftet", som skal igangsettes høsten 2006, har nye læreplaner langt sterkere fokus på grunnleggende ferdigheter. Digital kompetanse vil utgjøre et stort satsningsområde, og dermed et kjernefokus. Det vil være av avgjørende betydning at det tilrettelegges for utvikling av digitale læremidler, og at det avsettes ressurser – både administrative og økonomiske – til dette. Like viktig er det at grunnskoler, videregående skoler, biblioteker mv. har tilgang på all tilgjengelige samiske læremidler. Mao tilgang på læremidler tilpasset alle nivå i samiskopplæringen. Der det er viktig å ha tilgang på samisk litteratur innenfor både fag- og skjønnlitteratur.

Når Nordland fylkeskommune anskaffer snarlig gå til anskaffelse av egne bærbar pc'er til elever i videregående opplæring, jf. oppfølging og gjennomføring av Kunnskapsløftet. Dette medfører som naturlig konsekvens at mer og mer av læremidler vil også måtte være digitalt tilgjengelig. For samiskundervisningen og samiske elever vil dette kunne få svært uheldige virkninger, da tilnærmet ingenting av læremateriell eksisterer digitalt tilgjengelig i dag.

Sametinget vil jobbe for tilfredsstillende og kvalitetsmessige gode læremidler både for grunnskole og i videregående opplæring. Sametinget må legge klare føringer og absolutt krav om at utarbeidede og planlagte digitaliserte læremidler og ordbøker som Sametinget er med og finansierer skal stilles umiddelbart til fri bruk for grunnskolen og videregående skole. Dette gjelder for alle samiske språk.

Det vises øvrig til brev av 19.05.06 fra rektor ved Knut Hamsun joarkkaskåvllå / videregående skole, Hamarøy, til Nordland fylkeskommune med kopi til Sametinget. Her beskrives den prekære situasjonen ved en av ressurskolene innen lulesamisk språkopplæring.

III Votering

Av 43 representanter var 35 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

Møtelederskapets forslag:

Forslag 1: Nye saker 22-25 ble fremmet etter fristen som er kl. 16.00. Sakene godkjennes etter forretningsordenen § 6.

Forslag 2: Nye saker 1-25 oversendes Sametingsrådet til behandling.

- Møtelederskapets forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
- Møtelederskapets forslag 2 ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Per Edvin Varsi	Jánoš Trosten
	Per Edvin Varsi	
2	Klemet Erland Hætta	Terje Tretnes
	Klemet Erland Hætta	Johan Mikkel Sara
3	Kjersti Myrnes Balto	
4	Tone Finnesen	Anders Urheim
5	Josef Vedhugnes	
6	Marianne Balto Henriksen	Terje Tretnes
	Marianne Balto Henriksen	
7	Marianne Balto Henriksen	Aili Keskitalo
		Johan Mikkel Sara
	Marianne Balto Henriksen	
8	Magnhild Mathisen	Jánoš Trosten
9	Magnhild Mathisen	Bjarne Store-Jakobsen
		Johan Mikkel Sara
	Magnhild Mathisen	
10	Per Ivar Henriksen	Marianne Balto Henriksen
		Terje Tretnes
		Bjarne Store-Jakobsen
	Per Ivar Henriksen	
11	Vibeke Larsen	
12	Hilde Anita Nyvoll Vangen	

13	Henrik Eriksen	
14	Willy Ørnebakk	Per Edvin Varsi
		Bjarne Store-Jakobsen
	Willy Ørnebakk	
15	Per Edvin Varsi	Johan Mikkel Sara
		Willy Ørnebakk
		Johan Mikkel Sara
	Per Edvin Varsi	
16	Maja Lisa Kappfjell	Johan Mikkel Sara
17	Maja Lisa Kappfjell	
18	Maja Lisa Kappfjell	
19	Maja Lisa Kappfjell	Jarle Jonassen
	Maja Lisa Kappfjell	
20	Ann-Mari Thomassen	Henrik Eriksen
		Anders Urheim
	Ann-Mari Thomassen	
21	Laila Wilks	Anders Urheim
		Ann-Mari Thomassen
		Jarle Jonassen
	Laila Wilks	
22	Anders Urheim	
23	Anders Urheim	
24	Anders Urheim	
25	Anders Urheim	
	Anders Urheim, til forretningsorden	

VI Sametingets vedtak

Nye saker 22-25 godkjennes etter forretningsorden § 6.

Nye saker 1-25 oversendes Sametingsrådet til behandling.

Behandlingen av saken ble avsluttet 31.05.06 kl. 17.00.

Sak 019/06

Samisk læringsplakat og prinsipper for opplæring i læreplanverket for Kunnskapsløftet - samisk

Arkivsaknr.
06/900

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	19.04.06	R 038/06
Oppvekst- og utdanningskomite	9.-11.05.06	OUK 007/06
Sametingets plenum	29.05.- 02.06.06	019/06

Saken påbegynt onsdag 31.mai 2006 kl. 11.10

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	19.04.06	Sametingsrådet	Sak R. 038/06
2	17.11.2005	Fra Sametinget til høringsinstanser	Invitasjon til høring om samisk læringsplakat og læreplaner i samisk språk
3			Høringsutkast til samisk læringsplakat - Vedlegg til dokument 1
4	Mars 2006	Sametingets administrasjon	Samisk læringsplakat – Høringsrapport
5	07.03.06	Det Kongelige Kunnskapsdepartementet	Ny del II til Læreplanverket for Kunnskapsløftet - invitasjon til høring av utkast til Prinsipper for opplæringen.
6			Prinsipper for opplæring –vedlegg til dokument 4, høringsbrevet fra Kunnskapsdepartementet

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling overfor komiteen:

A:

Sametinget vedtar egen samisk læringsplakat som skal inn i læreplanverket for Kunnskapsløftet – samisk.

Det første punktet i samisk læringsplakat skal lyde slik:

Den samiske skolen og lærebedriften skal:

- legge til rette for at elevene/lærlingene får en kvalitetsmessig god opplæring med basis i samisk språk, kultur og samfunnsliv

B:

Sametinget utarbeider en egen samisk prinsippdel ”Prinsipper og rammer for opplæringen i samisk skole og lærebedrift” som skal være en del av læreplanverket for Kunnskapsløftet - samisk.

Prinsippene skal gjelde for hele det 13-årige skoleløpet. Samisk læringsplakat skal inngå i denne prinsippdelen.

Innstilling fra Oppvekst- og utdanningskomiteen:

Merknader:

Hele komiteen, medlemmene fra NSRs sametingsgruppe; Synnøve Solbakken-Härkönen, Tor Dalseng, Aili Keskitalo, Tone Finnesen, John-Harald Skum, Kjersti Myrnes Balto, Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Jørn Are Gaski, Inger Jørstad, Josef I. Vedhugnes, Hilde Nyvoll Vangen og Per-Ivar Henriksen, Samer bosatt i Sør-Norge; Risten Guttorm og Åarjel læstoe; Laila Wilks.

Alle elever, også de samiske, burde vært ivaretatt innenfor den nasjonale læringsplakaten. Når dette ikke ble gjort, var det viktig at en samisk læringsplakat ble utformet.

Sametinget har gitt høringssvar til utkast til Prinsipper for opplæring. Vi forventer at uttalelsen blir tatt til følge og blir innarbeidet i den nasjonale prinsippdelen. Dette for å sikre at alle skolene og skoleeiere blir bevisstgjort sitt ansvar i forhold til opplæring i og på samisk, og om samiske forhold generelt.

For å sikre opplæring på samisk samt utvikling av samisk språk er det viktig å ha tilgang på læremidler tilpasset alle nivå i alle fag. Det er fortsatt mangel på læremidler i fag som også tidligere har hatt egne samiske planer. I videregående skole er mangelen på læremidler på samisk nesten total. Unntaket er fagene samisk førstespråk, duodji og reindrift der det finnes noe. Komiteen vil påpeke at det er viktig å ha tilgang på samisk litteratur innenfor både fag- og skjønnlitteratur. Det må tilrettelegges for utvikling av digitale læremidler og sikre at bibliotekene har tilgang på samiske læremidler.

Det er et stort behov for etterutdanning av lærere både innenfor den samiske skolen og i andre skoler. Det må tilføres økonomiske ressurser for at den samiske læringsplakaten og det samiske innholdet i de nasjonale planer kan oppfylles.

Forslag:

Hele komiteen.

Komiteen støtter Sametingsrådets forslag.

III Votering

Av 43 representanter var 35 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Oppvekst- og utdanningskomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Kjersti Myrnes Balto, saksordfører	
2	Inger Jørstad	
3	Synnøve Solbakken-Härkönen Synnøve Solbakken-Härkönen	Anne Dalheim
4	Anders Urheim	
5	Olaf Eliassen	
6	John Harald Skum	
7	Kirsti Guvsám	
8	Maja Lisa Kappfjell	
9	Jørn Are Gaski Jørn Are Gaski	Terje Tretnes
10	Jarle Jonassen Jarle Jonassen	Anders Urheim
11	János Trosten	Klemet Erland Hætta Terje Tretnes
12	Ann-Mari Thomassen	
13	Anders Urheim	
14	Kjersti Myrnes Balto, saksordfører	

VI Sametingets vedtak

A:

Sametinget vedtar egen samisk læringsplakat som skal inn i læreplanverket for Kunnskapsløftet – samisk.

Det første punktet i samisk læringsplakat skal lyde slik:

Den samiske skolen og lærebedriften skal:

- legge til rette for at elevene/lærlingene får en kvalitetsmessig god opplæring med basis i samisk språk, kultur og samfunnsliv

B:

Sametinget utarbeider en egen samisk prinsippdel ”Prinsipper og rammer for opplæringen i samisk skole og lærebedrift” som skal være en del av læreplanverket for Kunnskapsløftet - samisk. Prinsippene skal gjelde for hele det 13-årige skoleløpet. Samisk læringsplakat skal inngå i denne prinsippdelen.

Behandlingen av saken ble avsluttet 31.05.06 kl. 12.30.

Originalspråk: Norsk

Sak 20/06

Sametingets revidert budsjett 2006

Arkivsaknr.
05/1885

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	28.03.06	R 024/06
Plan- og finanskomite	8.-11.05.06	008/09
Sametingets plenum	30.05. - 02.06.06	020/06

Saken påbegynt onsdag 31. mai 2006 kl. 14.00

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	31.01.06	Kommunal- regionaldepartementet	Statsbudsjett 2006 – Sametinget - Tilsagn om inntil kr 2 450 000 til gjennomføring av de samiske programmene innenfor Interreg III A

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling overfor komiteen:

Sametinget er definert som en nettobudsjettert virksomhet, derfor beholder og fordeler Sametinget sine budsjettoverskudd. Eventuelt underskudd dekkes inn ved neste års budsjett. Sametinget foretar årlige budsjettrevisjoner i mai plenum, på bakgrunn av vedtaket av årsmelding i februar som også inkluderer årsregnskapet.

Sametinget kan forvalte post 50-midler tildelt fra departementene fritt. Dette gjelder ikke øremerkede midler som kommer fra andre departementale poster, så som postene 22 og 72. Tilleggsbevilgningene vil likevel tas med i det reviderte budsjettet.

Det vises for øvrig til Sametingets årsregnskap og Sametingets årsmelding 2005 sak 11/05.

Sametingets regnskap for 2005 viser et regnskapsmessig overskudd på kr 671 629. Sametingets overskudd i 2005 til refordeling i revidert budsjett 2006 vil være på kr 671 629.

Sign: _____ / _____
Møtesekretærer: Inga M. Eira / Marit E. Mienna

Fordeling av ekstra tildelinger og refordeling av budsjettet for 2006 fremgår av nedenforstående tabeller med tilhørende omtale av de enkelte poster.

Sametingets samlede inntekter og utgifter

	Budsjett -06	Ekstra tildeling	Refordeling bud	Rev.bud-06
Driftsinntekter				
Bevilgninger fra departementene	253 881 000	2 450 000	0	256 331 000
Sum driftsinntekter	253 881 000	2 450 000	0	256 331 000
Virkemidler				
Opplæring	28 348 000	0	0	28 348 000
Språk	45 353 000	0	0	45 353 000
Kultur	41 141 000	0	0	41 141 000
Bibliotek tjenester	8 105 000	0	0	8 105 000
Næring	24 800 000	1 850 000	0	26 650 000
Miljø- og kulturvern	14 983 000	0	0	14 983 000
Helse- og sosialsatsing	4 400 000	0	0	4 400 000
Regionalt utvikling og samarbeid	1 550 000	0	0	1 550 000
Internasjonalt arbeid	1 574 000	0	0	1 574 000
Likestillingstiltak	650 000	0	0	650 000
Samiskrelatert statistikk i Norge	300 000	0	0	300 000
Andre Tilskudd (politisk arbeid)	4 451 000	0	0	4 451 000
Konferanser	1 085 000	0	0	1 085 000
Utdeling av pris	100 000	0	0	100 000
Samefolkets fond	0	0	0	0
Andre virkemidler	500 000	0	0	500 000
Sum virkemidler	177 340 000	1 850 000	0	179 190 000
Sum driftsinntekter - virkemidler	76 541 000	600 000	0	77 141 000
Driftskostnader				
Drift politisk nivå	18 291 000	140 000	671 629	19 102 629
Drift administrasjon	54 875 000	460 000	0	55 335 000
Investeringer	1 500 000	0	0	1 500 000
Spesielle prosjekter	1 875 000	0	0	1 875 000
Sum driftskostnader	76 541 000	600 000	671 629	77 812 629
ÅRSRESULTAT	0	0	-671 629	-671 629

Post 50 Bevilgninger fra departementene

Totaltabell Sametingets samlede inntekter -revidert budsjett 2006

Kap.Post	Beskrivelse	Budsjett -06	Ekstra tildeling	Refordel.bud	Rev.bud-06
540.50	Kommunal- og regionaldept. - KRD	153 350 000	0	0	153 350 000
206.50	Utdannings- og forskningsdept. - UFD	29 453 000	0	0	29 453 000
226.01	Utdannings- og forskningsdept. - UFD (tillegg)	1 500 000	0	0	1 500 000
248.21	Utdannings- og forskningsdept. - UFD (tillegg)	1 500 000	0	0	1 500 000
856.50	Barne- og familiedept. - BFD	11 435 000	0	0	11 435 000
1429.50	Miljøverndept. - MD	2 000 000	0	0	2 000 000
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	43 743 000	0	0	43 743 000
335.75	Kultur- og kirkedept. - KKD	500 000	0	0	500 000
701.21.05	Helsedept. - HD (ikke spes. I HD's budsj. for 2003)	5 400 000	0	0	5 400 000
1149.50	Landsbruksdept. - LD	2 000 000	0	0	2 000 000
	Landsbruksdept. - LD	2 000 000	0	0	2 000 000
206.50	Utdannings- og forskningsdept. - UFD	1 000 000	0	0	1 000 000
552..72	Kommunal- og regionaldept. - KRD	0	2 450 000	0	2 450 000
540.50	Kommunal- og regionaldept. - KRD	0	0	0	0
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	0	0	0	0
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	0	0	0	0
Totalt bevilget I		253 881 000	2 450 000	0	256 331 000
540.54	KRD - Avkastning Samefolkets fond	4 650 000	0	0	4 650 000
Totalt bevilget II		258 531 000	2 450 000	0	260 981 000

Sametingets totale budsjett for 2006 er på totalt kr 258 531 000, inkl avkastning til Samefolkets fond på kr 4 650 000. Sametinget har i tildelingsbrevet fra kommunal- og regionaldepartementet (KRD) fått en tilleggsbevilgning til Interreg på kr 2 450 000 over kapittel 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling.

Fordeling av overskuddet og ekstra tildeling

Tabellene nedenfor viser fordelingen av overskuddet på kr 671 629, samt ekstra tildelingen på kr 2 450 000 fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Post 01 Driftsutgifter politisk ledelse

Driftsutgifter politisk ledelse

Post 01	Benevnelse	Bud 2006	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-06
1010	Sametingets plenum	5 600 000	0	671 629	6 271 629
1110	Sametingets motelederskap	1 110 000	0	0	1 110 000
1120	Sametingets kontrollkomite	350 000	0	0	350 000
1210	Sametingsgruppene	2 000 000	0	0	2 000 000
1310	Samisk parlamentarisk råd	550 000	0	0	550 000
1410	Sametingets tilskuddstyre	640 000	140 000	0	780 000
1510	Sametingsrådet	5 866 000	0	0	5 866 000
1610	Sametingets språkstyre	350 000	0	0	350 000
1620	Samisk språknemnd	1 000 000	0	0	1 000 000
1910	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUPU)	325 000	0	0	325 000
1920	Sametingsvalget - fagutvalg	500 000	0	0	500 000
Sum		18 291 000	140 000	671 629	19 102 629

På bakgrunn av endringer i reglementet for Sametingets politiske nivå sak 013/06, medfører endringene i reglementet økte utgifter i 2006. Plenum har vedtatt at de nye reglene skal gjelde fra 1.

januar 2006 og at endringene i reglementets punkt 2.1.4 for de politiske gruppene gjelder ut valgperioden. Økte utgiftene i året er fordelt slik:

Tekst	Tidligere reglement	Etter ny reglement	Økning
Faste godtg.representanter	1 440 000	1 620 000	180 000
Faste godgj. gruppe ledere	840 000	1 155 000	315 000
Ekstra gruppemøte 1550 x 4 x 32			198 400
Totalt ekstra utgifter			693 400

Det avsettes kr 671 629 til å dekke merutgifter til politisk ledelse i revidert budsjett 2006.

Sametinget har fra 2006 fått kr 600 000 fra KRD til å dekke driftsutgifter vedrørende arbeidet med Interreg. Av dette skal kr 140 000 gå til å dekke utgifter vedrørende det politiske arbeidet med Interreg programmet. Sametinget avsetter kr 140 000 i revidert budsjett for 2006 til å dekke utgifter vedrørende politisk arbeid med Interreg.

Post 01 Driftsutgifter administrasjon

Driftsutgifter administrasjon

Post 01	Benevnelse	Bud 2006	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-06
-	Driftsutgifter administrasjon	54 875 000	460 000	0	55 335 000
-	Investeringer	1 500 000	0	0	1 500 000
-	Spesielle prosjekter	1 875 000	0	0	1 875 000
Sum		58 250 000	460 000	0	58 710 000

Som nevnt under post 01 driftsutgifter politisk ledelse, fikk Sametinget midler fra KRD på kr 600 000 til å dekke driftsutgifter vedrørende arbeidet med Interreg. Av dette skal kr 460 000 gå til å dekke de administrative utgifter vedrørende arbeidet med Interreg. Det avsettes kr 460 000 til å dekke disse utgiftene i revidert budsjett for 2006.

Post 300 Næring

Samisk utviklingsfond

Post 300	Benevnelse	Budsjett -06	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-06
30000	Fiskeri	4 100 000	0	0	4 100 000
30010	Jordbruk	3 000 000	0	0	3 000 000
30020	Duodji - avtale	8 500 000	0	0	8 500 000
30030	Annet næringsliv	6 000 000	0	0	6 000 000
30040	Interreg	1 000 000	1 850 000	0	2 850 000
Sum		22 600 000	1 850 000	0	24 450 000

Sametinget har fått tilleggsbevilgning fra KRD på kr 2 450 000 til deltakelse og ivaretagelse av sekretariatansvaret for Interreg III A programmene, Sápmi i Nord-programmet og Åarjel-saemien Dajve i Sverige-Norge-programmet. Av dette skal kr 600 000 gå til å dekke driftsutgifter vedrørende arbeidet med Interreg programmene. De resterende midlene på kr 1 850 000 skal gå til de to nevnte Interreg programmene. Sametinget avsetter kr 1 850 000 i revidert budsjett for 2006 til dette formålet.

Innstilling fra Plan- og finanskomiteen

Merknader

Hele komiteen med medlemmene fra: Norske Samers Riksforbund; Roger Pedersen, Ann-Mari Thomassen, Kirsti Guvsám, Per Bjørn Lakselvnos. Norske Samers Riksforbund/Samefolkets parti; Gunn-Britt Retter, Jánoš Trosten. Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Samefolkets parti; Amund P. Anti. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende merknader:

Merknad 1

Komiteen er tilfreds med at Kommunal- og regionaldepartementet har gitt tilleggsbevilgning på kr.2 450 000 til de samiske programmene innenfor Interreg III A. Bevilgningen fra departementet gir gode vilkår for å styrke samarbeidet på tvers av landegrensene. For den samiske befolkningen er nettopp grenseoverskridende samarbeid av særlig betydning for utveksling av felles kultur, språk, verdier og næringer.

Merknad 2

Angående forsknings- og dokumentasjonsvirksomhet om grenselosene i Tysfjord. Sametinget arrangerte åpent møte om saken på Drag den 05.05.06. Signalene fra dette møtet tyder på at det er behov for å bruke mer tid på prosessen. Dette ser Sametinget som nødvendig å ta til følge. Det medfører at det ikke vil være hensiktsmessig å behandle saken under revidert budsjett 2006. Saken bør fremmes som egen sak i løpet av høsten 2006.

Komiteens flertall med medlemmene fra: Norske Samers Riksforbund; Roger Pedersen, Ann-Mari Thomassen, Kirsti Guvsám, Per Bjørn Lakselvnos. Norske Samers Riksforbund/Samefolkets parti; Gunn-Britt Retter, Jánoš Trosten. Samefolkets parti; Amund P. Anti.

fremmer følgende merknad:

Merknad 3

Rådets innstilling i revidert budsjett for 2006 viser at Sametinget har god økonomisk kontroll over Sametingets samlede inntekter og utgifter. I revidert budsjett for 2006 framkommer et overskudd til refordeling på kr 671 629.

Komiteens mindretall med medlemmene fra: Arbeiderpartiets Sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende merknader:

Merknad 4

Komiteens mindretall prioriterte ved ordinær budsjettbehandlinger desember 2005 ressurser til samisk kultur, språk og næringer. Dette er viktig for samiske samfunns utvikling, dette betyr at Sametinget må i mye sterkere grad prioritere det som er viktig for utviklingen av samfunnet.

Komiteens mindretall tar til etterretning de merutgifter til politisk virksomhet, som forslaget fra flertallet medførte, ved reguleringen av reglement for Sametingets politiske nivå. Komiteens

mindretall har med interesse lagt merke til at Sametingsrådet ikke følger opp flertallets egen merknad fra sak 13/06 Reglement for Sametingets politiske nivå, vedrørende vurdering om å knytte alle godtgjørelser opp mot Stortingets lønnskommissjon.

Merknad 5

Forsknings og dokumentasjonsenter for grenselosene i Tysfjord
Vedrørende bevilgningen på kr 1 000 000 til etablering av forsknings- og dokumentasjonsvirksomhet om grenselosene i Tysfjord, har Sametinget igangsatt arbeidet gjennom åpent seminar 5. mai 2006 på Drag.

Sametinget utviser forståelse for at flere oppfatter det som et stort, omfattende og sårbart sakskompleks, som det er framkommet gjennom seminaret, herunder ulike oppfatninger og andre skriftlige innspill. Flere seminarer og på ulike steder bør avholdes og man tar sikte på videre behandling under plenum i løpet av 2006. Inntil endelig avklaring om framdrift og organisering foreligger, disponerer Sametinget midlene. Innsamling av informasjon fra nålevende informanter må igangsettes snarest, og skje på en forskningsfaglig og etisk forsvarlig måte.

Dokumentasjonsprosessen skal imidlertid prioriteres snarest, og det oppnevnes da en representativ referansegruppe med flertall fra den berørte lokalbefolkningen og med forskningsfaglige representasjon for å avklare gjennomføringen av dette, da informantens alder tilsier at dette haster.

Sametinget vil vurdere en selvstendig og formålstjenlig organisering av forsknings- og dokumentasjonsvirksomheten.

Forslag

Hele komiteen med medlemmene fra: Norske Samers Riksforbund; Roger Pedersen, Ann-Mari Thomassen, Kirsti Guvsám, Per Bjørn Lakselvnes. Norske Samers Riksforbund/Samefolkets parti; Gunn-Britt Retter, Jánoš Trosten. Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Samefolkets parti; Amund P. Anti. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende forslag:

Forslag 1

Sametinget slutter seg til Sametingsrådets innstilling.

III Votering

Av 43 representanter var 33 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Plan- og finanskomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Jánoš Trosten, saksordfører	
2	Vibeke Larsen	
3	Anders Urheim	Johan Mikkel Sara
	Anders Urheim	
4	Ann-Mari Thomassen	Anders Urheim
	Ann-Mari Thomassen	
5	Marianne Balto Henriksen	Terje Tretnes
	Marianne Balto Henriksen	
6	Jarle Jonassen	Klemet Erland Hætta
		Willy Ørnebakk
	Jarle Jonassen	
7	Johan Mikkel Sara	Anders Urheim
8	Olaf Eliassen	
9	Terje Tretnes	
10	Willy Ørnebakk	
11	Olaf Eliassen	
12	Jánoš Trosten, saksordfører	

VI Sametingets vedtak

Sametinget er definert som en nettobudsjettert virksomhet, derfor beholder og fordeler Sametinget sine budsjettoverskudd. Eventuelt underskudd dekkes inn ved neste års budsjett. Sametinget foretar årlige budsjettrevisjoner i mai plenum, på bakgrunn av vedtaket av årsmelding i februar som også inkluderer årsregnskapet.

Sametinget kan forvalte post 50-midler tildelt fra departementene fritt. Dette gjelder ikke øremerkede midler som kommer fra andre departementale poster, så som postene 22 og 72. Tilleggsbevilgningene vil likevel tas med i det reviderte budsjettet.

Det vises for øvrig til Sametingets årsregnskap og Sametingets årsmelding 2005 sak 11/05.

Sametingets regnskap for 2005 viser et regnskapsmessig overskudd på kr 671 629. Sametingets overskudd i 2005 til refordeling i revidert budsjett 2006 vil være på kr 671 629.

Fordeling av ekstra tildelinger og refordeling av budsjettet for 2006 fremgår av nedenforstående tabeller med tilhørende omtale av de enkelte poster.

Sametingets samlede inntekter og utgifter

	Budsjett -06	Ekstra tildeling	Refordeling bud	Rev.bud-06
Driftsinntekter				
Bevilgninger fra departementene	253 881 000	2 450 000	0	256 331 000
Sum driftsinntekter	253 881 000	2 450 000	0	256 331 000
Virkemidler				
Opplæring	28 348 000	0	0	28 348 000
Språk	45 353 000	0	0	45 353 000
Kultur	41 141 000	0	0	41 141 000
Bibliotek tjenester	8 105 000	0	0	8 105 000
Næring	24 800 000	1 850 000	0	26 650 000
Miljø- og kulturvern	14 983 000	0	0	14 983 000
Helse- og sosialsatsing	4 400 000	0	0	4 400 000
Regionalt utvikling og samarbeid	1 550 000	0	0	1 550 000
Internasjonalt arbeid	1 574 000	0	0	1 574 000
Likestillingstiltak	650 000	0	0	650 000
Samiskrelatert statistikk i Norge	300 000	0	0	300 000
Andre Tilskudd (politisk arbeid)	4 451 000	0	0	4 451 000
Konferanser	1 085 000	0	0	1 085 000
Utdeling av pris	100 000	0	0	100 000
Samefolkets fond	0	0	0	0
Andre virkemidler	500 000	0	0	500 000
Sum virkemidler	177 340 000	1 850 000	0	179 190 000
Sum driftsinntekter - virkemidler	76 541 000	600 000	0	77 141 000
Driftskostnader				
Drift politisk nivå	18 291 000	140 000	671 629	19 102 629
Drift administrasjon	54 875 000	460 000	0	55 335 000
Investeringer	1 500 000	0	0	1 500 000
Spesielle prosjekter	1 875 000	0	0	1 875 000
Sum driftskostnader	76 541 000	600 000	671 629	77 812 629
ÅRSRESULTAT	0	0	-671 629	-671 629

Post 50 Bevilgninger fra departementene

Totaltabell Sametingets samlede inntekter -revidert budsjett 2006

Kap.Post	Beskrivelse	Budsjett -06	Ekstra tildeling	Refordel.bud	Rev.bud-06
540.50	Kommunal- og regionaldept. - KRD	153 350 000	0	0	153 350 000
206.50	Utdannings- og forskningsdept. - UFD	29 453 000	0	0	29 453 000
226.01	Utdannings- og forskningsdept. - UFD (tillegg)	1 500 000	0	0	1 500 000
248.21	Utdannings- og forskningsdept. - UFD (tillegg)	1 500 000	0	0	1 500 000
856.50	Barne- og familiedept. - BFD	11 435 000	0	0	11 435 000
1429.50	Miljøverndept. - MD	2 000 000	0	0	2 000 000
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	43 743 000	0	0	43 743 000
335.75	Kultur- og kirkedept. - KKD	500 000	0	0	500 000
701.21.05	Helsedept. - HD (ikke spes. I HD's budsj. for 2003)	5 400 000	0	0	5 400 000
1149.50	Landsbruksdept. - LD	2 000 000	0	0	2 000 000
	Landsbruksdept. - LD	2 000 000	0	0	2 000 000
206.50	Utdannings- og forskningsdept. - UFD	1 000 000	0	0	1 000 000
552..72	Kommunal- og regionaldept. - KRD	0	2 450 000	0	2 450 000
540.50	Kommunal- og regionaldept. - KRD	0	0	0	0
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	0	0	0	0
320.53	Kultur- og kirkedept. - KKD	0	0	0	0
Totalt bevilget I		253 881 000	2 450 000	0	256 331 000
540.54	KRD - Avkastning Samefolkets fond	4 650 000	0	0	4 650 000
Totalt bevilget II		258 531 000	2 450 000	0	260 981 000

Sametingets totale budsjett for 2006 er på totalt kr 258 531 000, inkl avkastning til Samefolkets fond på kr 4 650 000. Sametinget har i tildelingsbrevet fra kommunal- og regionaldepartementet (KRD) fått en tilleggsbevilgning til Interreg på kr 2 450 000 over kapittel 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling.

Fordeling av overskuddet og ekstra tildeling

Tabellene nedenfor viser fordelingen av overskuddet på kr 671 629, samt ekstra tildelingen på kr 2 450 000 fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Post 01 Driftsutgifter politisk ledelse

Driftsutgifter politisk ledelse

Post 01	Benevnelse	Bud 2006	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-06
1010	Sametingets plenum	5 600 000	0	671 629	6 271 629
1110	Sametingets motelederskap	1 110 000	0	0	1 110 000
1120	Sametingets kontrollkomite	350 000	0	0	350 000
1210	Sametingsgruppene	2 000 000	0	0	2 000 000
1310	Samisk parlamentarisk råd	550 000	0	0	550 000
1410	Sametingets tilskuddstyre	640 000	140 000	0	780 000
1510	Sametingsrådet	5 866 000	0	0	5 866 000
1610	Sametingets språkstyre	350 000	0	0	350 000
1620	Samisk språknemnd	1 000 000	0	0	1 000 000
1910	Sametingets ungdomspolitisk utvalg (SUPU)	325 000	0	0	325 000
1920	Sametingsvalget - fagutvalg	500 000	0	0	500 000
Sum		18 291 000	140 000	671 629	19 102 629

På bakgrunn av endringer i reglementet for Sametingets politiske nivå sak 013/06, medfører endringene i reglementet økte utgifter i 2006. Plenum har vedtatt at de nye reglene skal gjelde fra 1.

januar 2006 og at endringene i reglementets punkt 2.1.4 for de politiske gruppene gjelder ut valgperioden. Økte utgiftene i året er fordelt slik:

Tekst	Tidligere reglement	Etter ny reglement	Økning
Faste godtj.representanter	1 440 000	1 620 000	180 000
Faste godgj. gruppe ledere	840 000	1 155 000	315 000
Ekstra gruppemøte 1550 x 4 x 32			198 400
Totalt ekstra utgifter			693 400

Det avsettes kr 671 629 til å dekke merutgifter til politisk ledelse i revidert budsjett 2006.

Sametinget har fra 2006 fått kr 600 000 fra KRD til å dekke driftsutgifter vedrørende arbeidet med Interreg. Av dette skal kr 140 000 gå til å dekke utgifter vedrørende det politiske arbeidet med Interreg programmet. Sametinget avsetter kr 140 000 i revidert budsjett for 2006 til å dekke utgifter vedrørende politisk arbeid med Interreg.

Post 01 Driftsutgifter administrasjon

Driftsutgifter administrasjon

Post 01	Benevnelse	Bud 2006	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-06
-	Driftsutgifter administrasjon	54 875 000	460 000	0	55 335 000
-	Investeringer	1 500 000	0	0	1 500 000
-	Spesielle prosjekter	1 875 000	0	0	1 875 000
Sum		58 250 000	460 000	0	58 710 000

Som nevnt under post 01 driftsutgifter politisk ledelse, fikk Sametinget midler fra KRD på kr 600 000 til å dekke driftsutgifter vedrørende arbeidet med Interreg. Av dette skal kr 460 000 gå til å dekke de administrative utgifter vedrørende arbeidet med Interreg. Det avsettes kr 460 000 til å dekke disse utgiftene i revidert budsjett for 2006.

Post 300 Næring

Samisk utviklingsfond

Post 300	Benevnelse	Budsjett -06	Ekstra tildeling	Refordeling bud.	Rev.bud-06
30000	Fiskeri	4 100 000	0	0	4 100 000
30010	Jordbruk	3 000 000	0	0	3 000 000
30020	Duodji - avtale	8 500 000	0	0	8 500 000
30030	Annet næringsliv	6 000 000	0	0	6 000 000
30040	Interreg	1 000 000	1 850 000	0	2 850 000
Sum		22 600 000	1 850 000	0	24 450 000

Sametinget har fått tilleggsbevilgning fra KRD på kr 2 450 000 til deltakelse og ivaretagelse av sekretariatansvaret for Interreg III A programmene, Sápmi i Nord-programmet og Áarjel-saemien Dajve i Sverige-Norge-programmet. Av dette skal kr 600 000 gå til å dekke driftsutgifter vedrørende arbeidet med Interreg programmene. De resterende midlene på kr 1 850 000 skal gå til de to nevnte Interreg programmene. Sametinget avsetter kr 1 850 000 i revidert budsjett for 2006 til dette formålet.

Behandlingen av saken ble avsluttet 31.05.06 kl. 15.10.

Originalspråk: Norsk

Sak 021/06

Kontrollkomiteen - beretning perioden 2005- april 2006

Arkivsaknr.
04/644

Saken påbegynt onsdag 31. mai 2006 kl. 16.35.

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	02.09.2005	Sametingets kontroll- og konstitusjonskomite	Virksomhetsberetning for kontroll- og konstitusjonskomiteen 2004 - 2005.

II Forslag og merknader

Kontrollkomiteens innstilling:

Kontrollkomiteens - beretning perioden oktober 2005 - april 2006 tas til orientering.

Innledning

Sametinget valgte den 20. oktober 2005 i sak 45/05 følgende medlemmer i kontrollkomiteen:

1. Per-Ivar Henriksen, leder
2. Hilde Anita Nyvoll Vangen, nestleder
3. Per Edvind Varsi, medlem
4. Klemet Erland Hætta, medlem
5. Lene Hansen, medlem

Møter i komiteen

- Møte 1. og 2. desember 2005 i Karasjok
- Møte 25. og 26. januar 2006 i Oslo
- Telefonmøte 22. februar 2006
- Møte 16. mars 2006 i Karasjok

I tillegg har komiteleder Per-Ivar Henriksen den 11. november 2006 hatt møte med tidligere leder i Kontroll- og konstitusjonskomiteen Jørn Are Gaski i Tana, og med leder av Ytre Vest- Finnmark kommunerevisjon.

Komitelederen har også hatt møte med visepresidenten 1. mars 2006.

Virksomheten til kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen har ved endring av Sametingets forretningsorden i større grad fått renyrkete oppgaver i forhold til kontroll og saksbehandlingsoppgaver av ”konstitusjonell” karakter. For eksempel er forretningsorden en oppgave som er fratatt komiteen. Som følge av dette er medlemmer av komiteen også medlemmer i Sametingets fagkomiteer.

Kontrollkomiteen har det første halvåret konsentrert sin virksomhet om å sette seg inn i regelverket for komiteen og komiteens arbeidsoppgaver.

Leder av komiteen Per-Ivar Henriksen hadde den 11. november 2005 møte med tidligere leder i Sametingets kontroll- og konstitusjonskomité for å gjennomgå arbeidet i komiteen. På møtet ble siste periodes virksomhetsberetning fra komiteen gjennomgått og enkelte saker som var blitt behandlet drøftet.

Videre ble følgende tema drøftet:

- Parlamentarisk kontroll, og hva legges i det?
- Skal hver enkelt sak legges frem for plenum, eller skal det gjøres i en virksomhetsberetning?
- Komiteens initiativrett
- Årsmeldinger for perioden 2003-2005
- Saksbehandling og forberedelse som leder

Komiteen hadde sitt første møte den 1. og 2. desember 2005 i Karasjok. På møtet ble følgende tema tatt opp:

- Gjennomgang av forretningsorden og regelverk for kontrollkomiteen
- Gjennomgang av de to foregående årsmeldingene til komiteen
- Orientering og saksbehandlingsrutiner og ansvar
- Kontroll med økonomiforvaltning og parlamentarisk kontroll
- Orientering om riksrevisjonens rapport
- Saker til behandling – kontrollordninger i Sametinget

Plenumsleder Josef Vedhugnes deltok på møtet som kursleder og gjennomgikk forretningsordenen.

Komiteen hadde videre møte i Oslo 25. – 26. januar 2006. Møtet ble lagt til Oslo blant annet for å avholde møte med Riksrevisjonen. På møtet med Riksrevisjonen ble det informert om Riksrevisjonens arbeid generelt og de oppgaver Riksrevisjonen har ovenfor Sametinget.

Det ble også avholdt møte med Odd Jørgen Sørensen fra LO Stat. Dette for å få en nærmere forståelse av Statens reiseregulativ og Sametingets praktisering av dette. Sørensen informerte om partenes forståelse av reiseregulativet og praktisering av det, og det ble konkludert med at Sametinget hadde en korrekt praktisering av reiseregulativet.

Den 16. mars hadde Kontrollkomiteen møte i Karasjok. I forbindelse med møtet ble det avholdt et møte med Kontrollutvalget i Finnmark fylkeskommune som orienterte om sin virksomhet.

Videre har Kontrollkomiteen hatt møter i forbindelse med komitéarbeidet i Sametinget i uke 7, 2006 og i forbindelse med Sametingets plenum i uke 9, 2006.

Saker behandlet i komiteen

Klage fra Isak M. O Hætta

Klage på valg av komiteer i Sametinget fra Isak Mathis O. Hætta 09.01.2006 ble fremlagt for komiteen. Kontrollkomiteen besluttet i møte den 25. januar 2006 at saken ikke tas opp til formell behandling. Dette er begrunnet med at saken er avgjort av Sametinget i plenum. Kontrollkomiteen har ikke anledning til, etter Sametingets forretningsorden å føre kontroll med innholdet i de vedtak som fattes av Sametinget i plenum.

Sametingets forretningsorden – revidering

Kontrollkomiteen behandlet saken under sitt møte den 13.02.2006 og i telefonmøte den 22.02.2006. Saken ble oversendt plenum som fattet vedtak i sak 06/06.

Undersøkelse av Sametingets tilskudd til Goahtegearret

Kontrollkomiteen har gjennomgått dokumenter i saken angående tilskudd til Goahtegearret, Samenes naturressursforbund. De opplysninger som til nå foreligger, gir ikke Kontrollkomiteen grunn til å gå videre med saken.

Kontrollkomiteen vil imidlertid påpeke at det kan være grunn for Sametinget å endre rutiner vedrørende utbetaling av tilskudd. Slik forholdet er i dag utbetales tilskudd til organisasjoner eller øvrige juridiske enheter basert blant annet på revisorrapporter for regnskap som er over ett år gammel ved utbetalingstidspunktet.

Kontrollkomiteen ber derfor rådet vurdere krav om for eksempel skatteattest før utbetaling av tilskudd. Dette for å sikre at tilskudd kun utbetales til organisasjoner som er økonomisk levedyktige og slik at tilskuddet bidrar til å fremme de tiltak som ligger til grunn for vedtaket.

Offentliggjøring av dokumenter i Sametinget

Kontrollkomiteen tok i brev av 02.03.2006 til Sametingsrådet opp spørsmålet om offentliggjøring av dokumenter i Sametinget. Dette på bakgrunn av opplysninger i media om offentliggjøring av hemmelige dokumenter i Sametingets postlister. Dette gjelder dokumenter vedrørende utkast til stortingsmelding om forvaltningsplan for Barentshavet, samt interne dokumenter om evaluering av omorganiseringen.

Kontrollkomiteen viser til at en slik offentliggjøring kan bidra til å svekke Sametingets omdømme og ba på denne bakgrunn om tilbakemelding på hvorfor dette har skjedd og hvilke tiltak Sametingsrådet har igangsatt slik at dette ikke gjentar seg. Komiteen har ikke fått svar på denne henvendelsen.

Oppfølging og planer for Komiteen i perioden

Kontrollkomiteen merker seg at det ikke finnes samlede regler for behandling av protokoller for alle organ i Sametinget. Kontrollkomiteen mener at dette bør vurderes utarbeidet og behandlet i nær fremtid.

Komiteen er også opptatt av at Sametingets bruk av moderne informasjonsteknologi vurderes regelfestet. Det bør vurderes et eget regelsett for nettstedet samediggi.no.

På bakgrunn av Riksrevisjonens merknader til Sametingets regnskap for 2004 vil komiteen følge opp Sametingets rutiner for forvaltning av tilskudd. Komiteen har allerede påpekt enkelte områder og vil fortsatt ha fokus på dette.

Komiteen vil videre se på rutiner vedrørende utbetaling av tilskudd blant annet til samiske organisasjoner.

III Votering

Av 43 representanter var 38 til stede. Det ble ikke gjennomført noen votering i saken.

- Kontrollkomiteens beretning ble tatt til orientering.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Per Ivar Henriksen, saksordfører	
2	Klemet Erland Hætta Klemet Erland Hætta	Per Ivar Henriksen
3	Jørn Are Gaski	
4	Johan Mikkel Sara	Per Ivar Henriksen
5	Per Ivar Henriksen	

VI Sametingets vedtak

Kontrollkomiteens - beretning perioden oktober 2005 - april 2006 tas til orientering.

Behandlingen av saken ble avsluttet 31.05.06 kl. 16.00.

Sak 22/06

Kjøreregler for arbeidet i Sametingets fagkomiteer

Arkiv Arkivsaksnr.
SF-012.9 05/1670

Saken påbegynt tirsdag 30.05.06 kl. 17.30

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Møtelederskapet	21.04.06	005/06
Plan- og finanskomiteen	9.-11.05.06	009/06
Sametingets plenum	29.05.- 02.06.06	022/06

I Vedlegg

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
----	-----------	-------------------	--------

II Forslag og merknader

Møtelederskapets forslag til innstilling overfor komiteen:

Kjøreregler for arbeidet i Sametingets fagkomiteer

- 1) Komiteenes organisering og arbeid
 - a) Første gang komiteene trer sammen velger komiteene leder og nestleder dersom de ikke er valgt av plenum. Valget gjelder for hele valgperioden.
Angående valg av komiteer, se forretningsorden § 22.
 - b) Medlemmene i komiteene har samme plikt til å møte i komiteene som i Sametinget. Permisjon til komitémøtene må søkes fra møtelederskapet, jf. forretningsorden § 17 pkt. c. Plenumsleder sørger for at innvilgede permisjoner meldes fra til komitélederne.

En vararepresentant som blir innkalt, trer inn som medlem i den komiteen som den faste representanten sitter i.

- c) Møtelederskapet innkaller til felles komitémøter for alle Sametingets representanter og setter opp tidsplan for møtene. Møtene holdes i forkant av plenumsmøtene, og legges fortrinnsvis til nest siste uke før plenum.
- d) Komitéleder innkaller komiteene til telefonmøte for valg av saksordførere. Komiteene kan delegere valget til komitéleder, som sammen med nestleder fatter beslutning om dette. I større saker kan det velges flere saksordførere. Har den valgte saksordfører forfall ved behandling av hele eller store deler av en sak, velges det en ny saksordfører. Sametingsrådets medlemmer kan ikke inneha oppgaven som saksordfører. Funksjonen som saksordfører skal rullere blant komiteens medlemmer.
- e) Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere skal umiddelbart oversendes komiteens medlemmer og plenumsleder. Plenumsleder sørger for at Sametingets representanter blir informert om beslutningen og for at beslutningen legges ut på Sametingets nettsider.
- f) Komitéleder leder møtene i komiteen. Har lederen forfall, overtar nestlederen lederens oppgaver. En komité kan holde møte når minst tre femtedeler av medlemmene er til stede, og et komitévedtak er gyldig når minst tre femtedeler av medlemmene er til stede når vedtaket fattes. Ved stemmelikhet avgjør komitélederens stemme, jf. forretningsorden § 22.
- g) Komitélederen har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene i komiteen og for at alt av dokumenter i sakene komiteen behandler blir registrert. I tillegg til innstillingen skal protokollen inneholde dato og tid for møte – når det starter og når det slutter, en oversikt over hvem som har deltatt på møtet og eventuelle permisjoner av kortere eller lengre varighet. Saksordføreren er ansvarlig for at komiteens innstilling er i samsvar med det som komiteen har besluttet i saken, jf. forøvrig pkt. 2 b og c nedenfor.
- h) Saksordførerne presenterer for komiteen sakene som den har fått oversendt, og søker å skaffe til veie opplysninger og foreta undersøkelser som komiteen ber om.
- i) Komitéleder har ansvaret for framdrift i sakene og for at innstillingen er ferdig innen fristen. Møtelederskapet kan gi en komité utsettelse i fristen for avgivelse av en innstilling, eller overføre saken til behandling i en annen komité. Møtelederskapet kan også vedta at en sak først skal behandles i en komité og at denne komiteens utkast til innstilling forelegges en annen komité til uttalelse før innstillingen avgis.
- j) Når komiteen ønsker opplysninger/dokumentasjon i en sak som komiteen har fått oversendt til behandling fra møtelederskapet, skal komiteen rette skriftlige spørsmål til den som har fremmet forslag til innstilling i saken – Sametingsrådet eller møtelederskapet. Spørsmålene skal være underskrevet av komitéleder og saksordfører. Svarene fra Sametingsrådet, eventuelt møtelederskapet, skal foreligge så raskt som mulig i skriftlig form eller ved muntlig orientering for komiteen.

2) Komitéinnstillingen – form og fremleggelse

- a) En komitéinnstilling skal som hovedregel avgis til møtelederskapet umiddelbart etter at komitémøtet er over, men senest kl. 12.00 dagen før saken behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest kl. 16.00 dagen før saken behandles i plenum.
- b) Komiteene skal avgis skriftlige innstillinger. Innstillingene skal være så korte som mulig og ikke gjengi dokumenter som en like godt kan vise til. Innstillingen fra komiteene legges opp slik de ulike medlemmene i komiteen kommer til orde på en best mulig måte.
- c) I en komitéinnstilling skal Sametingsrådets, eventuelt møtelederskapets, forslag til innstilling alltid legges til grunn, og innstillingen kan bestå av en eller flere merknader og et eller flere mot-, endrings- eller tilleggsforslag. Det skal gå klart fram av innstillingen hvem som står bak de ulike merknadene og forslagene.
Forslag som omhandles og utformes i innstillingen skal nummereres og framgå i et eget avsnitt etter merknadene. Antallet medlemmer som står bak avgjør rekkefølgen på merknadene og forslagene, slik at de med størst oppslutning refereres først.
- d) Komiteene skal sammen med innstillingen anslå tidsbehovet i plenum for hver enkelt sak de behandler. Saksordførerne legger fram et notat til møtelederskapet med et forslag til tidsbruk i plenum og en orientering om hvem som presenterer ulike fraksjoners syn i saken. Møtelederskapet avgjør avsatt taletid i plenum på bakgrunn av saksordførernes forslag.
- e) Når en sak som har vært behandlet i en komité legges fram for plenum, presenterer først saksordføreren saken som er til behandling, saksbehandlingen i komiteen og det synet vedkommende selv står bak. Eventuelle andre syn i saken presenteres av de ulike fraksjonene, jf. pkt. d foran.

3) Andre forhold

- a) Sametingets fagkomiteer kan ikke avgis innstillinger i andre saker enn de møtelederskapet har oversendt til behandling.
- b) Komiteene kan avholde høringer. Med høringer menes et møte der komiteene mottar forklaringer fra personer eller grupper som selv har bedt komiteen om å få møte komiteen eller som komiteen har inviterer til møtet. Komitélederen beslutter i samråd med nestleder og saksordfører om en høring skal holdes og hvem som eventuelt skal inviteres. Komiteenes høringer foregår for åpne dører så lenge komiteene ikke har bestemt noe annet.
- c) Komiteene kan søke møtelederskapet om å få dekket utgifter til for eksempel befaringer i saker som komiteene behandler eller til høringer som komiteene ønsker å gjennomføre utenom de ordinære komitémøtene.
- d) De ordinære komitémøtene er som hovedregel lukket. Komiteene kan imidlertid bestemme det motsatte når de ønsker det, jf. forretningsorden § 23.

4) Forholdet til media og offentligheten

- a) Det enkelte komitémedlem står fritt til å forfekte sin politikk på et generelt og prinsipielt grunnlag, og også imøtegå andre representanters og partiers politikk på generelt og prinsipielt grunnlag. Medieutspill med basis i drøftelser og ordskifter i komiteen bør imidlertid ikke skje. Komitémedlemmene må ta hensyn til at drøftingene i komiteene skal være fruktbare, uten at dette skal skje på bekostning av den enkeltes rett til ytring i det offentlige rom.
- b) Komiteene etablerer en konsensus om hvordan de forøvrig ønsker å arbeide i forhold til media.

Innstilling fra Plan- og finanskomiteen

Merknader

Hele komiteen med medlemmene fra: Norske Samers Riksforbund; Roger Pedersen, Ann-Mari Thomassen, Kirsti Guvsám, Per Bjørn Lakselvnes. Norske Samers Riksforbund/Samefolkets parti; Gunn-Britt Retter, Jánoš Trosten. Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Samefolkets parti; Amund P. Anti. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende merknad:

Merknad 1

Etter komiteens syn har vedtaket om opprettelse av komiteer i sak 44/03 ført til en mer fruktbar og demokratisk arbeidsform. Komiteene er tverrpolitisk sammensatt, noe som gir mulighet til dialog og bred enighet i sakene. Komiteene går dypere inn i sakene, som i økende grad mer komplekse og detaljerte, og de enkelte medlemmene i fagkomiteene gis mulighet til økt faglig innsikt.

Komiteens mindretall med medlemmene fra: Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende merknad:

Merknad 2

Vi registrerer at Sametingets forretningsorden § 23 sier at komitemøtene i hovedsak er lukket.

Vi finner det ikke naturlig at Sametingets møter er lukket, og ber om at Sametingets forretningsorden blir endret slik at komitemøtene i hovedsak blir åpne ved neste revidering av tingets forretningsorden.

Forslag

Hele komiteen med medlemmene fra: Norske Samers Riksforbund; Roger Pedersen, Ann-Mari Thomassen, Kirsti Guvsám, Per Bjørn Lakselvnes. Norske Samers riksforbund/Samefolkets parti; Gunn-Britt Retter, Jánoš Trosten. Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Samefolkets parti; Amund P. Anti. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende forslag:

Sign: _____ / _____
Møtesekretærer: Inga M. Eira / Marit E. Mienna

Forslag 1

- 1d) Ny første setning: Komiteleder innkaller komiteene til telefonmøte for valg av saksordførere og skyggesaksordførere.
- 1d) Ny fjerde setning: Har den valgte saksordfører forfall ved åpningen eller behandlingen av hele eller store deler av en sak, velges det en ny saksordfører. Komiteleder kan utsette åpningen av saken dersom saksordfører har kortere fravær i saken.
- 1e) Ny første setning: Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere og skyggesaksordfører skal umiddelbart oversendes komiteens medlemmer og plenumsleder.
- 1f) Ny tredje setning: Dersom både leder og nestleder har forfall velger komiteen settelede.

Nytt punkt:

- 1g) Forslag og merknader til saker som komiteen har under behandling, skal fremmes skriftlig og sendes elektronisk til komitésekretær. Når saken påbegynnes skal det fastsettes siste frist for innlevering av forslag og merknader.

Punkt g)- j) i møtelederskapets innstilling flyttes en bokstav ned.

Nytt punkt:

- 1l) Dokumenter som foreligger på samisk og norsk skal være tilgjengelig for komiteen under behandling av komitèsaker jf. Samelovens språkregler.

Nytt punkt som erstatter møtelederskapets innstilling:

- 2a) En komiteinnstilling skal som hovedregel avgis til møtelederskapet umiddelbart etter komitemøtet, men senest 40 timer før saken skal behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest 36 timer før saken skal behandles i plenum.

Komiteens flertall med medlemmene fra: Norske Samers Riksforbund; Roger Pedersen, Gunn-Britt Retter, Ann-Mari Thomassen, Kirsti Guvsám, Per Bjørn Lakselvenes. Norske Samers riksforbund/Samefolkets parti; Gunn-Britt Retter, Jánoš Trosten. Samefolkets parti; Amund P. Anti.

fremmer følgende forslag:

Forslag 2

Ny siste setning

- 2e) Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av forslagsstillerne.

Komiteens mindretall med medlemmene fra: Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende forslag:

Forslag 3

Nytt punkt

Sign: _____ / _____
Møtesekretærer: Inga M. Eira / Marit E. Mienna

2e) som erstatter møtelederskapets innstilling:

Når en sak som har vært behandlet i en komite legges fram for plenum, presenterer saksordføreren saken som har vært til behandling, saksbehandlingen i komiteen, og komiteflertallets syn i saken. Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av de ulike forslagsstillerne jfr, forretningsorden § 5.

Hele komiteen med medlemmene fra: Norske Samers Riksforbund; Roger Pedersen, Ann-Mari Thomassen, Kirsti Guvsám, Per Bjørn Lakselvnes. Norske Samers riksforbund/Samefolkets parti; Gunn-Britt Retter, Jánoš Trosten. Arbeiderpartiets sametingsgruppe; Vibeke Larsen, Egil Olli, Magnhild Mathisen, Willy Ørnebakk, Bjørg Eli Masternes. Samefolkets parti; Amund P. Anti. Finnmarkslista; Toril Bakken

fremmer følgende forslag:

Forslag 4

Sametinget slutter seg til Møtelederskapets innstilling med unntak av de allerede vedtatte endringer.

III Votering

Av 43 representanter var 40 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Plan- og finanskomiteens forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
- Plan- og finanskomiteens forslag 3 ble forkastet med 22 stemmer. 18 stemte for.
- Plan- og finanskomiteens forslag 2 ble enstemmig vedtatt.
- Plan- og finanskomiteens forslag 4 ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Kirsti Guvsám, saksordfører	
2	Willy Ørnebakk	
3	Roger Pedersen	Marianne Balto Henriksen
4	Ann-Mari Thomassen	Willy Ørnebakk
		Anders Urheim
	Ann-Mari Thomassen	
5	Kirsti Guvsám, saksordfører	

VI Sametingets vedtak

Kjøreregler for arbeidet i Sametingets fagkomiteer

- 1) Komiteenes organisering og arbeid
 - a) Første gang komiteene trer sammen velger komiteene leder og nestleder dersom de ikke er valgt av plenum. Valget gjelder for hele valgperioden.
Angående valg av komiteer, se forretningsorden § 22.
 - b) Medlemmene i komiteene har samme plikt til å møte i komiteene som i Sametinget. Permisjon til komitémøtene må søkes fra møtelederskapet, jf. forretningsorden § 17 pkt. c. Plenumsleder sørger for at innvilgede permisjoner meldes fra til komitélederne. En vararepresentant som blir innkalt, trer inn som medlem i den komiteen som den faste representanten sitter i.
 - c) Møtelederskapet innkaller til felles komitémøter for alle Sametingets representanter og setter opp tidsplan for møtene. Møtene holdes i forkant av plenumsmøtene, og legges fortrinnsvis til nest siste uke før plenum.
 - d) Komitéleder innkaller komiteene til telefonmøte for valg av saksordførere og skyggesaksordførere. Komiteene kan delegere valget til komitéleder, som sammen med nestleder fatter beslutning om dette. I større saker kan det velges flere saksordførere. Har den valgte saksordfører forfall ved åpningen eller behandlingen av hele eller store deler av en sak, velges det en ny saksordfører. Komitéleder kan utsette åpningen av saken dersom saksordfører har kortere fravær i saken.
Sametingsrådets medlemmer kan ikke inneha oppgaven som saksordfører.
Funksjonen som saksordfører skal rullere blant komiteens medlemmer.
 - e) Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere og skyggesaksordfører skal umiddelbart oversendes komiteens medlemmer og plenumsleder. Plenumsleder sørger for at Sametingets representanter blir informert om beslutningen og for at beslutningen legges ut på Sametingets nettsider.
 - f) Komitéleder leder møtene i komiteen. Har lederen forfall, overtar nestlederen lederens oppgaver. Dersom både leder og nestleder har forfall velger komiteen setteledere. En komité kan holde møte når minst tre femtedeler av medlemmene er til stede, og et komitévedtak er gyldig når minst tre femtedeler av medlemmene er til stede når vedtaket fattes. Ved stemmelikhet avgjør komitélederens stemme, jf. forretningsorden § 22.
 - g) Forslag og merknader til saker som komiteen har under behandling, skal fremmes skriftlig og sendes elektronisk til komitésekretær. Når saken påbegynnes skal det fastsettes siste frist for innlevering av forslag og merknader.
 - h) Komitélederen har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene i komiteen og for at alt av dokumenter i sakene komiteen behandler blir registrert. I tillegg til innstillingen skal protokollen inneholde dato og tid for møte – når det starter og når det slutter, en oversikt over hvem som har deltatt på møtet og eventuelle permisjoner av kortere eller lengre varighet. Saksordføreren er

ansvarlig for at komiteens innstilling er i samsvar med det som komiteen har besluttet i saken, jf. forøvrig pkt. 2 b og c nedenfor.

- i) Saksordførerne presenterer for komiteen sakene som den har fått oversendt, og søker å skaffe til veie opplysninger og foreta undersøkelser som komiteen ber om.
 - j) Komiteleder har ansvaret for framdrift i sakene og for at innstillingen er ferdig innen fristen. Møtelederskapet kan gi en komité utsettelse i fristen for avgivelse av en innstilling, eller overføre saken til behandling i en annen komité. Møtelederskapet kan også vedta at en sak først skal behandles i en komité og at denne komiteens utkast til innstilling forelegges en annen komité til uttalelse før innstillingen avgis.
 - k) Når komiteen ønsker opplysninger/dokumentasjon i en sak som komiteen har fått oversendt til behandling fra møtelederskapet, skal komiteen rette skriftlige spørsmål til den som har fremmet forslag til innstilling i saken – Sametingsrådet eller møtelederskapet. Spørsmålene skal være underskrevet av komitéleder og saksordfører. Svarene fra Sametingsrådet, eventuelt møtelederskapet, skal foreligge så raskt som mulig i skriftlig form eller ved muntlig orientering for komiteen.
 - l) Dokumenter som foreligger på samisk og norsk skal være tilgjengelig for komiteen under behandling av komitèsaker jf. samelovens språkregler.
- 2) Komiteinnstillingen – form og fremleggelse
- a) En komitéinnstilling skal som hovedregel avgis til møtelederskapet umiddelbart etter komitémøtet, men senest 40 timer før saken skal behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest 36 timer før saken skal behandles i plenum.
 - b) Komiteene skal avgi skriftlige innstillinger. Innstillingene skal være så korte som mulig og ikke gjengi dokumenter som en like godt kan vise til. Innstillingen fra komiteene legges opp slik de ulike medlemmene i komiteen kommer til orde på en best mulig måte.
 - c) I en komitéinnstilling skal Sametingsrådets, eventuelt møtelederskapets, forslag til innstilling alltid legges til grunn, og innstillingen kan bestå av en eller flere merknader og et eller flere mot-, endrings- eller tilleggsforslag. Det skal gå klart fram av innstillingen hvem som står bak de ulike merknadene og forslagene.
Forslag som omhandles og utformes i innstillingen skal nummereres og framgå i et eget avsnitt etter merknadene. Antallet medlemmer som står bak avgjør rekkefølgen på merknadene og forslagene, slik at de med størst oppslutning refereres først.
 - d) Komiteene skal sammen med innstillingen anslå tidsbehovet i plenum for hver enkelt sak de behandler. Saksordførerne legger fram et notat til møtelederskapet med et forslag til tidsbruk i plenum og en orientering om hvem som presenterer ulike fraksjoners syn i saken. Møtelederskapet avgjør avsatt taletid i plenum på bakgrunn av saksordførernes forslag.
 - e) Når en sak som har vært behandlet i en komité legges fram for plenum, presenterer først saksordføreren saken som er til behandling, saksbehandlingen i komiteen og det synet

vedkommende selv står bak. Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av forsalgsstillerne.

3) Andre forhold

- a) Sametingets fagkomiteer kan ikke avgi innstillinger i andre saker enn de møtelederskapet har oversendt til behandling.
- b) Komiteene kan avholde høringer. Med høringer menes et møte der komiteene mottar forklaringer fra personer eller grupper som selv har bedt komiteen om å få møte komiteen eller som komiteen har invitert til møtet. Komitelederen beslutter i samråd med nestleder og saksordfører om en høring skal holdes og hvem som eventuelt skal inviteres. Komiteenes høringer foregår for åpne dører så lenge komiteene ikke har bestemt noe annet.
- c) Komiteene kan søke møtelederskapet om å få dekket utgifter til for eksempel befaringer i saker som komiteene behandler eller til høringer som komiteene ønsker å gjennomføre utenom de ordinære komitémøtene.
- d) De ordinære komitémøtene er som hovedregel lukket. Komiteene kan imidlertid bestemme det motsatte når de ønsker det, jf forretningsorden § 23.

4) Forholdet til media og offentligheten

- a) Det enkelte komitémedlem står fritt til å forfekte sin politikk på et generelt og prinsipielt grunnlag, og også imøtegå andre representanters og partiers politikk på generelt og prinsipielt grunnlag. Medieutspill med basis i drøftelser og ordsrifter i komiteen bør imidlertid ikke skje. Komitémedlemmene må ta hensyn til at drøftingene i komiteene skal være fruktbare, uten at dette skal skje på bekostning av den enkeltes rett til ytring i det offentlige rom.
- b) Komiteene etablerer en konsensus om hvordan de forøvrig ønsker å arbeide i forhold til media.

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.05.06 kl. 18.10

Sak 23/06

Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke

Arkivsaknr.
05/2234

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	24.04.06	R 040/06
Nærings- og kulturkomiteen	9.-11.05.06	007/06
Sametingets plenum	29.05.- 2.06.06	23/06

Saken påbegynt onsdag 01. juni 2006 kl. 09.10.

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	2005-06-17	Justis- og politidepartementet	Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven)
2	1957-06-28	Miljøverndepartementet	Lov om friluftslivet

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling overfor komiteen:

I. Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark)

Sametinget fastsetter følgende midlertidige retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark), jf. finnmarkslovens § 4, jf. § 1:

§ 1 Formål

Retningslinjenes formål er å bidra til å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringer og samfunnsliv i Finnmark fylke.

Retningslinjene skal bidra til å sikre en bærekraftig utvikling for samisk kultur, tradisjonelle næringer og utmarksbruk og samfunnsliv på samenes egne premisser.

Retningslinjene skal også bidra til å styrke det samiske folks aktive deltakelse i beslutninger vedrørende disponeringene av grunn og naturressurser i fylket.

§ 2 Meahcci- begrepet

Meahcci (utmark) skal som hovedregel forstås på samme måte som i friluftslovens § 1, men den samiske benevnelsen meahcci og forståelsen av denne er ikke identisk med friluftslovens definisjon av utmark.

Ved tolkningen av retningslinjene må det derfor legges til grunn at friluftslovens definisjon av utmark ikke alltid vil samsvare med det samiske forståelsen av hva som hører til meahcci. Retningslinjene er imidlertid begrenset til å gjelde utmark i friluftslovens forstand.

§ 3 Når retningslinjene skal legges til grunn

I saker om endret bruk av meahcci skal statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, samt Finnmarkseiendommen vurdere hvilken betydning endringen vil ha for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv. Sametingets retningslinjer skal legges til grunn ved vurderingen av samiske interesser etter første punktum.

§ 4 Endret bruk av meahcci

Hva som er å anse for endret bruk må avgjøres konkret i det enkelte tilfellet hvor blant annet tidligere tiltak i området, tiltakets eller planenes omfang, karakter og varighet må vurderes.

Også midlertidige disponeringer og tiltak som medfører økt støynivå eller andre forstyrrelser kan under visse omstendigheter medføre endret bruk av meahcci.

Vedtak som kan medføre endret bruk av meahcci:

a. Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheters vedtak om tiltak i meahcci eller utvidelser av eksisterende bruk av meahcci slik som blant annet veiutbygginger, utbygginger av vassdrag, bergverksvirksomhet, hus- og hyttebygginger, oppføring av vind- eller annen type kraftverk, fastlegging av løyper og barmarksløyper for fritids eller andre formål, oppføring av fritidsanlegg, etablering av nasjonalparker eller andre typer verneområder, eller utvidelser av slike nevnte tiltak i meahcci. Også planer som regulerer utmarksbruk kan medføre endret bruk, herunder blant annet fylkesplanen, kommunenes areal- og reguleringsplaner og verneplaner som vil medføre at samisk tradisjonell bruk innskrenkes vesentlig eller på andre måter hindres innenfor verneområdet.

b. Finnmarkseiendommens vedtak om blant annet salg, bortfeste eller bortleie av grunn eller rettigheter til grunn i meahcci til ulike formål, slik som hus- og hytteformål, vindkraftverk, bortleie av vassdrag til energiproduksjon, bruksendringer i forbindelse med skogsforvaltning, vernevedtak, samt tillatelser til undersøkelse og drift av ikke-mutbare mineraler. Også andre tillatelser som Finnmarkseiendommen kan gi i kraft av sin grunneierposisjon vil kunne medføre endret bruk av utmark, slik som tillatelser til å foreta endringer i vegetasjon og naturformasjonene gjennom nydyrking, beplantning og hogst.

Endringer innenfor tradisjonell høsting og bruk av meahcci vil som hovedregel ikke anses som endret bruk av utmark, forutsatt at endringene eller tiltakene ikke medfører vesentlig økning i menneskelig aktivitet eller andre vesentlige ulemper eller hindringer for andre brukere av områdene.

§ 5 Hvordan virkningene av endret bruk skal vurderes

Offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen skal vurdere hvilke virkninger et tiltak eller planer vil kunne få for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringer og samfunnsliv.

Ved vurderingen av hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for samiske interesser, så skal det tas hensyn til de kulturelle særegenhetene som ligger til grunn for den tradisjonelle samiske bruken av meahcci. Respekt for og hensyntagen til samenes tradisjonelle kunnskaper knyttet til bruken av meahcci skal være en sentral del av grunnlaget for avgjørelsene som tas.

I bedømmelsen av om det foreligger tradisjonell bruk etter disse retningslinjene skal det vurderes om bruken skjer på en tradisjonell måte, herunder må brukens varighet og karakter vurderes. At en bruksmåte er tradisjonell utelukker ikke at bruken kan ha blitt tilpasset til den tekniske og økonomiske utviklingen.

§ 6 Virkningene for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringer og samfunnsliv

a. Virkninger for samisk kultur

Virkningene for det fysiske miljøet samt de sosiale og kulturelle konsekvensene for den samiske kulturen i det aktuelle området som helhet, inkludert de særlige virkningene for tradisjonelle samiske næringer og utmarksbruk og lokalsamfunn skal utgjøre grunnlaget for vurderingene.

Det skal vurderes hvilke virkninger tiltaket eller planen får for samisk kulturarv. Det skal særlig tas hensyn til at tiltak eller planer ikke skal krenke eller virke ødeleggende for samiske hellige steder, gravplasser og andre steder av særskilt kulturhistorisk betydning.

Ved vurderingen av hva som vil være til vesentlig hinder etter de følgende underpunktene, skal det legges vekt på den tradisjonelle kunnskapen de samiske utmarksbrukerne besitter. Det skal også legges til grunn at selv små tiltak kan innebære betydelig skade og svekke bærekraften for all samisk bruk av meahcci. Det skal særlig legges vekt på kartlegge og ta hensyn til tidligere tiltak i samme bruksområde.

Tiltaket som vurderes gjennomført må vurderes opp mot den bruken samiske utmarksbrukere har av det aktuelle området, og de konsekvensene det vil få for denne bruken. Det skal tas særlig hensyn til hvilke direkte og indirekte virkninger tiltaket vil få for samisk tradisjonell bruk av området eller ressursene, herunder følgeskader og andre negative ringvirkninger.

b. Virkninger for tradisjonell samisk reindrift

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for reindriften arealbruk, særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for en bærekraftig reindrift slik som blant annet; flyttleier, trekkveier, kalvings- og brunstområder, luftings- eller rasteområder, slakte- og merkeplasser, høst- og vinterbeiter, vår- og sommerbeiter, herunder områder av særverdi for reindriften, klarlegges.

Tiltak som vesentlig hindrer reindriften adgang til å uhindret drive og forflytte rein i de deler av beiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes, samt tiltak som for øvrig er til vesentlig hinder for bruk av tradisjonelle områder som nevnt i første avsnitt, bør unngås så langt det er mulig. Slike tiltak vil kunne medføre endringer i driftsmønsteret som vil være til betydelig skade for reindriften. Som flyttleier regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av rein.

Ved vurderinger av virkningene for reindriften skal den tradisjonelle bruken og driftsmåtene for reindriften i det konkrete området klarlegges i dialog med reieneierne selv og legges til grunn for vurderingene.

c. Virkninger for tradisjonell samisk utmarksbruk

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for utmarksbrukeres og bygdefolks arealbruk, særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for bærekraftig samisk utmarksbruk slik som blant annet; bygdens tradisjonelle nær- og bruksområder, herunder jakt- og fangstområder, fiskeplasser, multemyrer, sennagressplasser og andre utnyttelses og høstingsområder, klarlegges.

Tiltak som vesentlig hindrer samiske utmarksbrukeres tradisjonelle bruk og høsting av utmarksressursene, i områder som de tradisjonelt har brukt, bør unngås så langt det er mulig. Tiltak som medfører vesentlige rådighetsinnskrenkninger for nær- og bruksområdene til bygdefolk,

kombinasjonsbrukere og andre som utøver tradisjonell samisk utmarksbruk vil kunne svekke disses livsgrunnlag, og hindre deres utøvelse av sin kultur. Vedtak som medfører slike begrensninger, f.eks vern av tradisjonelle bruksområder, bør tillate at tradisjonell bruk og høsting skal få fortsette.

Ved vurderinger av virkningene for utmarksbrukere skal den tradisjonelle bruken i det konkrete området klarlegges i dialog med utmarksbrukerne selv og legges til grunn for vurderingene.

d. Virkninger for tradisjonelle samiske næringer

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for tradisjonelle utmarksnæringer eller kombinasjonsnæringer, jordbruk, bufehold samt andre tradisjonelle næringsformer, særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for slike næringers bærekraft, slik som blant annet; utmarks- eller kombinasjonsutøveres tradisjonelle bruksområder, herunder jakt- og fangstområder, fiskeplasser, multemyrer, sennagressplasser og andre utnyttelse og høstingsområder, jordbrukernes tradisjonelle bruksområder, herunder beitearealer i utmark for bufe, utmarksslåtter, skogbruk, trekkveier og stier, klarlegges.

Ved vurderinger av virkningene for de tradisjonelle næringsformene skal den tradisjonelle bruken i det konkrete området klarlegges i dialog med næringsutøverne selv og legges til grunn for vurderingene.

e. Virkninger for samisk samfunnsliv, levemåter og samiske næringer

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for samisk samfunnsliv, herunder samiske næringer, levemåter, bosetting og organisasjonsliv.

§ 7 Berørte samiske interessers aktive deltakelse i beslutningsprosessen

Ved vurderinger av hvilke virkninger endret bruk av utmark vil få for samiske interesser skal offentlige myndigheter samt Finnmarkseiendommen innhente skriftlige uttalelser, muntlige forklaringer mv. som klarlegger hvilke synspunkter berørte samiske interesser har til de planlagte arealdisponeringene eller planene.

Offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen skal så tidlig som mulig aktivt involvere de ulike samiske interessene som gjør seg gjeldende i beslutningsprosessen, og komme med all relevant og oppdatert informasjon til berørte parter undervegs i saksbehandlingen.

Samiske parter skal få benytte samisk som kommunikasjonsspråk. Dette gjelder både fremleggelse av skriftlige innspill og muntlige forklaringer.

Hvilke interesser som skal uttale seg mv. ved forberedelsen av vedtaket, må avgjøres utifra en konkret vurdering.

I saker som vil kunne ha virkninger for reindrift skal det innhentes uttalelser mv. fra områdestyret, distriktet/ distriktene, reindriftssidaer, familier/driftsenheter, og enkeltpersoner som vil kunne berøres av vedtaket.

I saker som vil kunne ha virkninger for kombinasjonsnæringer, tradisjonell utmarksbruk, jordbruk, bufehold eller andre utmarksinteresser skal det innhentes uttalelser mv. fra utmarkslag, bygdelag og foreninger, sauebeitelag, jeger- og fiskeforeninger og andre interesseorganisasjoner eller sammenslutninger, samt sidaer, familier og enkeltpersoner som vil kunne berøres av vedtaket.

Offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen skal ved saksforberedelsen særlig legge til rette for at reindriftsutøvere, utøvere av kombinasjonsdrift eller andre som befinner seg i meahcci over lengre perioder, skal ha en reell mulighet til å få deltatt og uttalt seg i saken.

§ 8 Hvordan vite at retningslinjene er vurdert

Offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen skal ved saksforberedelsen gjøre rede for hvilke samiske hensyn som er vurdert, hvordan virkningene for samisk kultur mv. er blitt klarlagt og vurdert, og hvem som har kommet med uttalelser og forklaringer og forøvrig deltatt i saksforberedelsen på vegne av ulike samiske interesser.

Vedtaket i saken med begrunnelse bør offentliggjøres på norsk og samisk. Av vedtaket og begrunnelsen skal det fremgå hvordan virkningene for samisk kultur mv. har vært vurdert, hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket, og om det er stilt vilkår med sikte på å særlig sikre naturgrunnet for samisk kultur mv. Offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen bør sørge for at berørte samiske interesser gjøres kjent med vedtakets innhold og virkninger på samisk.

§ 9 Sametingets uttalelse

Hvis tiltakets eller planenes omfang, karakter eller varighet tilsier det, plikter offentlige myndigheter eller Finnmarkseiendommen å innhente uttalelse fra Sametinget. Dette gjelder for tiltak eller planer som vil kunne få betydelige virkninger for samisk kultur mv.

Sametinget har etter eget initiativ rett til å avgi uttalelse i konkrete saker når det finner det nødvendig.

§ 10 Oppfølging av retningslinjene

Sametinget vil ved fastsettelsen av den endelige retningslinjene for endret bruk av meahcci, legge til rette for en åpne og inkluderende prosess, og foreta omfattende høringer av ulike interesser i Finnmark.

§ 11 Veileder til retningslinjene

Sametinget kan utforme en veileder til retningslinjene hvis det anses som hensiktsmessig.

II. Sametinget ser at finnmarksloven og innføringen av retningslinjene vil kunne medføre økonomiske og administrative konsekvenser for offentlige instanser som skal følge retningslinjene. Sametinget forutsetter at eventuelle utgifter dekkes av staten og at det gjøres et nødvendig oppfølgingsarbeid i forhold til dette som er en del av den totale gjennomføringen av finnmarksloven.

Innstilling fra Nærings- og kulturkomiteen

Merknad

Komiteens flertall, medlemmene Lene Hansen, Nanna A. Thomassen, Klemet Erland Hætta, Jarle Jonassen, Anne Dalheim, Miriam Paulsen, Norske samers riksforbund, Per Andersen Bæhr, Kautokeino flyttsamelite og Olaf Eliassen, Senterpartiet.

Fremmer følgende merknad:

Merknad 1

Det er veldig gledelig og en historisk begivenhet at samer i Norge gis mulighet på selvstendig grunn å utarbeide gjeldende retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke. Det er et stort ansvar som Sametinget får, og det ansvaret er Sametinget beredt på og vise seg verdig til.

Flertallet er glad for at utgangspunktet for utarbeidelse av Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke, hjemles i finnmarkslovens §4, hvor Sametinget kan lage retningslinjer for hvordan virkningen for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsnivå av endret bruk av utmark skal bedømmes.

Flertallet ser det som særlig viktig at de midlertidlige retningslinjene er klare når finnmarksloven trer i kraft 1. juli 2006, dette for å ivareta samiske forhold i saksbehandling av arealsaker, slik at forvaltningsorganene blir i stand å fatte vedtak etter finnmarkslovens §10.

Flertallet i komiteen er tilfreds med den skisserte prosessen for det videre arbeidet med å utforme Sametingets endelige retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke. Åpne og inkluderinger høringer skal belyse og sikre innspill fra interesserte, før de endelige retningslinjene fattes.

I forbindelse med komiteearbeidet med å utforme de endelige retningslinjene bør komiteen også vurdere å benytte muligheten med å avholde høring i forbindelse med komiteens behandling av saken. I følge kjøreregler fastsatt for Sametingets komitéarbeid, har komiteene mulighet å avholde høringer i saker hvor man anser det som viktig. Dette er noe som komiteen kan vurdere ved den videre saksbehandlingen av utarbeidelsen av Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke. Den ordningen kunne også Nærings- og kulturkomiteen benyttet ved behandlingen av sak 23/06, ved komitémøte i mai 2006.

Sametinget forutsetter at departementet snarlig godkjenner retningslinjene, slik at de trer i kraft samtidig med finnmarksloven, 1. juli 2006. Dette i tråd med Stortingets behandling av finnmarksloven, jfr §4 i finnmarksloven.

Komiteens mindretall, medlemmene Marianne Balto Henriksen, Henrik Eriksen, Rune Guttorm, Knut Store, Ranveig Matheussen, Anders Urheim, Per Edvind Varsi, Arbeiderpartiets sametingsgruppe fremla følgende merknader:

Merknad 2:

Finnmarkseiendommen overtar forvaltningsansvaret for grunnen i Finnmark med virkning fra 1. juli 2006. Gjennom finnmarkslovens § 4 "Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark" har Sametinget fått et virkemiddel for å påvirke arealforvaltningen i fylket. Det er en historisk hendelse at det samiske samfunn både kan påvirke, og utarbeide retningslinjer for endret bruk av utmark. Dette gir Sametinget et stort ansvar, men også en plikt til å vise at man gir alle berørte parter i Finnmark en mulighet til å komme med forslag. Sametingspresidenten har under finnmarkslov-arbeidet gitt lovnader om en åpen og inkluderende prosess med utarbeidelse av Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmarka i Finnmark.

Målet må være å få til gode retningslinjer som tar hensyn til hvordan man skal ivareta samiske forhold. For å oppnå dette er det viktig å ha en grundig demokratisk prosess hvor hele Finnmarks befolkning blir hørt, og gjennom prosessen skape tillit og eierskap til retningslinjene.

Proessen forut for utarbeidelsen av retningslinjene oppfattes som lukket, og den korte tidsfristen ivaretar ikke de forventningene som befolkningen var forespeilet om åpenhet. Sametingsrepresentantene har også krav på å kunne involvere sine respektive partier og organisasjoner i saksforberedelsen, og heller ikke dette har det vært mulig å gjennomføre.

Det forventes at forslaget til retningslinjer sendes ut på bred høring før Sametinget gjør sitt endelige vedtak. Sametingsrådet kan legge til grunn de foreslåtte retningslinjene, og på grunnlag av høringsuttalelsene fremlegge saken til endelig behandling.

Utkastet tas ikke opp til realitetsbehandling på dette tidspunkt, og behandles i stedet når ovennevnte prosess har vært gjennomført.

Forslag:

Komiteens flertall, medlemmene Lene Hansen, Nanna A. Thomassen, Klemet Erland Hætta, Jarle Jonassen, Anne Dalheim, Miriam Paulsen, Norske samers riksforbund, Per Andersen Bæhr, Kautokeino flyttsameliste og Olaf Eliassen, Senterpartiet

fremmer følgende forslag:

Forslag 1:

Komiteens flertall støtter Sametingsrådets forslag til innstillingen overfor komitéen i sak 23/06 Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke.

Komiteens mindretall, medlemmene Marianne Balto Henriksen, Henrik Eriksen, Rune Guttorm, Knut Store, Ranveig Matheussen, Anders Urheim, Per Edvind Varsi, Arbeiderpartiets sametingsgruppe fremla følgende merknader:

Forslag 2:

1. Forslaget til retningslinjer for endret bruk av utmark danner grunnlaget for en bred høring. Etter høringsrunden kommer Sametingsrådet med en innstilling til retningslinjer der høringsuttalelsene er vurdert og eventuelt innarbeidet.

2. Frem til Sametingets endelige retningslinjer for endret bruk av utmark er utarbeidet og vedtatt, praktiserer forvaltningen og Finnmarkseiendommen endret bruk av utmarka med utgangspunkt i intensjonen til finnmarksloven, og finnmarkslovens formålsparagraf, hvor det fastslås at grunn og naturressurser skal forvaltes til beste for innbyggerne og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Forslag 3, representant Terje Tretnes, Samefolkets liste:

Sametingets midlertidige retningslinjer for endret bruk av meahcci/utmark i Finnmark fylke

I.

Sametinget er av den oppfatning at midlertidige retningslinjer for finnmarksloven er avgjørende for å sikre samiske interesser når finnmarksloven trer i kraft den 1. juli 2006 og fram til permanente retningslinjer er etablert. Sametinget vil behandle forslag til permanente retningslinjer etter at en grundig høringsprosess, slik Sametingsrådet foreslår, er gjennomført. De permanente retningslinjene vil bli fastsatt på fritt grunnlag, hvor alle berettigede hensyn skal kunne ivaretas.

Sametinget ser klart betydningen og nytten av en bred, folkelig og demokratisk høringsprosess omkring utformingen av de permanente retningslinjene. Retningslinjenes legitimitet, og befolkningens forståelse av og aksept for innholdet i dem, forutsetter tilgang til informasjon og mulighet for påvirkning. Sametinget vil derfor særlig vektlegge en åpen og inkluderende prosess i utformingen av permanente retningslinjer for endret bruk av meahcci/utmark i Finnmark fylke. Alle parter som ønsker å komme med innspill oppfordres til å delta aktivt i dette arbeidet.

II.

Sametinget fastsetter følgende midlertidige retningslinjer for endret bruk av meahcci/utmark, jf. finnmarkslovens § 4:

§ 1 Formål

Retningslinjenes formål er å bidra til å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringer og samfunnsliv i Finnmark fylke.

Retningslinjene skal bidra til å sikre en bærekraftig utvikling for samisk kultur, tradisjonelle næringer og utmarksbruk og samfunnsliv på samenes egne premisser.

Retningslinjene skal også bidra til å styrke det samiske folks aktive deltakelse i beslutninger vedrørende disponeringene av grunn og naturressurser i fylket.

§ 2 Virkeområde

Retningslinjene gjelder for saker om endret bruk av meahcci/utmark, jf. finnmarkslovens §§ 4 og 10.

I saker om endret bruk av meahcci/utmark skal statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, samt Finnmarkseiendommen vurdere hvilken betydning endringen vil ha for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv. Sametingets retningslinjer skal legges til grunn ved vurderingen av samiske interesser etter første punktum.

Den samiske benevnelsen meahcci og den alminnelige forståelsen av dette begrepet er ikke identisk med frilufslovens definisjon av utmark. Meahcci skal i disse retningslinjer forstås på samme måte som utmark i frilufslovens § 1.

§ 3 Endret bruk av meahcci/utmark

Hva som er å anse for endret bruk av meahcci/utmark må avgjøres konkret i det enkelte tilfellet hvor blant annet tidligere tiltak i området, tiltakets eller planenes omfang, karakter og varighet må vurderes. Også midlertidige disponeringer og tiltak som medfører økt støynivå, annen type forurensning eller forstyrrelser kan under visse omstendigheter medføre endret bruk av meahcci/utmark.

Vedtak som kan medføre endret bruk av meahcci/utmark i finnmarkslovens forstand:

a. Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheters vedtak om tiltak i meahcci/utmark eller utvidelser av eksisterende tiltak slik som blant annet veiutbygginger, utbygginger av vassdrag, bergverksvirksomhet, hus- og hyttebygginger, oppføring av vind- eller annen type kraftverk, fastlegging av løyper og barmarksløyper for fritids- eller andre formål, eller oppføring av fritidsanlegg, eller utvidelser av slike nevnte tiltak i meahcci/utmark. Også planer som regulerer utmarksbruk, herunder blant annet fylkesplaner, kommunenes areal- og reguleringsplaner, samt planer og vedtak om etablering av nasjonalparker eller andre typer verneområder som vil medføre at samisk tradisjonell bruk innskrenkes eller på andre måter hindres innenfor verneområdet, kan medføre endret bruk.

b. Finnmarkseiendommens vedtak om blant annet salg, bortfeste eller bortleie av grunn eller rettigheter til grunn i meahcci/utmark til ulike formål, slik som hus- og hytteformål, vindkraftverk, bortleie av vassdrag til energiproduksjon, bruksendringer i forbindelse med skogsforvaltning, vernevedtak, samt tillatelser til undersøkelse og drift av ikke-mutbare mineraler. Også andre tillatelser som Finnmarkseiendommen kan gi i kraft av sin grunneierposisjon vil kunne medføre endret bruk av utmark, slik som tillatelser til å foreta endringer i vegetasjon og naturformasjonene gjennom nydyrking, beplantning og hogst.

Endringer innenfor tradisjonell høsting og bruk av meahcci/utmark er ikke å anse som endret bruk av utmark, forutsatt at endringene eller tiltakene ikke medfører vesentlig økning i menneskelig aktivitet eller andre vesentlige ulemper eller hindringer for andre brukere av områdene, se for øvrig § 4 3.ledd siste pkt.

§ 4 Hovedregler for vurderingen

Ved vurderingen av hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringer og samfunnsliv, så skal det tas hensyn til de kulturelle særegenhetene som ligger til grunn for den tradisjonelle samiske bruken av meahcci/utmark. Respekt for og hensyntagen til samenes

tradisjonelle kunnskaper knyttet til bruken av meahcci/utmark skal være en sentral del av grunnlaget for vurderingen.

Tiltaket som vurderes gjennomført må vurderes opp mot den bruken samiske utmarksbrukere har av det aktuelle området, og de konsekvensene det vil få for denne bruken. Det skal tas særlig hensyn til hvilke direkte og indirekte virkninger tiltaket vil få for samisk tradisjonell bruk av området eller ressursene, herunder følgeskader og andre negative ringvirkninger.

I bedømmelsen av om det foreligger tradisjonell bruk etter disse retningslinjene skal det vurderes om bruken skjer på en tradisjonell måte, herunder må brukens varighet og karakter vurderes. At en bruksmåte er tradisjonell utelukker ikke at bruken kan ha blitt tilpasset til den tekniske og økonomiske utviklingen.

Det skal legges til grunn at selv små tiltak kan innebære betydelig skade og svekke bærekraften for samisk bruk av meahcci/utmark. Det skal særlig tas hensyn til tidligere og andre aktuelle tiltak i samme bruksområde, og den samlede effekten slike tiltak har for samiske interesser.

Ved vurderingen av virkningen for samisk kultur m.v. skal det legges vekt på den tradisjonelle kunnskapen de samiske utmarksbrukerne besitter.

§5 Virkninger for samisk kultur

Virkningene for det fysiske miljøet samt de sosiale og kulturelle konsekvensene for den samiske kulturen i det aktuelle området som helhet, inkludert de særlige virkningene for tradisjonelle samiske næringer og utmarksbruk og lokalsamfunn, skal utgjøre grunnlaget for vurderingene.

Det skal vurderes hvilke virkninger tiltaket eller planen får for samisk kulturarv. Det skal særlig tas hensyn til at tiltak eller planer ikke skal krenke eller virke ødeleggende for samiske hellige steder, gravplasser og andre steder av særskilt kulturhistorisk betydning.

§6 Virkninger for tradisjonell samisk reindrift

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for reindriften arealbruk. Særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for en bærekraftig reindrift slik som blant annet; flytteleier, trekkveier, kalvings- og brunstområder, luftings- eller rasteområder, slakte- og merkeplasser, høst- og vinterbeiter, vår- og sommerbeiter, herunder områder av særverdi for reindriften, vektlegges sterkt.

Det skal vurderes om tiltaket eller planen vil kunne medføre endringer i driftsmønsteret som vil være til betydelig skade for reindriften. Som flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av rein.

Hensynet til reindriften adgang til å uhindret drive og forflytte rein i de deler av beiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes, samt hensynet til fortsatt bruk av tradisjonelle områder som nevnt i første avsnitt, skal vektlegges sterkt.

Ved vurderinger av virkningene for reindriften skal offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig vektlegge den sedvanlige bruken og de særlige driftsmåtene for reindriften i det aktuelle området, og legge dette til grunn for vurderingene av virkningene.

§7 Virkninger for tradisjonell samisk utmarksbruk

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for utmarksbrukeres og bygdefolks arealbruk. Særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for bærekraftig samisk utmarksbruk slik som blant annet; bygdens tradisjonelle nær- og bruksområder, herunder jakt- og fangstområder, fiskeplasser, multemyrer, sennagressplasser og andre utnyttelses- og høstingsområder, vektlegges sterkt.

Hensynet til samiske utmarksbrukeres tradisjonelle bruk og høsting av utmarksressursene i områder som de tradisjonelt har brukt, skal vektlegges sterkt. På samme måte skal det vektlegges sterkt at tiltak som medfører vesentlige rådighetsinnskrenkninger for nær- og bruksområdene til bygdefolk, kombinasjonsbrukere og andre som utøver tradisjonell samisk utmarksbruk, vil kunne svekke disses livsgrunnlag, og hindre deres utøvelse av sin kultur. Det bør også vektlegges sterkt om tiltak som f.eks vern av tradisjonelle bruksområder vil tillate at tradisjonell bruk og høsting får fortsette. Det samme gjelder for områder for samiske tradisjonelle næringsutøvere jf. §8.

Ved vurderinger av virkningene for utmarksbrukere skal offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig vektlegge den sedvanlige bruken, og de særlige utnyttelsesmåtene i det aktuelle området, og legge dette til grunn for vurderingene av virkningene.

§8 Virkninger for tradisjonelle samiske næringer

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for tradisjonelle utmarksnæringer eller kombinasjonsnæringer, jordbruk, bufehold samt andre tradisjonelle næringsformer. Særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for slike næringers bærekraft, slik som blant annet; utmarks- eller kombinasjonsutøveres tradisjonelle bruksområder, herunder jakt- og fangstområder, fiskeplasser, multemyrer, sennagressplasser og andre utnyttelses- og høstingsområder, jordbrukernes tradisjonelle bruksområder, herunder beitearealer i utmark for bufe, utmarksslåtter, skogbruk, trekkveier og stier, vektlegges sterkt.

Ved vurderinger av virkningene for de samiske næringsformene skal offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig legge vekt på den sedvanlige bruken og de særlige utnyttelsesmåtene i det aktuelle området, og legge dette til grunn for vurderingene av virkningene.

§ 9 Virkninger for samisk samfunnsliv, levemåter og samiske næringer

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for samisk samfunnsliv, herunder samiske næringer, levemåter, bosetting og organisasjonsliv.

§ 10 Berørte samiske interessers aktive deltakelse i beslutningsprosessen

Som et ledd i opplysningen av saken etter gjeldende forvaltningsprinsipper bør offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig ta hensyn til følgende:

a) Offentlige myndigheter samt Finnmarkseiendommen bør som et ledd i opplysningen av saken innhente både skriftlige og muntlige uttalelser som vil bidra til å klarlegge virkningene av de planlagte arealdisponeringene eller planene. Det er viktig at berørte parter får tilgang til relevant og oppdatert informasjon om planlagte tiltak.

b) Det er viktig at de ulike samiske interessene som gjør seg gjeldende så tidlig som mulig aktivt involveres. Hvilke interesser som det skal innhentes uttalelser fra mv. ved forberedelsen av vedtaket, må avgjøres ut fra en konkret vurdering.

c) I saker som vil kunne ha virkninger for reindrift bør det innhentes uttalelser mv. fra områdestyret, distriktet/ distriktene, reindriftssiidaer, familier/driftsenheter, og enkeltpersoner som vil kunne berøres av vedtaket.

d) I saker som vil kunne ha virkninger for kombinasjonsnæringer, tradisjonell utmarksbruk, jordbruk, bufehold eller andre utmarksinteresser bør det innhentes uttalelser mv. fra utmarkslag, bygdelag og foreninger, sauebeitelag, jeger- og fiskeforeninger og andre interesseorganisasjoner eller sammenslutninger, samt siidaer, familier og enkeltpersoner som vil kunne berøres av vedtaket.

e) Samiske parter bør få benytte samisk som kommunikasjonsspråk. Dette gjelder både fremleggelse av skriftlige innspill og muntlige forklaringer.

f) Offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen bør ved saksforberedelsen særlig legge til rette for at reindriftsutøvere, utøvere av kombinasjonsdrift eller andre som befinner seg i meahcci/utmark over lengre perioder, skal ha en reell mulighet til å få deltatt og uttalt seg i saken.

§ 11 Krav til begrunnelse

Som et ledd i begrunnelsen av vedtak i samsvar med gjeldende forvaltningsregler bør offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen redegjøre for hvordan virkningene for samisk kultur mv. har vært vurdert, hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket, på hvilken måte alternativer er vurdert, og om det er vurdert å stille vilkår med sikte på å særlig sikre naturgrunnet for samisk kultur mv. Det bør også redegjøres for hvem som har kommet med uttalelser og forklaringer og forøvrig deltatt i saksforberedelsen på vegne av ulike samiske interesser.

§ 12 Sametingets uttalelse

Sametinget har etter eget initiativ rett til å avgi uttalelse i konkrete saker når det finner det nødvendig.

§ 13 Ikrafttredelse og fastleggelse av endelige retningslinjer

Retningslinjene trer i kraft 1.7.2006, og gjelder frem til de endelige retningslinjene blir fastsatt, likevel ikke utover 1.7.2007.

III Votering

Av 43 representanter var 41 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Nærings- og kulturkomiteens forslag 1 ble trukket.
- Forslagene 2 og 3 ble satt opp mot hverandre. Forslag 3 ble vedtatt med 23 stemmer mot 18 stemmer som ble avgitt for forslag 2.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Klemet Erland Hætta, saksordfører	Egil Olli
	Klemet Erland Hætta	
2	Knut Store	Aili Keskitalo
		Toril Bakken
		Klemet Erland Hætta
	Klemet Erland Hætta, til forretningsorden	
	Terje Tretnes, til forretningsorden	
	Egil Olli, til forretningsorden	
	Klemet Erland Hætta, til forretningsorden	
3	Jánoš Trosten	Maja Lisa Kappfjell
		Willy Ørnebakk
		Egil Olli

	Jánoš Trosten	
4	Terje Tretnes	Per Ivar Henriksen
		Jørn Are Gaski
		Josef Vedhugnes
	Terje Tretnes	
	Klemet Erland Hætta, til forretningsorden	
5	Toril Bakken	Per Edvin Varsi
		Klemet Erland Hætta
		Terje Tretnes
	Toril Bakken	
6	Olaf Eliassen	Willy Ørnebakk
		Klemet Erland Hætta
		Per Edvin Varsi
	Olaf Eliassen	
7	Per Andersen Bæhr	Jánoš Trosten
		Willy Ørnebakk
		Toril Bakken
	Per Andersen Bæhr	
8	Marianne Balto Henriksen	
	Klemet Erland Hætta, til forretningsorden	
	Marianne Balto Henriksen, til forretningsorden	
	Klemet Erland Hætta, til forretningsorden	
	Josef Vedhugnes, til forretningsorden	
9	Aili Keskitalo	
10	Willy Ørnebakk	
11	Randi A. Skum	
12	Inger Jørstad	
13	Ann-Mari Thomassen	
14	Josef Vedhugnes	
15	Johan Mikkel Sara	
16	Klemet Erland Hætta	
17	Henrik Eriksen	
18	Jánoš Trosten	
19	Jørn Are Gaski	
20	Lene Hansen	
21	Egil Olli	
22	Terje Tretnes	
23	Anne Dalheim	
24	Gunn-Britt Retter	
25	Marianne Balto Henriksen	
26	Olaf Eliassen	
27	Jarle Jonassen	
28	Klemet Erland Hætta	
29	Klemet Erland Hætta	
	Jánoš Trosten, til forretningsorden	

VI Sametingets vedtak

I.

Sametinget er av den oppfatning at midlertidige retningslinjer for finnmarksloven er avgjørende for å sikre samiske interesser når finnmarksloven trer i kraft den 1. juli 2006 og fram til permanente retningslinjer er etablert. Sametinget vil behandle forslag til permanente retningslinjer etter at en grundig høringsprosess, slik Sametingsrådet foreslår, er gjennomført. De permanente retningslinjene vil bli fastsatt på fritt grunnlag, hvor alle berettigede hensyn skal kunne ivaretas.

Sametinget ser klart betydningen og nytten av en bred, folkelig og demokratisk høringsprosess omkring utformingen av de permanente retningslinjene. Retningslinjenes legitimitet, og befolkningens forståelse av og aksept for innholdet i dem, forutsetter tilgang til informasjon og mulighet for påvirkning. Sametinget vil derfor særlig vektlegge en åpen og inkluderende prosess i utformingen av permanente retningslinjer for endret bruk av meahcci/utmark i Finnmark fylke. Alle parter som ønsker å komme med innspill oppfordres til å delta aktivt i dette arbeidet.

II.

Sametinget fastsetter følgende midlertidige retningslinjer for endret bruk av meahcci/utmark, jf. finnmarkslovens § 4:

§ 1 Formål

Retningslinjenes formål er å bidra til å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringer og samfunnsliv i Finnmark fylke.

Retningslinjene skal bidra til å sikre en bærekraftig utvikling for samisk kultur, tradisjonelle næringer og utmarksbruk og samfunnsliv på samenes egne premisser.

Retningslinjene skal også bidra til å styrke det samiske folks aktive deltakelse i beslutninger vedrørende disponeringene av grunn og naturressurser i fylket.

§ 2 Virkeområde

Retningslinjene gjelder for saker om endret bruk av meahcci/utmark, jf. finnmarkslovens §§ 4 og 10.

I saker om endret bruk av meahcci/utmark skal statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, samt Finnmarkseiendommen vurdere hvilken betydning endringen vil ha for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv. Sametingets retningslinjer skal legges til grunn ved vurderingen av samiske interesser etter første punktum.

Den samiske benevnelsen meahcci og den alminnelige forståelsen av dette begrepet er ikke identisk med friluftslovens definisjon av utmark. Meahcci skal i disse retningslinjer forstås på samme måte som utmark i friluftslovens § 1.

§ 3 Endret bruk av meahcci/utmark

Hva som er å anse for endret bruk av meahcci/utmark må avgjøres konkret i det enkelte tilfellet hvor blant annet tidligere tiltak i området, tiltakets eller planenes omfang, karakter og varighet må vurderes. Også midlertidige disponeringer og tiltak som medfører økt støynivå, annen type forurensning eller forstyrrelser kan under visse omstendigheter medføre endret bruk av meahcci/utmark.

Vedtak som kan medføre endret bruk av meahcci/utmark i finnmarkslovens forstand:

a. Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheters vedtak om tiltak i meahcci/utmark eller utvidelser av eksisterende tiltak slik som blant annet veiutbygginger, utbygginger av vassdrag, bergverksvirksomhet, hus- og hyttebygginger, oppføring av vind- eller annen type kraftverk, fastlegging av løyper og barmarksløyper for fritids- eller andre formål, eller oppføring av fritidsanlegg, eller utvidelser av slike nevnte tiltak i meahcci/utmark. Også planer som regulerer utmarksbruk, herunder blant annet fylkesplaner, kommunenes areal- og reguleringsplaner, samt planer og vedtak

om etablering av nasjonalparker eller andre typer verneområder som vil medføre at samisk tradisjonell bruk innskrenkes eller på andre måter hindres innenfor verneområdet, kan medføre endret bruk.

b. Finnmarkseiendommens vedtak om blant annet salg, bortfeste eller bortleie av grunn eller rettigheter til grunn i meahcci/utmark til ulike formål, slik som hus- og hytteformål, vindkraftverk, bortleie av vassdrag til energiproduksjon, bruksendringer i forbindelse med skogsforvaltning, vernevedtak, samt tillatelser til undersøkelse og drift av ikke-mutbare mineraler. Også andre tillatelser som Finnmarkseiendommen kan gi i kraft av sin grunneierposisjon vil kunne medføre endret bruk av utmark, slik som tillatelser til å foreta endringer i vegetasjon og naturformasjonene gjennom nydyrking, beplantning og hogst.

Endringer innenfor tradisjonell høsting og bruk av meahcci/utmark er ikke å anse som endret bruk av utmark, forutsatt at endringene eller tiltakene ikke medfører vesentlig økning i menneskelig aktivitet eller andre vesentlige ulemper eller hindringer for andre brukere av områdene, se for øvrig § 4 3.ledd siste pkt.

§ 4 Hovedregler for vurderingen

Ved vurderingen av hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringer og samfunnsliv, så skal det tas hensyn til de kulturelle særegenhetene som ligger til grunn for den tradisjonelle samiske bruken av meahcci/utmark. Respekt for og hensyntagen til samenes tradisjonelle kunnskaper knyttet til bruken av meahcci/utmark skal være en sentral del av grunnlaget for vurderingen.

Tiltaket som vurderes gjennomført må vurderes opp mot den bruken samiske utmarksbrukere har av det aktuelle området, og de konsekvensene det vil få for denne bruken. Det skal tas særlig hensyn til hvilke direkte og indirekte virkninger tiltaket vil få for samisk tradisjonell bruk av området eller ressursene, herunder følgeskader og andre negative ringvirkninger.

I bedømmelsen av om det foreligger tradisjonell bruk etter disse retningslinjene skal det vurderes om bruken skjer på en tradisjonell måte, herunder må brukens varighet og karakter vurderes. At en bruksmåte er tradisjonell utelukker ikke at bruken kan ha blitt tilpasset til den tekniske og økonomiske utviklingen.

Det skal legges til grunn at selv små tiltak kan innebære betydelig skade og svekke bærekraften for samisk bruk av meahcci/utmark. Det skal særlig tas hensyn til tidligere og andre aktuelle tiltak i samme bruksområde, og den samlede effekten slike tiltak har for samiske interesser.

Ved vurderingen av virkningen for samisk kultur m.v. skal det legges vekt på den tradisjonelle kunnskapen de samiske utmarksbrukerne besitter.

§5 Virkninger for samisk kultur

Virkningene for det fysiske miljøet samt de sosiale og kulturelle konsekvensene for den samiske kulturen i det aktuelle området som helhet, inkludert de særlige virkningene for tradisjonelle samiske næringer og utmarksbruk og lokalsamfunn, skal utgjøre grunnlaget for vurderingene.

Det skal vurderes hvilke virkninger tiltaket eller planen får for samisk kulturarv. Det skal særlig tas hensyn til at tiltak eller planer ikke skal krenke eller virke ødeleggende for samiske hellige steder, gravplasser og andre steder av særskilt kulturhistorisk betydning.

§6 Virkninger for tradisjonell samisk reindrift

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for reindriften arealbruk. Særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for en bærekraftig reindrift slik som blant annet; flytteleier, trekkveier, kalvings- og brunstområder, luftings- eller rasteområder, slakte- og merkeplasser, høst- og vinterbeiter, vår- og sommerbeiter, herunder områder av særverdi for reindriften, vektlegges sterkt.

Det skal vurderes om tiltaket eller planen vil kunne medføre endringer i driftsmønsteret som vil være til betydelig skade for reindriften. Som flyttelei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av rein.

Hensynet til reindriftens adgang til å uhindret drive og forflytte rein i de deler av beiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes, samt hensynet til fortsatt bruk av tradisjonelle områder som nevnt i første avsnitt, skal vektlegges sterkt.

Ved vurderinger av virkningene for reindriften skal offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig vektlegge den sedvanlige bruken og de særlige driftsmåtene for reindriften i det aktuelle området, og legge dette til grunn for vurderingene av virkningene.

§ 7 Virkninger for tradisjonell samisk utmarksbruk

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for utmarksbrukeres og bygdefolks arealbruk. Særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for bærekraftig samisk utmarksbruk slik som blant annet; bygders tradisjonelle nær- og bruksområder, herunder jakt- og fangstområder, fiskeplasser, multemyrer, sennagressplasser og andre utnyttelses- og høstingsområder, vektlegges sterkt.

Hensynet til samiske utmarksbrukeres tradisjonelle bruk og høsting av utmarksressursene i områder som de tradisjonelt har brukt, skal vektlegges sterkt. På samme måte skal det vektlegges sterkt at tiltak som medfører vesentlige rådighetsinnskrenkninger for nær- og bruksområdene til bygdefolk, kombinasjonsbrukere og andre som utøver tradisjonell samisk utmarksbruk, vil kunne svekke disses livsgrunnlag, og hindre deres utøvelse av sin kultur. Det bør også vektlegges sterkt om tiltak som f.eks vern av tradisjonelle bruksområder vil tillate at tradisjonell bruk og høsting får fortsette. Det samme gjelder for områder for samiske tradisjonelle næringsutøvere jf. §8.

Ved vurderinger av virkningene for utmarksbrukere skal offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig vektlegge den sedvanlige bruken, og de særlige utnyttelsesmåtene i det aktuelle området, og legge dette til grunn for vurderingene av virkningene.

§8 Virkninger for tradisjonelle samiske næringer

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for tradisjonelle utmarksnæringer eller kombinasjonsnæringer, jordbruk, bufehold samt andre tradisjonelle næringsformer. Særlig må virkningene for områder som anses som nødvendige for slike næringers bærekraft, slik som blant annet; utmarks- eller kombinasjonsutøveres tradisjonelle bruksområder, herunder jakt- og fangstområder, fiskeplasser, multemyrer, sennagressplasser og andre utnyttelses- og høstingsområder, jordbrukernes tradisjonelle bruksområder, herunder beitearealer i utmark for bufe, utmarksslåtter, skogbruk, trekkveier og stier, vektlegges sterkt.

Ved vurderinger av virkningene for de samiske næringsformene skal offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig legge vekt på den sedvanlige bruken og de særlige utnyttelsesmåtene i det aktuelle området, og legge dette til grunn for vurderingene av virkningene.

§ 9 Virkninger for samisk samfunnsliv, levemåter og samiske næringer

Det skal vurderes hvilke virkninger vedtaket vil kunne få for samisk samfunnsliv, herunder samiske næringer, levemåter, bosetting og organisasjonsliv.

§ 10 Berørte samiske interessers aktive deltakelse i beslutningsprosessen

Som et ledd i opplysningen av saken etter gjeldende forvaltningsprinsipper bør offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen særlig ta hensyn til følgende:

a) Offentlige myndigheter samt Finnmarkseiendommen bør som et ledd i opplysningen av saken innhente både skriftlige og muntlige uttalelser som vil bidra til å klarlegge virkningene av de planlagte arealdisponeringene eller planene. Det er viktig at berørte parter får tilgang til relevant og oppdatert informasjon om planlagte tiltak.

- b) Det er viktig at de ulike samiske interessene som gjør seg gjeldende så tidlig som mulig aktivt involveres. Hvilke interesser som det skal innhentes uttalelser fra mv. ved forberedelsen av vedtaket, må avgjøres ut fra en konkret vurdering.
- c) I saker som vil kunne ha virkninger for reindrift bør det innhentes uttalelser mv. fra områdestyret, distriktet/ distriktene, reindriftssiidaer, familier/driftsenheter, og enkeltpersoner som vil kunne berøres av vedtaket.
- d) I saker som vil kunne ha virkninger for kombinasjonsnæringer, tradisjonell utmarksbruk, jordbruk, bufehold eller andre utmarksinteresser bør det innhentes uttalelser mv. fra utmarkslag, bygdelag og foreninger, sauebeitelag, jeger- og fiskeforeninger og andre interesseorganisasjoner eller sammenslutninger, samt siidaer, familier og enkeltpersoner som vil kunne berøres av vedtaket.
- e) Samiske parter bør få benytte samisk som kommunikasjonsspråk. Dette gjelder både fremleggelse av skriftlige innspill og muntlige forklaringer.
- f) Offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen bør ved saksforberedelsen særlig legge til rette for at reindriftsutøvere, utøvere av kombinasjonsdrift eller andre som befinner seg i meahcci/utmark over lengre perioder, skal ha en reell mulighet til å få deltatt og uttalt seg i saken.

§ 11 Krav til begrunnelse

Som et ledd i begrunnelsen av vedtak i samsvar med gjeldende forvaltningsregler bør offentlige myndigheter og Finnmarkseiendommen redegjøre for hvordan virkningene for samisk kultur mv. har vært vurdert, hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket, på hvilken måte alternativer er vurdert, og om det er vurdert å stille vilkår med sikte på å særlig sikre naturgrunnlaget for samisk kultur mv. Det bør også redegjøres for hvem som har kommet med uttalelser og forklaringer og forøvrig deltatt i saksforberedelsen på vegne av ulike samiske interesser.

§ 12 Sametingets uttalelse

Sametinget har etter eget initiativ rett til å avgi uttalelse i konkrete saker når det finner det nødvendig.

§ 13 Ikrafttredelse og fastleggelse av endelige retningslinjer

Retningslinjene trer i kraft 1.7.2006, og gjelder frem til de endelige retningslinjene blir fastsatt, likevel ikke utover 1.7.2007.

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.06.06 kl. 14.40.

Originalspråk: Norsk

Sak 24/06

Sametingets møteplan 2007

Arkivsaknr.
04/4201

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Møtelederskapet	21.04.06	004/06
Sametingets plenum	29.05. - 02.02.06	024/06

Saken påbegynt tirsdag 30.mai 2006 kl. 18.10

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1			Kalender 2007

II Forslag og merknader

Møtelederskapets forslag til innstilling overfor plenum:

Sametingets plenumsmøter 2007:

- Uke 09 26. februar – 02. mars
- Uke 21 21. – 25. mai
- Uke 39 24. – 28. september
- Uke 48 26. – 30. november

Sametingets komitémøter 2007:

- Uke 07 12 – 16. februar
- Uke 19 07. – 11. mai
- Uke 37 10. – 14. september
- Uke 46 12. - 16. november

III Votering

Av 43 representanter var 40 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Møtelederskapets forslag ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

Innlegg	Replikk
1	

VI Sametingets vedtak

Sametingets plenumsmøter 2007:

- Uke 09 26. februar – 02. mars
- Uke 21 21. – 25. mai
- Uke 39 24. – 28. september
- Uke 48 26. – 30. november

Sametingets komitémøter 2007:

- Uke 07 12 – 16. februar
- Uke 19 07. – 11. mai
- Uke 37 10. – 14. september
- Uke 46 12. - 16. november

Behandlingen av saken ble avsluttet 30.05.06 kl. 18.10.

Originalspråk: norsk

Sak 25/06

Oppnevning av klageorgan i henhold til retningslinjer for tilskudd til samiske organisasjoner

Arkiv	Arkivsaksnr.
SF-97	06/1288

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Valgkomiteen	31.05.06	001/06
Sametingets plenum	01.06.06	025/06

Saken påbegynt torsdag 01.06.06 kl. 09.00.

I Vedlegg

Nr	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1		Retningslinjer for tilskudd til samiske organisasjoner	Fastsatt av Sametinget 09.06.1993

II Forslag og merknader

Valgkomiteens forslag til innstilling:

Sametinget oppnevner følgende klagenemnd for vedtak fattet i h.h.t. retningslinjene for tilskudd til samiske organisasjoner.

Henrik Eriksen, leder

Kirsten Appfjell

Olaf Eliassen

III Votering

Av 43 representanter var 37 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Valgkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	John Harald Skum, saksordfører	

VI Sametingets vedtak

Sametinget oppnevner følgende klagenemnd for vedtak fattet i h.h.t. retningslinjene for tilskudd til samiske organisasjoner:

Henrik Eriksen, leder
Kirsten Appfjell
Olaf Eliassen

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.06.06 kl. 09.05.

Sak 26/06

Valg av nytt medlem til valgkomiteen og tilskuddstyret

Arkivsaknr.
05/3966

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Møtelederskapet	29.05.06	007/06
Valgkomiteen	31.05.06	002/06
Sametingets plenum	01.06.06	026/06

Saken påbegynt torsdag 01. juni 2006 kl. 09.05.

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1			Sak ML 07/06 Valg av nytt medlem til valgkomiteen og tilskuddsstyret
2	16.05.06	Bargiidbellodaga sámediggejoavku/Arbeider- partiets sametingsgruppe, Karasjok	Valg av nytt medlem i Sametingets tilskuddsstyre og i Sametingets valgkomite

II Forslag og merknader

Valgkomiteens forslag til innstilling:

Sten Erling Jønsson går ut som medlem i valgkomiteen. Josef Vedhugnes velges som nytt medlem i valgkomiteen.

Sten Erling Jønsson går ut som medlem i tilskuddstyret. Maja Lisa Kappfjell velges som nytt medlem i tilskuddstyret.

III Votering

Av 43 representanter var 39 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Valgkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	John Harald Skum, saksordfører	

VI Sametingets vedtak

Sten Erling Jønsson går ut som medlem i valgkomiteen. Josef Vedhugnes velges som nytt medlem i valgkomiteen.

Sten Erling Jønsson går ut som medlem i tilskuddstyret. Maja Lisa Kappfjell velges som nytt medlem i tilskuddstyret.

Behandlingen av saken ble avsluttet 01.06.06 kl. 09.10.

Sak 27/06

Unntak fra kjørereglene for arbeidet i Sametingets fagkomiteer

Arkivsaknr.
05/682

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Møtelederskapet	31.05.06	008/06
Sametingets plenum	30.05. - 2.06.06	027/06

Saken påbegynt onsdag 31. mai 2006 kl. 11.00

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	30.05.06	Marianne Balto Henriksen	Søknad om dispensasjon fra kjørereglene for arbeidet i Sametingets fagkomiteer

II Forslag og merknader

Møtelederskapets forslag til innstilling

Sametinget setter bestemmelsen i § 6 ut av kraft slik at det gis utsatt frist til å fremme innstilling og forslag i sak 23/06 Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci (utmark) i Finnmark fylke

Nærings- og kulturkomiteen gis utsatt frist til kl 14.00 og øvrige representanter gis utsatt frist til kl 20.00, 31.05.2006.

III Votering

Av 43 representanter var 39 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Møtelederskapets forslag ble forkastet med 18 stemmer. 21 stemte for. I hht. Sametingets forretningsorden § 6 må det 2/3 flertall til for å sette bestemmelsen ut av kraft.

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

Innlegg	Replikk
Jørn Are Gaski, til forretningsorden	
János Trosten, til forretningsorden	
1 Egil Olli	

VI Sametingets vedtak

Møtelederskapets forslag forkastes.

Behandlingen av saken ble avsluttet 31.05.06 kl. 11.10.

